หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม มหาเถระ

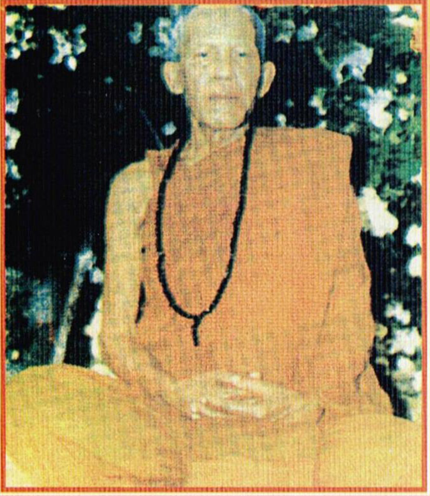
พิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

ของดีอยู่ที่จิต
"ของดีอยู่ตัวเรา ให้หมั่นดูแลรักษาจิตของเราให้ดี"

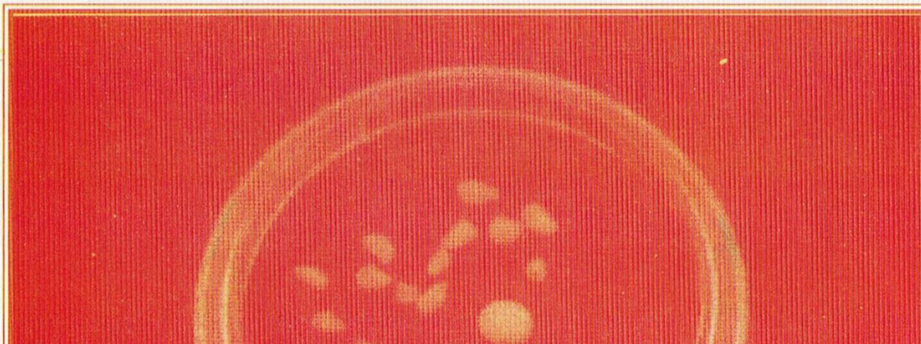
หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม (พ.ศ.๒๔๓๑ - ๒๕๑๗)
วัดป่าอาจารย์ตื้อ ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
วัดป่าอรัญญวิเวก ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

พระธาตุหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม เป็นศิษย์อาวุโสสำคัญองค์หนึ่งของท่าน**พระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทัตตะมหาเถระ** ท่านมีชื่อว่าเป็นที่รักของเทวดาเช่นกับ**หลวงปู่ชอบ** รวมทั้งด้านอิทธิฤทธิ์ต่างๆ ด้วย

มีผู้ให้**เส้นเกศา**มาว่าเป็นของ**หลวงปู่ตื้อ** **บูชาต่อมา กลายเป็น**พระธาตุ

(หน้านี้ถ่ายมาจาก **ปิยาร่ำลึก** ของ**คุณหญิงสุรีพันธุ์ มณีวัต)**

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

วัดป่าอาจารย์ตื้อ ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

วัดป่าอรัญญวิเวก ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท)

วัดบรมนิวาสราชวรวิหาร ยศเส กรุงเทพมหานคร

พระอุปัชฌาย์ของหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม คราวญัติเป็นธรรมยุต เมื่อ พ.ศ.๒๔๗๑

หลวงปู่คาน ขนฺติโก

วัดโพธิ์ชัย อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

พระอุปัชฌาย์ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม (ฝ่ายมหานิกาย) เมื่อ พ.ศ.๒๔๕๒

หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต (พ.ศ.๒๔๑๓ - ๒๔๙๒)
พระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนากรรมฐาน
พระอาจารย์ของหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

พระครูภาวนาภิรัติ (หลวงปู่สังข์ สงฺกิจฺโจ)

ประธานอำนวยการสร้างพิพิธภัณฑ์ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

เจ้าอาวาสวัดป่าอาจารย์ตื้อ ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

พระอัฏฐิธาตุของพระเดชพระคุณท่าน

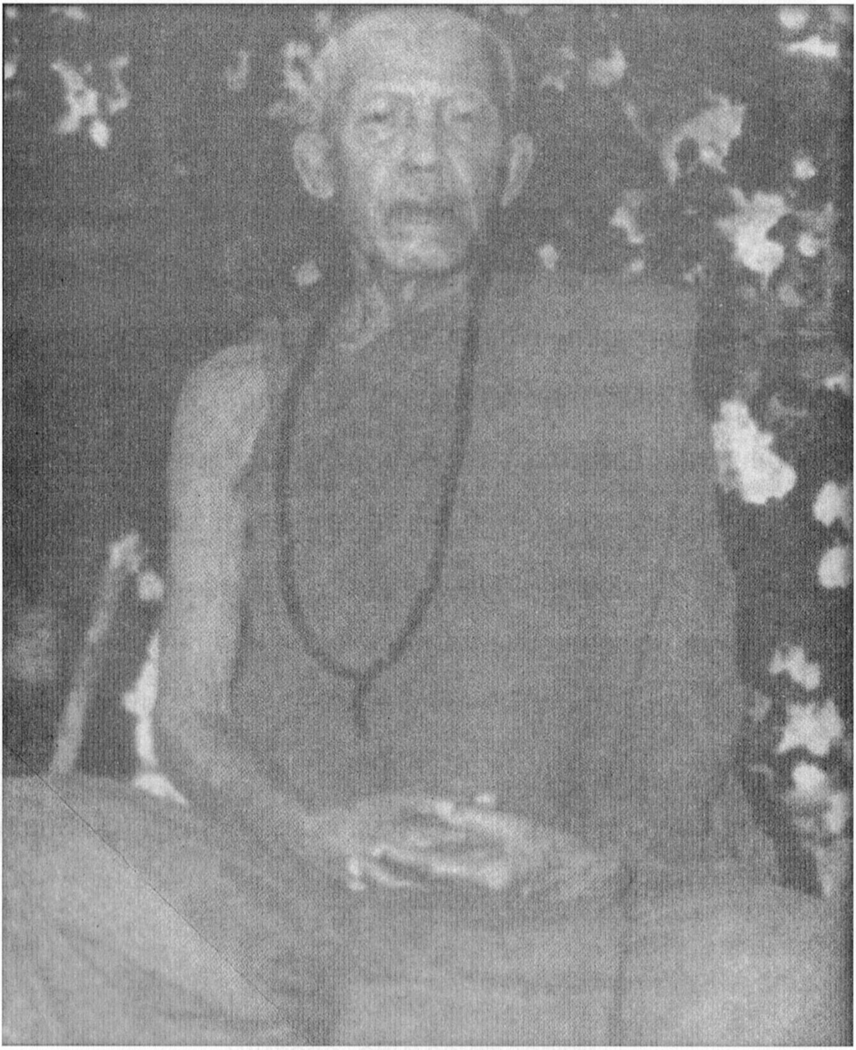
หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ประจำพิพิธภัณฑ์ปัจจุบัน

คำนำ

การจัดทำหนังสือเล่มนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเผยแพร่ธรรมะ คำสอน และประวัติของหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม พระอรหันต์ผู้มีฤทธิ์ในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นศิษย์เอกหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต พระอาจารย์ใหญ่สายวิปัสสนากรรมฐาน ตลอดจนเรื่องราวและ เหตุการณ์ที่หลวงปู่ ได้ประสบพบเห็นในช่วงออกธุดงค์ ร่วมกับสหธรรมิก อีกทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ซึ่งเป็นสถานที่เก็บรักษา เครื่องอัฐบริขารของท่านหลวงปู่ เหมาะสำหรับผู้สนใจ ในปฏิปทาหลวงปู่ตื้อและผู้ใฝ่ธรรมะโดยทั่วไป

ขอขอบพระคุณและขออนุโมทนากับท่านผู้มีจิตอันเป็นกุศลทุกท่านที่กรุณาเป็นเจ้าภาพจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ ดังพุทธสุภาษิตที่ว่า สพฺพ ทานํ ธมฺม ทานํ ชินาติ การให้ธรรมเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง ขอให้ทุกท่านที่ร่วมสร้างธรรมทาน บูชาคุณในครั้งนี้ จงมีความสุข ความเจริญ มีสติปัญญา นำพาตนให้พ้นภัยทุกประการ

พิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

พระอรหันต์ที่มีฤทธิ์ในยุคปัจจุบัน

วัดป่าอรัญญวิเวก ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

สารบัญ

ภาคที่ ๑ ธรรมประวัติ อตฺตโนชีวประวัติ

ภาค ๒ พระธรรมเทศนา

ภาค ๓ พระคาถาที่หลวงปู่ใช้สวดเป็นประจำ

ภาค ๔ รวมวัตถุมงคลหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

ครบรอบ ๑๐๖ ปี

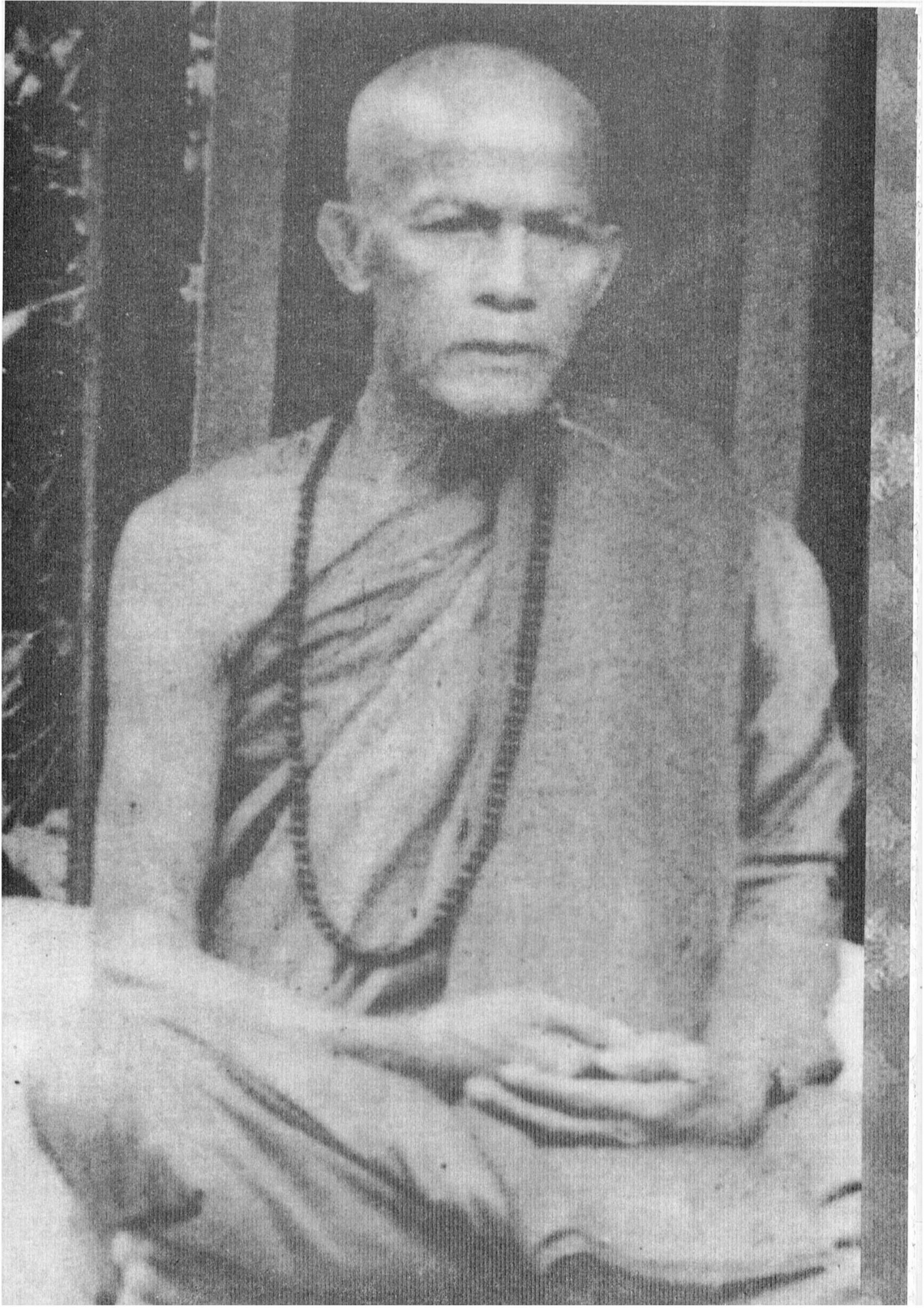
หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโมเถระ

วัดป่าพระอาจารย์ตื้อ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

หลวงปู่หลอด ปโมทิโต สร้างถวาย ๘ ธันวาคม ๒๕๓๗

ภาค ๑

ธรรมประวัติ

๑

ชาติกำเนิด

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม นามเดิมว่า **ตื้อ** นามสกุล **ปาลิปัตต์** เกิดในครอบครัวชาวนา เมื่อวันจันทร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๓๑ ตรงกับวันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ปีชวด สัมฤทธิศก จุลศักราช ๑๒๕๐ ณ บ้านข่า ตำบล บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

บิดาของท่านชื่อ **นายปา** มารดา ชื่อ **นางปัตต์**

หลวงปู่ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๗ คน เป็นชาย ๕ คน หญิง ๒ คนโตเป็นหญิงชื่อ **นางคำมี** คนที่สองเป็นชายถึงแก่กรรมตั้งแต่ยังเล็ก คนที่สามชื่อ **นายทอง** คนที่สี่ชื่อ **นายบัว** ส่วนหลวงปู่เป็นบุตรคนที่ห้า คนที่หกชื่อ **นายตั้ว** และคนสุดท้ายเป็นหญิง ชื่อ **นางอั้ว ทีสุกะ** พี่น้องทุกคนรวมทั้งหลวงปู่มรณภาพหมดแล้ว เป็นไปตามวัยและตามธรรมดาของสังขาร ที่ยังเหลืออยู่ก็มีแต่ความดี และความชั่ว ยังให้คนระลึกถึงพูดถึงไปอีกนาน

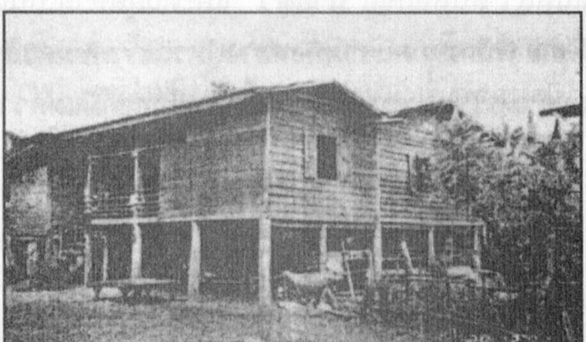
๒

ครอบครัวที่ใกล้ชิดกับวัด

ในบรรดาเครือญาติของหลวงปู่ตื้อ นับเป็นครอบครัวที่ใกล้ชิดกับวัด ใฝ่ใจต่อการศึกษาในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าบรรดาผู้ชายล้วนแต่ได้บวชเป็นพระภิกษุ และถ้าเป็นหญิงก็สละบ้านเรือนมาบวชชีจนตลอดชีวิตก็มีหลายคน

หลวงปู่ จึงได้รับการปลูกฝังให้สนใจการบวชเรียน สนใจศาสนาโดยสายเลือดก็ว่าได้

ท่านเป็นศิษย์วัด รับใช้พระเณรตั้งแต่ยังเป็นเด็ก และเคยบวชเณรมาครั้งหนึ่ง ท่านจึงมีความคุ้นเคยกับวัด คุ้นเคยกับพระกับเจ้าเป็นอย่างดี และปรารถนาที่จะได้บวชเป็นพระภิกษุเมื่อถึงเวลาอันควรท่านคิดเรื่องการบวชอยู่ตลอดเวลา

บ้านโยมพ่อโยมแม่ของหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

๓

ศุภนิมิตก่อนบวช

ก่อนที่**หลวงปู่** จะได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุนั้นในคืนหนึ่ง ท่านฝันว่าได้มีชีปะขาว (ตาผ้าขาว) ๒ คนเข้ามาหาท่าน คนหนึ่งแบกครกหิน อีกคนถือสากหิน เอามาวางไว้ตรงหน้าท่าน

ตาผ้าขาวคนแรกพูดว่า "ไอ้หนู แกยกสากนี่ออกจากครกได้ไหม"

หลวงปู่ ตอบโดยไม่ต้องคิดว่า "ขนาดเสาเรือนผมยังแบกคนเดียวได้ ประสาอะไรกับสากเพียงแค่นี้"

แล้วหลวงปู่ก็ลงมือยกทันที ยกสองครั้งสากก็ไม่เขยื้อน เมื่อพยายามครั้งที่สาม จึงยกสากหินนั้นขึ้นได้

หลวงปู่ มองเห็นมีข้าวเปลือกอยู่เต็มครก ท่านจึงลงมือตำจนข้าวเปลือกนั้นกลายเป็นข้าวสารไปหมด แล้วตาผ้าขาวทั้งสองก็หายไป

ทันใดนั้น ปรากฏว่าท่านเห็นภิกษุ ๒ รูปมีผิวพรรณผ่องใส กิริยาอาการน่าเคารพเลื่อมใส **หลวงปู่**มั่นใจว่าจะต้องเป็นพระผู้วิเศษจึงตรงเข้าไปกราบ

พระภิกษุองค์หนึ่งพูดกับหลวงปู่ว่า "หนูน้อย เจ้ามีกำลังแข็งแรงมาก"

พูดเพียงแค่นั้น พระท่านก็หายไป แล้ว**หลวงปู่**ก็ตื่น ท่านมั่นใจว่าเป็นฝันดี จะต้องมีเหตุการณ์ที่ดีเกิดขึ้นกับท่านอย่างแน่นอน หรือว่าท่านจะได้บวชตามที่ใจปรารถนา จะได้มีโอกาสประพฤติธรรมอย่างจริงจังต่อไป

๔

คุณปู่ขอร้องให้บวช

ในตอนเย็น เมื่อกลับจากท้องนา และต้อนวัวควายเข้าคอกเรียบร้อยแล้ว คุณพ่อของท่านก็บอกว่า

"ไอ้หนู เมื่อตอนกลางวัน ปู่จารย์สิม ท่านมาที่บ้านมาถามหาเจ้า เห็นว่ามีธุระสำคัญจะพูดด้วย กินข้าวอิ่มแล้วให้ไปบ้านปู่ดูซิ ว่าท่านมีเรื่องอะไร"

(คำว่า **อาจารย์ พ่อจารย์ ปู่จารย์** ทางอิสาน หมายถึง ผู้ใหญ่ที่เคยบวชพระหลายพรรษา หรือเคยเป็นเจ้าอาวาสแล้วสึกออกมาครองเรือนถือว่าเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม เป็นครู-อาจารย์ ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ)

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ**ทานข้าวเสร็จแล้วก็รีบไปพบ**ปู่จารย์สิม** ทันทีปู่จารย์สิมเรียกให้หลานชายเข้าไปในเรือน เมื่อเปิดประตูเข้าไปเห็นมีผ้าไตรจีวรบาตร และบริขารสำหรับบวชพระ เตรียมไว้อย่างเรียบร้อย

ปู่จารย์สิม ได้มอบขันดอกไม้ที่เตรียมไว้ให้หลานชายแล้วพูดว่า

"ปู่เห็นมีหลานคนเดียวเท่านั้นที่ควรจะบวชให้ปู่ ปู่ได้เตรียมเครื่องบวชไว้ให้เรียบร้อยแล้ว ปู่อยากให้หลานบวชให้ปู่สัก ๑ พรรษา หรือบวชได้สัก ๗ วันก็ยังดี ก็ให้บวชให้ปู่ก็เป็นพอ จะนานเท่าไรก็ได้ไม่เป็นไร

หลวงปู่ตื้อ ท่านปลื้มใจมาก ตอบรับปากปู่ของท่านในทันที แต่ต้องไปขออนุญาตและบอกลาพ่อแม่ก่อน

เมื่อคุณพ่อคุณแม่ของท่านทราบเรื่อง ก็รู้สึกดีใจกับลูกชาย ทั้งสองท่านอนุญาต และกล่าวคำอนุโมทนาสาธุการกับลูกชายของตน

๕

อุปสมบทเป็นพระภิกษุ

ต่อจากนั้น **หลวงปู่ตื้อ** ก็ได้เข้าไปอยู่เป็นศิษย์วัด ไปเรียนรู้ธรรมเนียมพระ และฝึกขานนาคเตรียมตัวที่จะบวช

ในบันทึกไม่ได้บอกถึงวันเวลาและสถานที่บวช ทราบแต่ว่า ท่านบวชในฝ่ายมหานิกาย บวชกับ**พระอุปัชฌาย์คาน** ที่อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

ตามประวัติ บอกไว้ว่า **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** อุปสมบทเป็นพระภิกษุในพุทธศาสนา เมื่ออายุ ๒๑ ปี บวชครั้งแรกในฝ่าย มหานิกาย เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๒ บวชอยู่นานถึง ๑๙ พรรษา จนถึง พ.ศ.๒๔๗๑ จึงได้ญัตติเป็นฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ที่วัดเจดีย์หลวง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท) เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระครูพิศาลสารคุณ** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ **พระครูนพีสีพิศาลคุณ (ทอง โฆสิโต)** เป็นพระอนุสาวนาจารย์

หลวงปู่ตื้อ อยู่ในฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ๔๖ พรรษาจวบจนท่านละสังขารเมื่ออายุ ๘๖ ปี รวมอายุพรรษาทั้งสองนิกาย ๖๕ พรรษา

หลังจากที่หลวงปู่ เข้าพิธีอุปสมบทที่อำเภอท่าอุเทนแล้ว ท่านก็กลับไปจำพรรษาที่วัดบ้านเกิด เพื่อศึกษาพระธรรมวินัยขั้นต้น และท่องบ่นบทสวดมนต์ต่างๆ ตามที่พระเณรใช้สวดกันเป็นประจำ

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ** บวชครบ ๗ วัน **ปู่จารย์สิม**ของท่านได้มาที่วัดถามพระหลานชายว่าต้องการจะสึกหรือยังไม่สึก ถ้าสึกจะได้กลับไปจัดเสื้อผ้ามาให้

หลวงปู่ตื้อ ท่านรู้สึกลังเลในตอนนั้น ใจหนึ่งก็อยากจะสึกใจหนึ่งก็ไม่อยากสึก แต่มาคิดได้ว่า ถ้าสึกในขณะนั้นชาวบ้านก็จะพากันเรียกว่า "**ไอ้ทิด ๗ วัน**" ทำให้อับอาย จึงบอก**ปู่จารย์สิม**ว่า

"อาตมายังไม่อยากสึก ขออยู่ไปก่อน รอให้ออกพรรษาก่อนเถิด"

หลวงปู่ตื้อ ท่านก็บวชอยู่ได้จนครบพรรษาแรก ได้หัดท่องหัดสวดมนต์เจ็ดตำนาน สิบสองตำนาน จนจำได้ขึ้นใจ ออกไปสวดงานต่างๆ ในหมู่บ้านรวมกับพระอื่นๆ ได้

พอออกพรรษาแรกได้เดือนเศษๆ **ปู่จารย์สิม** ก็มาถามอีกว่าอยากจะสึกแล้วยัง พระหลานชายก็ทำเฉยเสีย เพราะรู้สึกว่าใจคอรู้สึกสงบสบายดีอยู่ ท่านคิดในใจว่า ท่านบวชเรียนแค่พรรษาเดียว การเล่าเรียนพระธรรมยังไม่ได้อะไรเลย การอาราธนาศีล ๕ ศีล ๘ อาราธนาเทศน์ ก็ยังทำได้ไม่คล่อง จำได้ผิดๆ ถูกๆ เมื่อสึกออกไป ถ้าถูกไหว้วานให้นำอาราธนาต่างๆ ถ้าว่าไม่ได้คงจะอายเขาแน่

หลวงปู่ตื้อ ท่านบอก**ปู่จารย์สิม** ว่าตอนนี้ท่านยังรู้สึกสบายดีอยู่จะขอบวชไปเรื่อยๆ ก่อน

๖
เข้าเรียนในหลักสูตรนักปราชญ์

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม มีอุปนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้อยู่ในตัวท่าน ต้องการศึกษาธรรมะในพระพุทธศาสนาให้ลึกซึ้งกว้างขวางออกไป

การศึกษาธรรมะในทางพระพุทธศาสนาที่ถือว่าเป็นสุดยอดในสมัยนั้นเรียกกันว่า "**เรียนสนธิ เรียนนาม มูลกัจจายน์**" คือหัดอ่านเขียนภาษาบาลี ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการเผยแพร่และจารึกคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ผู้ที่สนใจศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้ลึกซึ้งถึงแก่น จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาบาลีอย่างแตกฉาน

"**การเรียนสนธิ เรียนนาม มูลกัจจายน์**" ซึ่งเป็นการเรียนที่ยากนั้น ผู้เรียนต้องมีความเฉลียวฉลาด ขยัน และอดทนอย่างแท้จริงถ้าหากใครเรียนจบตามหลักสูตรดังกล่าวจัดว่าเป็น "นักปราชญ์" คือเป็นผู้มีความรู้แตกฉานในพระธรรมวินัยอย่างแท้จริง

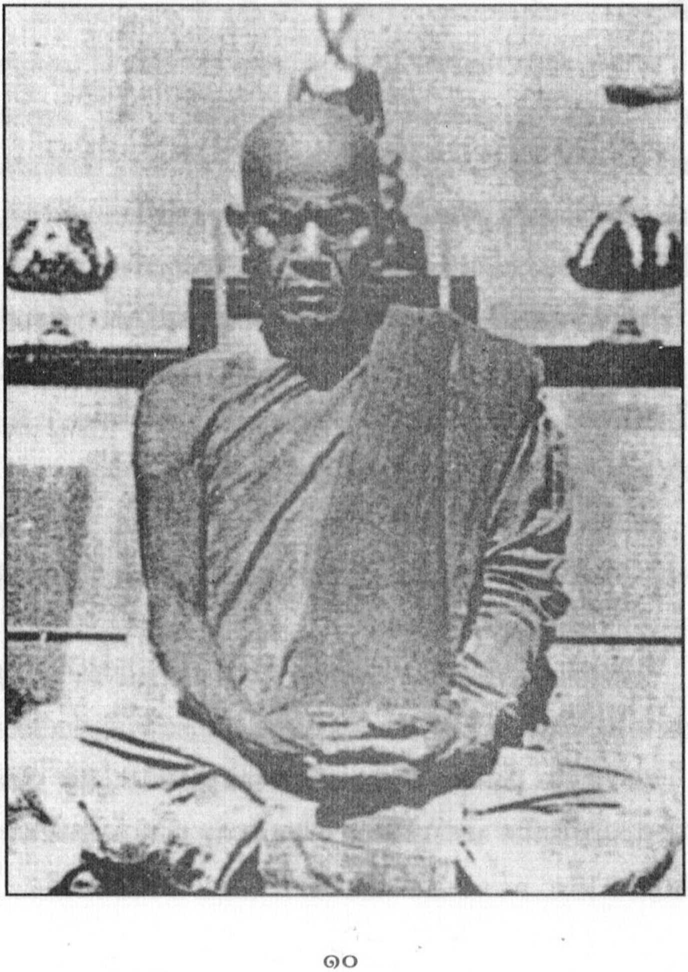
หลังจากออกพรรษาแรกได้เดือนเศษๆ อยู่ในปี พ.ศ.๒๔๕๓ **หลวงปู่** ได้เดินทางไปศึกษาเล่าเรียนธรรมที่สำนักเรียน **วัดโพธิชัย** อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

วัดโพธิชัย เป็นสำนักเรียนสนธิ เรียนนาม มูลกัจจายน์ที่มีชื่อเสียงมากในสมัยนั้น มีท่าน**พระอาจารย์คาน** เป็นเจ้าสำนักเรียน

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ออกเดินทางจากวัดบ้านเกิด เดินทางด้วยเท้าไปเป็นระยะทางกว่า ๕๐ กิโลเมตร ต้องบุกป่าฝ่าดงไปด้วยความยากลำบาก

หลวงปู่ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างเอาจริงเอาจัง ใช้เวลารวม ๔ ปี จึงจบตามหลักสูตร จัดว่าเป็น "นักปราชญ์" ที่มีความรู้แตกฉานในพระธรรมวินัยทางพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดีในสมัยนั้น

เมื่อเรียนความรู้จบตามที่ต้องการแล้ว **หลวงปู่** ก็กราบลาพระอาจารย์เจ้าสำนัก เดินทางกลับมาอยู่ที่สำนักเดิม คือ **วัดบ้านข่า** บ้านเกิดของท่านนั้นเอง

๓

ตั้งใจศึกษาต่อทางปริยัติธรรม

ดังกล่าวแล้วว่า **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** มีนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้อยู่ในสายเลือด ท่านประสงค์จะศึกษาค้นคว้าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้ลึกซึ้งต่อไป

หลังจากที่ท่านกลับมาอยู่วัดบ้านข่าได้เพียง ๓ วัน เท่านั้น ท่านก็ออกเดินทางโดยมุ่งไปเรียนพระปริยัติธรรมที่บางกอก หรือกรุงเทพมหานคร เมืองหลวงของไทย ซึ่งเป็นแหล่งการศึกษาที่เจริญที่สุดของประเทศ

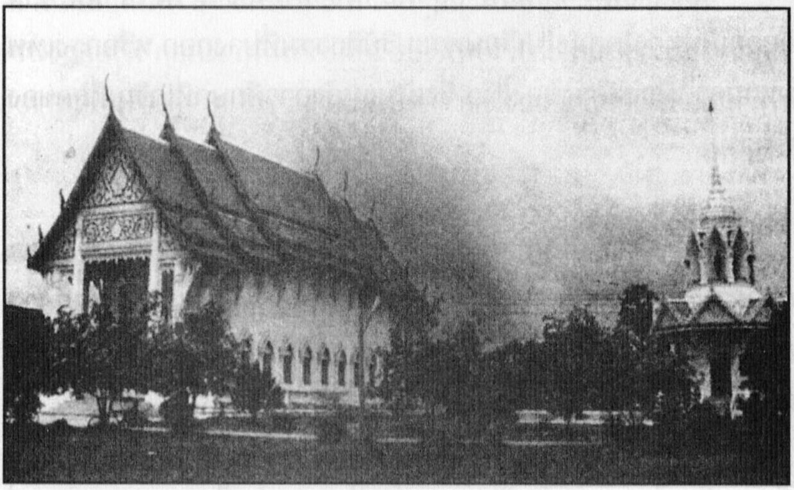
หลวงปู่ ออกเดินทางด้วยเท้า ร่วมกับพระภิกษุรุ่นราวคราวเดียวกันอีกรูปหนึ่ง ออกเดินธุดงค์ไปเรื่อยๆ ค่ำที่ไหนก็หยุดจำวัดและทำสมาธิภาวนาที่นั่น เดินทางหลายวัน แล้วไปหยุดพักที่จังหวัดอุดรธานีเป็นด่านแรก

เมื่อเดินทางถึงอุดรธานีแล้ว พระภิกษุที่ร่วมเดินทางเกิดคิดถึงบ้านเปลี่ยนใจอยากกลับบ้านมากกว่าที่จะเดินทางไปกรุงเทพฯ ตามที่ตกลงกันไว้ แม้จะพูดชี้แจงอย่างไรท่านก็ไม่ยอม ต้องการเดินทางกลับบ้านอย่างเดียว

หลวงปู่ จึงต้องจำใจเดินทางกลับไปส่งเพื่อนพระที่บ้านเดิม ท่านเดินทางไปส่งถึงอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เห็นว่าพระเพื่อน

สามารถเดินทางกลับวัดบ้านข่าตามลำพังได้แล้ว จึงได้แยกทางกัน **หลวงปู่** เดินทางกลับอุดรธานี ไปพักที่ **วัดโพธิสมภรณ์** ซึ่งตั้งอยู่ในเมือง

วัดโพธิสมภรณ์ หรือแม้แต่ตัวจังหวัดอุดรธานีในสมัยนั้นยังมีสภาพเป็นป่าอยู่ ยังไม่มีบ้านเรือนมากมายเหมือนสมัยปัจจุบัน

พระอุโบสถ และมณฑป วัดโพธิสมภรณ์
จ.อุดรธานี ในปัจจุบัน

๘

เปลี่ยนใจออกปฏิบัติธุดงคกรรมฐาน

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ไปอาศัยพำนักที่วัดโพธิสมภรณ์ ระยะหนึ่งได้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำสมาธิภาวนา การปฏิบัติธุดงคกรรมฐาน รู้สึกว่าถูกกับอุปนิสัยของท่าน ท่านจึงเลิกล้มความตั้งใจที่จะเดินทางไปศึกษาพระปริยัติธรรมที่กรุงเทพฯ เปลี่ยนมาเป็นการออกปฏิบัติกรรมฐานแทน

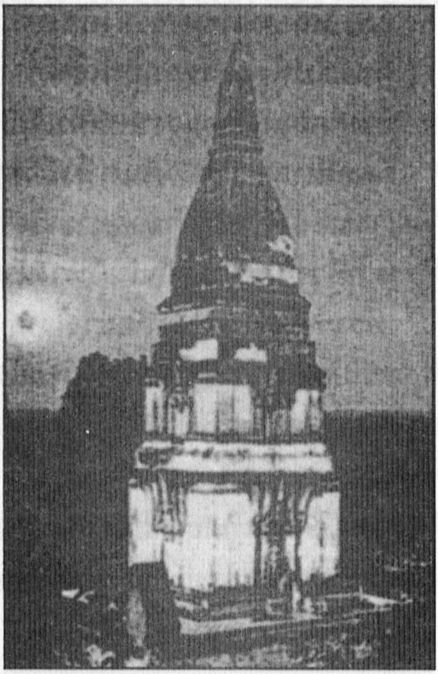
หลวงปู่ มีความเห็นว่าการปฏิบัติกรรมฐาน เป็นการเดินทางเส้นตรงต่อการบรรลุธรรมอย่างแท้จริง

หลังจากที่หลวงปู่ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติภาวนาเรียนรู้ข้อวัตรปฏิบัติเกี่ยวกับการเที่ยวธุดงคกรรมฐานพอสมควรแล้วท่านก็พร้อมที่จะออกธุดงค์ต่อไป

เป้าหมายแรกท่านมุ่งออกธุดงค์ไปทางฝั่งประเทศลาว เพราะเป็นที่ที่พระธุดงค์ในสมัยนั้นไปกันมาก เพราะมีความเหมาะสมในการบำเพ็ญภาวนาหลายประการ

หลวงปู่ เดินทางออกจากจังหวัดอุดรธานี มุ่งหน้าไปทางจังหวัดหนองคาย แวะพักปฏิบัติภาวนา พร้อมกับโปรดญาติโยมชาวบ้านป่าไปเป็นระยะๆ ค่ำที่ไหนก็ปักกลดพักภาวนาที่นั่น

หลวงปู่ ไปแวะพักที่พระบาทบัวบก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี หยุดบำเพ็ญภาวนาอยู่ที่นั่นหลายวัน แล้วจึงเดินทางมุ่งไปทางฝั่งประเทศลาว

พระพุทธบาทบัวบก อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี

ข้อมูลเพิ่มเติม : พระพุทธบาทบัวบก ในปัจจุบัน ตั้งอยู่ในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท ประดิษฐานในพระธาตุเจดีย์ทรงบัวเหลี่ยมคล้ายพระธาตุพนม พระพุทธบาทที่เห็นเป็นรอยพระพุทธบาทจำลองซึ่งสร้างขึ้นทับรอยพระพุทธบาทเดิมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๕ ของเดิมมีลักษณะเป็นแอ่งลึกลงไปประมาณ ๕๐-๖๐ ซม.ประทับบนแผ่นหินยาวประมาณ ๒ เมตร กว้าง ๙๐ เซนติเมตร เดิมก่อสร้างเป็นมณฑปครอบไว้ ต่อมาจึงรื้อสร้างเป็นพระธาตุหรือเจดีย์ขึ้นแทน_ปฐมนิคมานนท์

๙

ได้ครูผึ้งมาสอนกรรมฐาน

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้เดินทางข้ามแม่น้ำโขงไปทางฝั่งลาวได้พักบำเพ็ญเพียรบริเวณ**นครเวียงจันทน์**เป็นเวลาหลายเดือน

หลวงปู่ตื้อ เล่าให้ลูกศิษย์ฟังว่า ท่านได้ไปทำความเพียรที่เชิง**ภูเขาควาย**อยู่ ๔ เดือนเต็ม

คืนแรกที่ไปถึง**ภูเขาควาย** ได้ไปนั่งภาวนาภายในถ้ำเล็กๆ แห่งหนึ่ง เมื่อเริ่มนั่งสมาธิไปได้หนึ่งชั่วโมงเศษๆ ก็ได้ยินเสียงดังอู้ๆ มาแต่ไกล คล้ายเสียงลมพัดอย่างแรง เมื่อลืมตาดูก็ไม่เห็นอะไร ท่านก็หลับตาทำสมาธิต่อ

ปรากฏว่ามีผึ้งเป็นหมื่นๆ แสนๆ ตัวมาบินวนเวียนเหนือศีรษะท่าน เสียงคล้ายกับเครื่องบิน

อย่างไม่คาดคิด ทันใดนั้นฝูงผึ้งก็บินลงมาเกาะตามผ้าจีวรของท่านเต็มไปหมด ท่านต้องเปลื้องจีวรออกถอดผ้าอังสะออก เหลือนุ่งผ้าสบงผืนเดียว รวบชายสบงด้านหน้า เอาลอดหว่างขาแล้วมาเหน็บไว้ที่ขอบเอวด้านหลังคล้ายนุ่งผ้าจูงกระเบน รัดขอบขาให้ตึงเพื่อกันไม่ให้ผึ้งชอนไชเข้าไปในผ้าได้

ในบันทึกไม่ได้กล่าวว่าท่านนั่งสมาธิต่อ หรือทำประการใด บอกแต่เพียงว่าฝูงผึ้งตอมไต่ยั้วเยี้ยไปตามเนื้อตัวของท่านเต็มไปหมด ไม่มีตัวใดต่อยเนื้อตัวท่านเลย ท่านสงบนิ่งไม่เคลื่อนไหวใช้ความอดทนรอดูมัน

ประมาณ ๒๐ นาที ฝูงผึ้งก็พากันบินจากไป จัดว่าผึ้งฝูงนี้มาเป็นครูสอนกรรมฐานฝึกความอดทนให้หลวงปู่ได้เป็นอย่างดี

๑๐

เดินธุดงค์ไปทางหลวงพระบาง

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้ปักกลดภาวนาในที่ต่างๆแถวนครเวียงจันทน์อยู่ ๔ เดือนเศษ มีโยมมาขอให้ท่านพักอยู่นานๆ พวกเขาจะสร้างกุฏิถวาย แต่ท่านไม่รับนิมนต์ บอกชาวบ้านเหล่านั้นว่า ท่านตั้งใจจะเดินธุดงค์ขึ้นเหนือไปเรื่อยๆ เป้าหมายอยู่ที่**จังหวัดเชียงใหม่** ซึ่งคนถิ่นนั้นรู้จักเชียงใหม่ว่าเป็น "เมืองเหนือของไทยใหญ่"

หลวงปู่ตื้อ ตั้งใจจะไปเสาะหาและฟังคำสอนของ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ที่พำนักอยู่ตามป่าเขาแถบจังหวัดเชียงใหม่ และเชียงรายในขณะนั้น

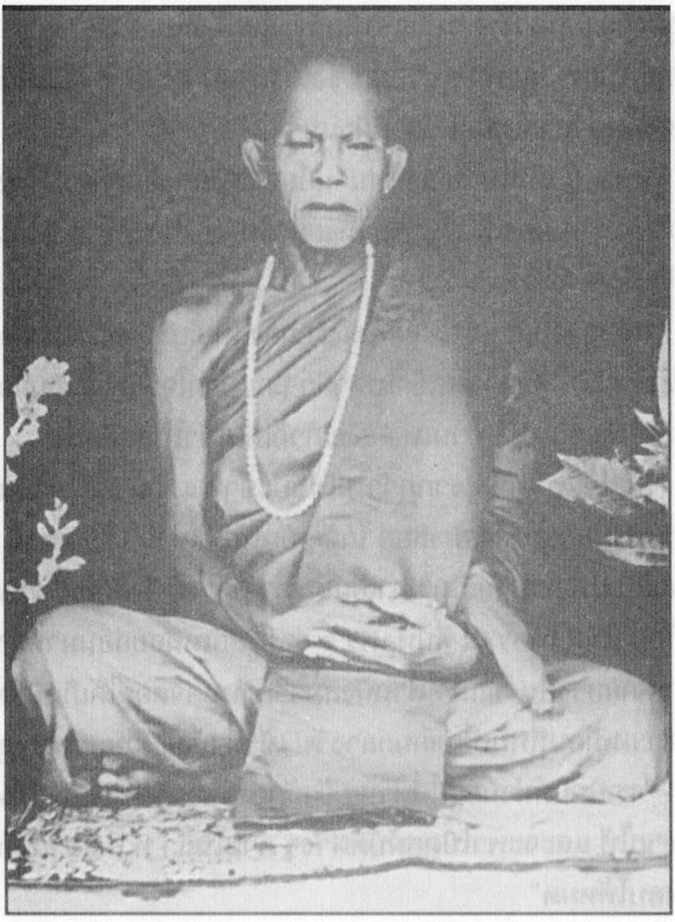
หลวงปู่ตื้อ เล่าให้ลูกศิษย์ฟังว่า การออกธุดงค์ครั้งนั้นไปกัน ๖ องค์ แต่ไม่ได้เดินทางไปด้วยกัน ต่างแยกย้ายกันไปแสวงหาที่บำเพ็ญภาวนาตามนิสัยของตน หลายๆ วันจึงจะพบปะกันบ้าง ไต่ถามเรื่องราวกันและกัน แล้วแยกกัน ต่างองค์ต่างไป

นอกจากพระไทยแล้ว บางครั้งก็พบกับพระพม่าซึ่งท่านเหล่านั้นก็ออกท่องเที่ยวธุดงค์ไปเหมือนกัน

ออกจากเวียงจันทน์ **หลวงปู่** ธุดงค์ไปทาง**หลวงพระบาง** หนทางเดินลำบากที่สุด สภาพทั่วไปเป็นป่าทึบและภูเขาสูงๆ มากมายบางวันเดินขึ้นเขาสูงๆ แล้วเดินลงไปอีกด้านหนึ่งใช้เวลาทั้งวันก็มี พอตก

เย็นค่ำมืดท่านก็ปักกลดพักผ่อน ทำความเพียรภาวนา เมื่อได้อรุณก็ตื่นและออกเดินทางต่อไป

บางวันหลวงปู่ไม่ได้บิณฑบาตและไม่ได้ฉันอาหารเลยเพราะไม่พบบ้านเรือน ต้องเดินทางไปข้างหน้าเรื่อยๆ ท่านบอกว่าถนนหนทางแถวนั้นยากที่สุด รถยนต์ไม่มีโอกาสเข้าไปได้เลย แม้จะเดินเท้าก็ยังยาก รถราไม่เคยมีในถิ่นนั้น

๑๑

พบชีปะขาวจะพาไปดูสมบัติในถ้ำ

จากบันทึกของลูกศิษย์ บอกว่า ในช่วงที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เดินธุดงค์จาก**หลวงพระบาง** ไปใกล้จะถึง**เมืองแมด เมืองกาสี** ท่านเดินออกจากเขาลูกหนึ่ง บริเวณเชิงเขาเป็นป่าละเมาะ มีต้นไม้เตี้ยๆ เดินทางไม่ลำบากเหมือนช่วงที่ผ่านมา

หลวงปู่ เดินไปเรื่อยๆ ไม่นานก็มองเห็นเขาอีกลูกหนึ่งข้างหน้าไกลออกไปท่านมองเห็นชีปะขาวนั่งสมาธิอยู่บนก้อนหินใหญ่ก้อนหนึ่ง ท่านจึงเดินตรงเข้าไปหา

พอ**หลวงปู่**เดินเข้าไปใกล้จะถึง ก็มองเห็นชีปะขาวนั่งสมาธิอยู่ไกลออกไปเช่นเดิม ท่านก็เดินเข้าไปหาอีก นึกแปลกใจว่าทำไมหินก้อนนั้นจึงเคลื่อนที่ออกไปได้ ท่านเพ่งมองแล้วก็เดินเข้าไปหาต่อไป

เมื่อเข้าไปใกล้ ปรากฏว่าไม่ใช่ชีปะขาว แต่กลายเป็นก้อนหินที่มีรูปร่างเหมือนคนนั่งสมาธิอยู่ ใกล้ๆ กันนั้นมีแอ่งน้ำธรรมชาติ มีน้ำใสไหลเย็น ประกอบกับเป็นเวลาเย็นใกล้ค่ำ **หลวงปู่** จึงตัดสินใจกางกลดเพื่อพักบำเพ็ญเพียร ณ ที่นั้น เพราะท่านรู้สึกเหนื่อยอ่อนมาหลายวัน

ตกกลางคืน ขณะที่ท่านนั่งสมาธิกำหนดจิตอยู่ได้เกิดนิมิตเห็นชีปะขาวเหมือนที่พบเมื่อตอนกลางวัน เข้ามาหาแล้วบอกหลวงปู่ว่า

"ขอนิมนต์ท่านอยู่ที่นี่นานๆ ข้าน้อยจะสอนวิชาเดินป่าที่ไม่รู้จักอดอยากให้ และจะพาไปดูสมบัติต่างๆ ภายในถ้ำ ท่านอยากได้อะไรก็จะมอบให้หมด"

หลวงปู่ ได้ถามชีปะขาวว่า **"เมื่อกลางวัน โยมนั่งสมาธิอยู่บนก้อนหินนั้นใช่ไหม?"**

ชีปะขาวกราบเรียนว่าใช่ แต่ที่ทำหายตัวห่างออกไปเรื่อยๆ นั้น เพราะ **"ต้องการให้ท่านได้มาหยุดพักผ่อนตรงนี้ พวกข้าน้อยนี้เป็นพวกกายทิพย์ มีวิมานอยู่ในสถานที่นี้"**

หลวงปู่ ได้กล่าวขอบใจ และอนุโมทนากับความหวังดีของชีปะขาวแล้วท่านบอกเขาว่า

"อาตมาเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า กำลังปฏิบัติตามรอยพระบาทของพระองค์ ไม่ต้องการสมบัติทั้งหลายที่ท่านจะมอบให้หรอกขณะนี้เราต้องการรู้เพียงว่า จะเดินไปทางไหนจึงจะถึงบ้านคนได้ง่าย เพราะเราไม่ได้ฉันอะไรเลยเป็นเวลา ๕ วันมาแล้ว"

ชีปะขาวตอบว่า **"สิ่งที่ท่านต้องการยังอยู่ไกลมาก แต่ถ้าท่านพยายามเดินทางให้เร็วก็จะถึงเร็ว"**

กราบเรียนดังนั้น แล้วชีปะขาวก็หายไป

๑๒
ธุดงค์เข้าไปในเขตพม่า

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ**ฉันอาหารจากการบิณฑบาตในวันนั้นแล้ว ท่านก็เดินทางต่อไป ท่านเดินไปตามภูเขาและดงไม้เข้าถึง**เมืองทั้งห้าทั้งหก**แล้วเข้าสู่เขตพม่า ในบริเวณ**เมืองเชียงตุง**

ในสมัยนั้น ประชาชนชาวพม่าเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามาก พระสงฆ์องคเจ้าก็มีมากและได้รับการอุปถัมภ์เลี้ยงดูจากประชาชนเป็นอย่างดี

หลวงปู่ ออกธุดงค์ตามป่าเขา หลีกเร้นจากการเข้าพักบริเวณบ้านผู้คน นอกจากเข้าไปบิณฑบาตพอได้อาศัยเท่านั้น

หลวงปู่ ได้พบปะกับพระพม่าอยู่บ่อยๆ พระเถระผู้เฒ่าก็มี สามเณรก็มี พวกท่านเหล่านั้นกางกลดบำเพ็ญเพียรอยู่ตามป่าเขาห่างไกลบ้านผู้คน

บางครั้งหลวงปู่ได้ปักกลดภาวนาด้วยกันกับพระพม่าก็มี ท่านเล่าว่าชนชาวพม่าก็สนใจในธรรมกรรมฐานมากพอสมควร พระสงฆ์และสามเณรชาวพม่าบางท่านได้ออกเดินธุดงคกรรมฐาน ชนิดไม่กลับวัดเลย คือหายสาบสูญไปเลยก็มีมาก

หลวงปู่ บอกว่า พระพม่านี่เก่งในทางคาถาอาคมมาก บางครั้งเมื่อพบกัน พระชาวพม่ามักสอนคาถาต่างๆ ให้ เพื่อความปลอดภัยในการเดินทางในถิ่นทุรกันดาร

๑๓

เดินทางกลับประเทศไทย

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้เล่าให้ลูกศิษย์ลูกหาฟังว่า ช่วงเดินธุดงค์ในเขตพม่านับเป็นการเดินทางที่ยากลำบากที่สุด รวมทั้งไม่สะดวกหลายอย่างเกี่ยวกับการถือเคร่งตามพระวินัย

เส้นทางการเดินทางที่สบายๆ ไม่มีเลย ถ้าวันไหนได้เดินไปตามเชิงเขาแล้วก็รู้สึกสบายบ้าง แต่มักจะเป็นระยะสั้นๆ แค่ ๒-๓ กิโลเมตรเท่านั้น ส่วนมากมีแต่ขึ้นเขา เข้าป่ารก เฉลี่ยการเดินทางในวันหนึ่งๆ ได้เพียง ๗-๑๐ กิโลเมตรเท่านั้น ถ้าหากสุขภาพไม่แข็งแรงและจิตใจไม่เข้มแข็งจริงๆ แล้ว ก็คงต้องอาพาธป่วยไข้ ทำให้ลำบากและทุกข์ทรมานมากขึ้น

หลวงปู่ บอกว่า การภาวนาตามป่าเขานั้น จิตสงบดีมาก แม้การเดินทางจะลำบาก แต่ก็สัปปายะดี สำหรับเรื่องสัตว์ร้าย ผีสางเทวดานั้นไม่มีปัญหาอันใดเลย กลับได้อารมณ์กรรมฐานดีเสียอีก ได้ประโยชน์ในการบำเพ็ญภาวนาเป็นอย่างมาก

อุปสรรคสำคัญในการเดินธุดงค์ในเขตพม่าได้แก่ ความไม่สะดวกเกี่ยวกับเรื่องพระวินัยบางข้อ **หลวงปู่**จึงได้ธุดงค์มุ่งกลับมาเมืองไทย ท่านเข้ามาทาง**จังหวัดน่าน** ลงไปเขต**เมืองแพร่** แล้วเดินธุดงค์ไปบริเวณ**จังหวัดเลย**ตอนเหนือ ระยะการเดินทางนับร้อยๆ กิโลเมตร พบที่ใดเหมาะสมก็ปักกลดภาวนาที่นั่น บำเพ็ญเพียรอย่างไม่มีการลดละเลย เป็นช่วงที่บำเพ็ญเพียรได้ดีมาก สุขภาพก็แข็งแรงไม่เคยเจ็บไข้ได้ป่วยเลย

๑๔

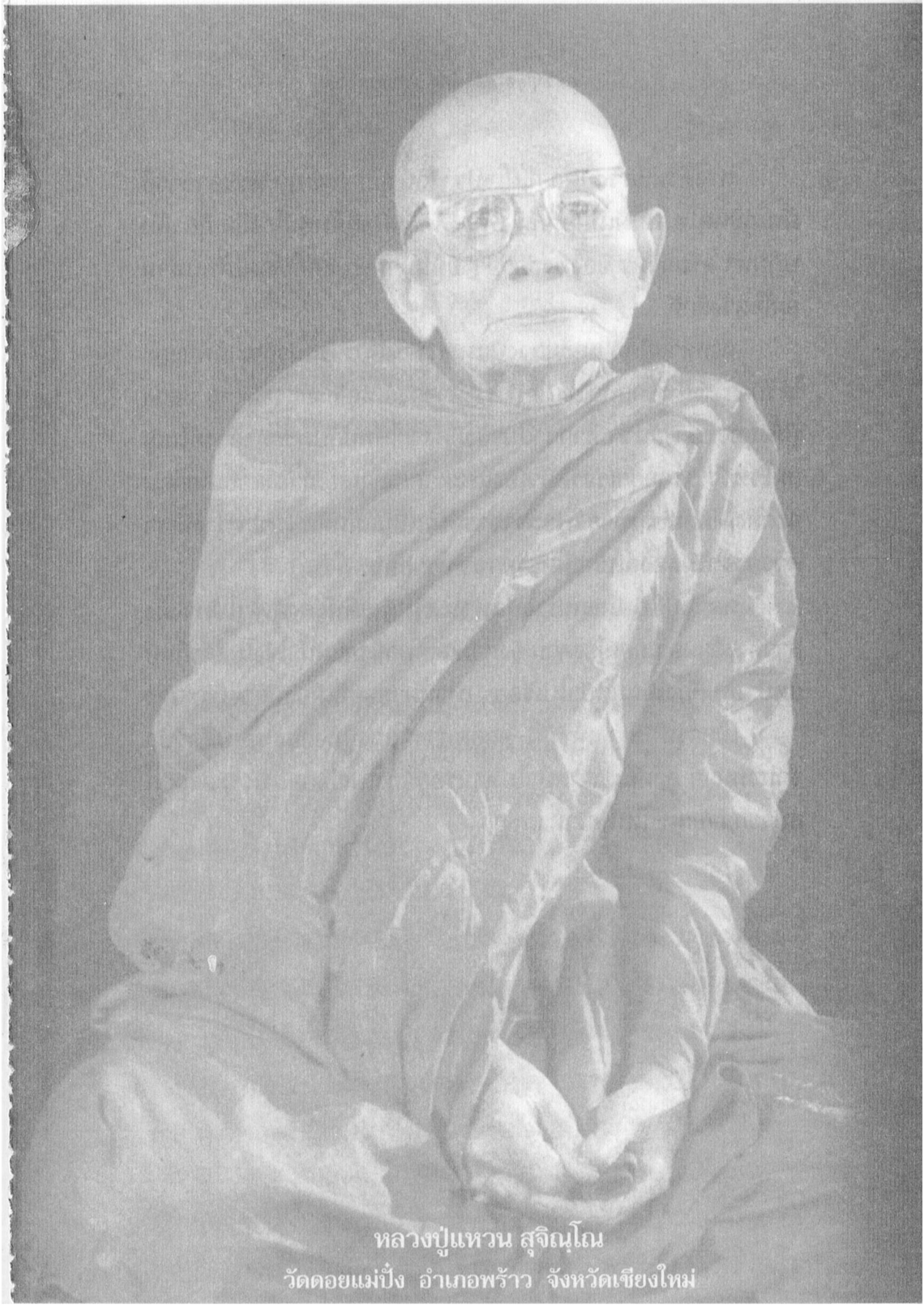
พบหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม กับ หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ เป็นสหธรรมิกที่รักใคร่ชอบพอกันมาก ท่านทั้งสองเคยร่วมธุดงค์ไปยังสถานที่ต่างๆ หลายต่อหลายแห่ง ในสมัยที่ยังเป็นพระหนุ่ม

พระธุดงค์หนุ่มทั้งสองรูปได้ไปพบกันครั้งแรกที่ป่าภูพาน ขณะนั้น **หลวงปู่ตื้อ** จาริกธุดงค์มาจาก**พระบาทบัวบก** จังหวัดอุดรธานี **หลวงปู่ทั้งสององค์**ได้สนทนาธรรมแลกเปลี่ยนความรู้กัน เป็นที่ชอบอัธยาศัยถูกใจกันยิ่งนัก

หลวงปู่ตื้อ และ**หลวงปู่แหวน** ในสมัยเป็นพระธุดงค์หนุ่ม ท่านมีปฏิปทาที่ตรงกัน แม้บุคลิกภายนอกจะแตกต่างกันอย่างมาก แต่ก็เข้ากันได้ดี ทั้งสองท่านเป็นพระหนุ่มฝ่ายมหานิกายที่ท่องธุดงค์แต่ลำพังอย่างโดดเดี่ยวกล้าหาญโดยไม่มีครูอาจารย์ฝ่ายกรรมฐานคอยกำกับชี้ทางเลย

หลวงปู่แหวน ท่านเคยเข้ากราบ ได้ถวายตัวเป็นศิษย์และได้รับคำชี้แนะจาก**หลวงปู่มั่น** มาก่อนแล้ว ในครั้งที่**หลวงปู่มั่น**ท่องธุดงค์อยู่แถวจังหวัดอุดรธานี ครั้งที่**หลวงปู่แหวน**ยังเป็นสามเณรอยู่ แต่**พอหลวงปู่มั่น** ท่านไปธุดงค์ทางภาคเหนือ **หลวงปู่แหวน** ก็ไม่มีครูบาอาจารย์กรรมฐานคอยชี้แนะท่านอีก ต้องดั้นด้นฝึกฝนปฏิบัติอยู่ตามป่าเขาตามลำพัง ด้วยตัวของท่านเอง

หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ
วัดดอยแม่ปั๋ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ทางด้าน**หลวงปู่ตื้อ** ก็ใฝ่ใจปรารถนาอยากจะพบ **พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** ให้ได้เหมือนกัน เพราะได้ยินกิตติศัพท์เลื่องลือเกี่ยวกับปฏิปทา จริยาวัตร ของพระอาจารย์มั่นมามาก แต่ก็ยังไม่ได้พบท่านสมใจหวังสักที

ทั้งหลวงปู่ตื้อ และหลวงปู่แหวน ต่างก็ปรารถนาที่จะได้พบและได้รับการชี้แนะจาก**หลวงปู่มั่น** พระอาจารย์ใหญ่สายกรรมฐาน **หลวงปู่ทั้งสอง**ตกลงกันว่า หากวาสนายังมีคงจะได้พบกับ**พระอาจารย์ใหญ่**สมใจหวัง "เราอย่าเร่งรัดตัวเองและกาลเวลาเลย ถ้าไม่ตายเสียก่อนจะต้องได้สดับธรรมจาก**พระอาจารย์มั่น**เป็นแม่นมั่น ในระหว่างนี้เราควรจะจาริกธุดงค์ไปตามมรรคาของเราก่อน"

หลวงปู่ตื้อ และหลวงปู่แหวน เริ่มต้นเดินธุดงค์เข้าไปทางฝั่งลาวทางด้านอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พอข้ามแม่น้ำโขงไปแล้วก็พบแต่ป่าทึบ ต้องเดินมุดป่าไปเรื่อยๆ เป้าหมายอยู่ที่เมืองหลวงพระบาง

ในการเดินทางเท้านั้น ตลอดทางหลวงปู่ทั้งสองได้พบสัตว์ป่าจำนวนมาก อาศัยเดินมุดป่าไปตามรอยช้างไปเรื่อยๆ เพราะสะดวกสบายกว่าบุกเข้าไปในป่าที่รกชัฏ

๑๕

บันทึกการร่วมธุดงค์กับหลวงปู่แหวน

จาก **ประวัติของหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ซึ่งเรียบเรียงโดย **อตุถวโรภิกขุ** (พระอาจารย์นาค) แห่งวัดสัมพันธวงศ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้บันทึกการเดินธุดงค์ของ**หลวงปู่แหวน** ในส่วนที่เกี่ยวเนื่องกับ **หลวงปู่ตื้อ** ดังต่อไปนี้:-

"เมื่อสมัย**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ยังหนุ่ม ท่านชอบเที่ยวธุดงค์จาริกไปตามสถานที่ต่างๆ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ เท่าที่จะสามารถเดินไปได้ สมัยก่อน การคมนาคมยังไม่สะดวก จะไปไหนไม่ต้องกังวลเรื่องรถเรื่องเรือ ทางสะดวกมีอยู่ทางเดียวคือ เดินไปแล้วก็เดินกลับ"

"ในเขตภาคอีสาน นอกจากอุบลราชธานีแล้ว **หลวงปู่ (แหวน)** พำนักอยู่ที่อุดรธานีเป็นส่วนใหญ่ เช่นเมื่อครั้งไปตามหา**ท่านอาจารย์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ที่บ้านค้อ ดงมะไฟ และเคยไปจำพรรษาที่นาหมีนายูง... ต่อมา**หลวงปู่** จำพรรษาที่พระบาทบัวบก และเมื่อออกพรรษาก็ไปพักที่**พระบาทหอนาง หรือพระบาทนางอุษา** ซึ่งอยู่คนละฟากเขากับพระบาทบัวบก ส่วนเขตแดนอิสานอื่นก็มีที่ **อำเภอท่าลี่** จังหวัดเลย เมื่อ **หลวงปู่** กลับมาพักผ่อนหลังจากจาริกไปลาวทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ๑๔ วัน ตั้งใจจะเที่ยวตามเมืองต่างๆ จนถึง**สิบสองปันนา สิบสองจุไท** ทางเหนือ แต่ทหารฝรั่งเศสไม่ให้ไป จึงไปพักที่วัดใต้หลวงพระบางระยะหนึ่ง แล้วก็กลับพร้อมด้วย หลวงปู่ตื้อ มุ่งเดินทางไป

"หลังจากพักหายเหนื่อย จึงปรึกษากับ**หลวงปู่ตื้อ** มุ่งเดินทางไปทางภาคเหนือ...เดินไปค่ำไหนก็นอนที่นั่น และไม่มีลูกศิษย์เล็กให้เป็นห่วง หลวงปู่ทั้งสองท่านออกจาก**ท่าลี่ จังหวัดเลย** ไปออก**ด่านซ้าย** ข้ามป่าเขาไปอำเภอน้ำปาด ผ่านเขตอำเภอ**นครไทย** ไปถึง**อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์** แล้วตัดไป**อำเภอนาน้อย แพร่** ผ่านหมู่บ้านชาวเขาเผ่าเย้า แล้วลงมาพักกับหมู่บ้านคนเมืองตามคำนิมนต์ จากนั้นจึงเดินทางต่อไป**สูงเม่น เด่นชัย** เดินไปตามทางรถไฟจนถึงลำปาง

หลวงปู่ตื้อ แยกตัวไปพักที่**อำเภอเถิน** **หลวงปู่แหวน** เดินทางไปต่อยังเชียงใหม่ เที่ยวดูภูมิประเทศโดยรอบทั้ง**บนดอยสุเทพ**และที่อื่นๆ แล้วจึงเดินทางกลับมาพบ **หลวงปู่ตื้อ ที่ลำปาง**"

หลังจากนั้น ในปี พ.ศ.๒๔๖๔ หลวงปู่ทั้งสอง ก็แยกทางกัน **หลวงปู่แหวน** ลงไปกรุงเทพฯ เพื่อรับฟังธรรมอบรมจากท่านเจ้าคุณ**พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ ที่วัดบรมนิวาส** แล้วท่านก็จาริกไปพม่าและอินเดีย

ในตอนหลังทั้ง **หลวงปู่แหวน** และ **หลวงปู่ตื้อ** ได้ไปกราบ**หลวงปู่มั่น** ที่เชียงใหม่ โดย**หลวงปู่แหวน** ได้ญัติเป็นธรรมยุตก่อนต่อ จากนั้นทั้งสององค์ก็ท่องเที่ยวธุดงค์ติดตาม**หลวงปู่มั่น** ไปยังที่ต่างๆ ในภาคเหนือติดต่อกันหลายปี

๑๖

ถวายตัวเป็นศิษย์หลวงปู่มั่น

ท่านพระอาจารย์บูรฉัตร พรหมฺจาโร ผู้เป็นศิษย์ได้บันทึกเรื่องราวต่อนที่**หลวงปู่ตื้อ** เข้าถวายตัวเป็นศิษย์ **หลวงปู่มั่น** ดังนี้:-

"ในขณะนั้น ที่จังหวัด**เชียงใหม่** ท่าน**พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** เพชรเม็ดเอกน้ำหนึ่งของพระพุทธศาสนา และท่านเจ้าคุณ **พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจนฺโท)** มาพำนักสอนกรรมฐานอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่

"เมื่อได้ทราบข่าวเช่นนั้น **(หลวงปู่ตื้อ)** ก็ได้เดินธุดงค์กรรมฐานจากจังหวัดเลยเข้าสู่จังหวัดเชียงใหม่ ไปทางหล่มสัก หลายคืนจึงถึงจังหวัดเชียงใหม่ ถ้าจะขึ้นรถยนต์รถไฟก็อัตคัดปัจจัย และปัจจัยก็หายากมาก แม้รถยนต์ก็มีน้อยมากจนนับจำนวนได้ ในจังหวัดเชียงใหม่เวลานั้นมีรถยนต์ทั้งหมด ๒ คันเท่านั้น เป็นรถของ**หลวงอนุสารสุนทร** และอีกคันหนึ่งเป็นของใครจำไม่ได้

"**ท่านพระอาจารย์ตื้อ** ได้เดินทางถึงจังหวัดเชียงใหม่แล้วได้ไปกราบ**ท่านพระอาจาย์มั่น ภูริทตฺโต** และได้พักอยู่กับท่านที่**วัดเจดีย์หลวง**ในเมืองเชียงใหม่ อยู่ไม่นานเท่าไรก็ได้ญัตติเป็นฝ่ายธรรมยุต โดยมีท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจนฺโท) เป็นพระอุปัชฌาย์ **ท่านพระครูศรีพิศาลสารคุณ** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และท่าน**พระครูนพีสีพิศาลคุณ (ทอง โฆสิโต)** เป็นพระอนุสาวนาจารย์

"ขณะนั้น ท่าน (**หลวงปู่ตื้อ**) ได้เดินทางถึงจังหวัดเชียงใหม่แล้ว ได้ไปกราบ**ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** และได้พักอยู่กับท่านที่**วัดเจดีย์หลวง** ในเมืองเชียงใหม่

"ขณะนั้น ท่าน (**หลวงปู่ตื้อ**) อายุได้ ๓๗ ปี เมื่อพุทธศักราช ๒๔๖๘ ตรงกับวันขึ้น ๘ ค่ำเดือน ๖"

(จากประวัติการอุปสมบทในตอนต้น บันทึกไว้ว่า **หลวงปู่** ได้ญัตติเป็นฝ่ายธรรมยุติกนิกายในปี พ.ศ.๒๔๗๑ หลังจากบวชอยู่ในฝ่ายมหานิกายได้ถึง ๑๙ พรรษา_ผู้เขียน)

"เมื่อท่านได้บวชเป็นธรรมยุต และได้เป็นศิษย์ของ**ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** แล้วก็ได้พำนักอยู่ที่วัดเจดีย์หลวง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อคอยออกกรรมฐาน ติดตามท่านพระอาจารย์มั่นต่อไป

"ในระหว่างนี้ ท่าน**พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม** ได้ตั้งหน้าตั้งตาอบรมกรรมฐานอยู่ที่วัดเจดีย์หลวงเป็นเวลาหลายเดือน และในที่สุดท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต และสานุศิษย์ก็ออกเดินกรรมฐานไปตามถ้ำต่างๆในจังหวัดเชียงใหม่ และท่าน**พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม**ก็ได้ออกติดตามท่าน**พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** ไปในกองทัพธรรม ครั้งนั้นด้วย

"ท่านได้ติดตามไปกับท่านพระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทตฺโต ไปตามถ้ำต่างๆ หลายแห่ง เป็นลูกศิษย์ที่ใกล้ชิดและเป็นผู้ที่**พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** ไว้ใจในการออกธุดงค์ปฏิบัติธรรมกรรมฐานมาก **ท่านพระอาจารย์มั่น**มักจะถามและพูดด้วยเสมอ ดังนั้น **ท่านพระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม จึงเป็นลูกศิษย์เอกของท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ซึ่งเป็นที่รู้กันทั่วไปในเวลานั้น**"

๑๗

สำรวจถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า

หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ได้พาคณะศิษย์ออกธุดงค์ไปทางเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ ไปถึงเขตอำเภอเชียงดาว ได้พำนักปฏิบัติอยู่ที่ถ้ำเชียงดาวระยะหนึ่ง

วันหนึ่ง **หลวงปู่มั่น** ได้นิมิตเห็น ถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า อยู่บนดอยเชียงดาวสูงขึ้นไป เป็นถ้ำที่สวยงาม กว้างขวาง สะอาด อากาศโปร่ง เหมาะที่จะเป็นที่พักบำเพ็ญเพียรภาวนามาก

ถ้ำนั้นอยู่บนดอยที่สูงมาก ยากที่ใครจะขึ้นไปถึงได้ ต้องใช้ความอดทนพยายามที่สูงมาก รวมทั้งมีพลังใจที่กล้าแข็งจริงๆ จึงจะขึ้นไปได้

หลวงปู่มั่น ต้องการให้พระลูกศิษย์ขึ้นไปสำรวจถ้ำแห่งนั้น เมื่อพิจารณาดูแล้วเห็นว่า นอกจาก**หลวงปู่ตื้อ** แล้วยังไม่เห็นใครเหมาะสมที่จะขึ้นไปได้ จึงได้บอกให้**หลวงปู่ตื้อ** เดินทางขึ้นไปสำรวจดูถ้ำแห่งนั้น

เช้าวันรุ่งขึ้น หลังจากฉันภัตตาหารแล้ว **หลวงปู่ตื้อ** พร้อมกับพระอีก ๓ รูป ได้พากันออกเดินทางขึ้นสู่ยอดดอยเชียงดาว เพื่อสำรวจดูถ้ำตามภาระที่ได้รับมอบหมายจาก**พระอาจารย์ใหญ่**

หนทางขึ้นสู่ยอดดอยสุดแสนจะลำบาก เพราะต้องปีนเขาสูงไม่มีทางอื่นที่จะเดินลัดหรือเลาะเลี้ยวไปตามเชิงเขา ต้องปีนป่ายเหนี่ยวเกาะไปตามแง่หิน รั้งตัวขึ้นไปซึ่งเสี่ยงอันตรายมาก

หลวงปู่ตื้อ เล่าให้สานุศิษย์ฟังว่า ยิ่งสายก็ยิ่งเหนื่อย บางแห่งทางแคบมากจริงๆ ต้องเดินเอี้ยวหลบเข้าไปได้ทีละคนเท่านั้น บางช่วงต้องปีนป่ายและห้อยโหนเพราะไม่มีทางเลี่ยงอื่น ต้องเสี่ยงชีวิตเอา

คณะของ**หลวงปู่ตื้อ** ปีนป่ายถึงยอดเขาประมาณ ๕ โมงเย็น แต่ไม่มีวี่แววว่าจะพบถ้ำ และไม่ทราบว่าถ้ำอยู่ที่ไหน บริเวณรอบๆ ไม่ได้ส่อเค้าว่าจะเป็นถ้ำเลย

คณะต้องเดินอยู่บนเขาอีก ๔ ชั่วโมงกว่าๆ บนยอดเขามีลมพัดแรงมาก ตกกลางคืนยิ่งพัดแรงจนตัวแทบจะปลิวไปตามแรงลม จะหาถ้ำเล็กๆ พอจะหลบลมก็ไม่มี ในคืนนั้นไม่ได้หลับนอนกัน พระทุกองค์ต้องใช้เชือกตากผ้าที่เตรียมไปผูกมัดตัวไว้กับต้นไม้ แล้วนั่งสมาธิภาวนากันทั้งคืน ยิ่งดึกลมยิ่งแรงดูผิดปกติธรรมชาติเป็นอย่างมาก

พอรุ่งเช้าได้อรุณแล้ว ปรากฏว่ามีญาติโยมจัดภัตตาหารมาถวาย คนพวกนั้นเป็นพวกชาวเขาแท้ อาศัยทำไร่อยู่บนยอดดอยอย่างถาวร

เมื่อฉันเสร็จก็พากันเดินทางต่อไป แม้จะเดินบนหลังเขาหนทางก็ยากลำบากมากเหมือนกับการปีนป่ายขึ้นมาในตอนแรก คณะ**หลวงปู่ตื้อ**เดินอยู่จนถึงเที่ยงวัน ก็ถึงบริเวณหนึ่งที่เข้าใจว่าน่าจะเป็นที่ๆ **ถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า** ตั้งอยู่

บริเวณข้างหน้าเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ ต้องใช้ขอนไม้เกาะเป็นแพจึงจะข้ามไปอีกฝั่งหนึ่งได้ พระที่ไปด้วยกันไม่มีใครกล้าข้ามไป **หลวงปู่ตื้อ**จึงอาสาข้ามน้ำไปดูเพียงองค์เดียว

ก่อนจะข้ามน้ำไป หลวงปู่ได้นั่งสมาธิดูก่อนปรากฏเป็นเสียงคนพูดเบาๆ พอเสียงนั้นเงียบหายไปก็มีอีกเสียงหนึ่งพูดขึ้นว่า "งูใหญ่ๆ" พูดอยู่ ๒-๓ ครั้ง แล้วปรากฏเป็นผู้ชายรูปร่างบึกบึน สูงใหญ่ ผิวกายดำทมึนมายืนพูดกับหลวงปู่ว่า

ท่านจะเข้าไปในถ้ำไม่ได้หรอกนะ ที่นั่นมีงูตัวใหญ่มากเฝ้ารักษาอยู่"

หลวงปู่ตื้อ ได้พูดกับชายผู้นั้นว่า "ที่พวกอาตมาขึ้นมาที่นี่ ไม่ได้มาเบียดเบียนใคร ไม่ได้มุ่งจะมาเอาอะไร แต่ประสงค์จะขึ้นมาดูถ้ำตามที่ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ใช้ให้มาเท่านั้น"

พอ**หลวงปู่**กล่าวจบลง ชายผู้นั้นก็หายไป ท่านพิจารณาดูต่อไปเมื่อเห็นว่าไม่มีอะไรอีกแล้วจึงออกจากสมาธิ แล้วท่านก็จัดแจงหาขอนไม้มาทำเป็นแพ เอาเทียนจุดไว้ที่หัวแพ แล้วเกาะแพลอยข้ามน้ำไปยังฝั่งตรงข้าม ท่านลองหยั่งดูเห็นว่าน้ำลึกมากไม่สามารถหยั่งถึงได้

เมื่อ**หลวงปู่** เกาะแพไปถึงอีกฝั่งแล้ว จึงได้พบ**ถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้า** ตามที่**หลวงปู่มั่น** ได้พบเห็นในนิมิต เป็นถ้ำที่ใหญ่โต กว้างขวาง และสวยงามมาก อากาศโปร่งสบาย พื้นถ้ำสะอาดสะอ้านเหมือนกับมีคนดูแลปัดกวาดเป็นอย่างดี

หลวงปู่ตื้อ ได้เข้าไปสำรวจภายในถ้ำ ในถ้ำนั้นมีแสงสว่างอยู่ในตัวแม้เดินลึกเข้าไปก็ไม่มืด ถ้ำนี้มีลักษณะพิเศษกว่าถ้ำอื่นจริงๆ

ลักษณะของถ้ำกว้างและยาวลึกเข้าไปข้างในเขา ด้านหลังถ้ำออกไปมีแอ่งน้ำธรรมชาติ น้ำใสสะอาดน่าดื่มกิน ด้านนอกถ้ำออกไปข้างหลังมีป่าไม้ประเภทไม้ผลที่อุดมสมบูรณ์ ใบเขียวชะอุ่มเหมือนได้รับการดูแลอย่างดี

ด้านนอกถ้ำที่อยู่สูงที่สุดเป็นหน้าผาที่สูงชันมาก คงไม่มีใครขึ้นไปได้ หรือว่าถ้าขึ้นไปได้แล้วก็คงไม่คิดลงมาอีก

หลวงปู่ตื้อ ได้นั่งสมาธิภาวนาอยู่นานจนพบว่ามีพวกกายทิพย์เข้ามาหาท่าน และพบวิญญาณชีปะขาวน้อยรูปหนึ่ง เป็นผู้เฝ้าดูแลรักษาถ้ำแห่งนี้ ชีปะขาวน้อยบอกหลวงปู่ว่า **พระปัจเจกพุทธเจ้า** ท่านไม่ได้อยู่ที่ถ้ำนั้นแล้ว แล้วชีปะขาวน้อยก็หายไปทางหลังถ้ำ

๑๘

หลวงปู่มั่นบอกเรื่องบ่อน้ำทิพย์

หลวงปู่ตื้อ อจลธมโม ได้พักบำเพ็ญภาวนาอยู่ภายในถ้ำ พระปัจเจกพุทธเจ้า จนครบ ๕ วัน จึงได้พาหมู่คณะเดินทางกลับลงมาทางเดิม

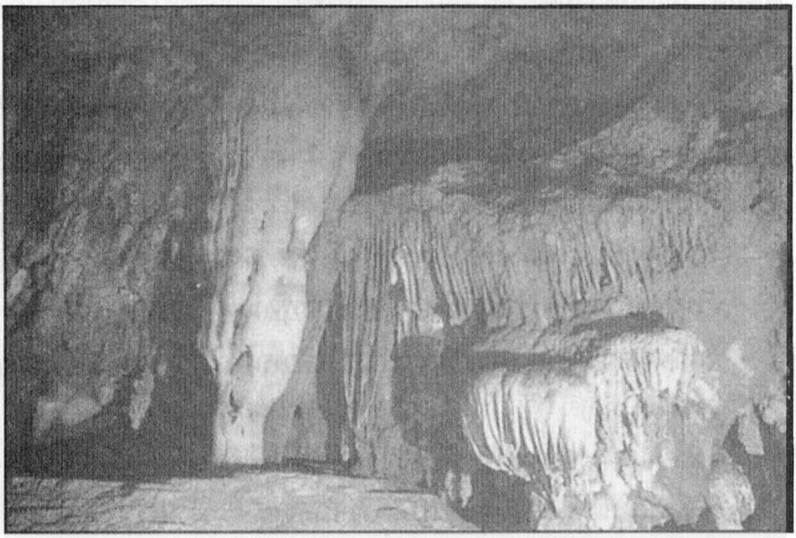
หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ได้ถามคณะที่ไปสำรวจถ้ำว่าเป็นอย่างไร น่าอยู่จริงไหม?

หลวงปู่ตื้อ ได้กราบเรียนว่า "ในถ้ำสวยงามน่าอยู่จริงๆ แต่ไม่มีบ้านคนเลย พวกกระผมฉันใบไม้ตลอด ๕ วัน บ้านคนไม่มี ไม่รู้จะไปบิณฑบาตที่ไหน อีกประการหนึ่งที่เป็นปัญหาสำคัญ คือลมพัดแรงมาก พัดหูพัดตาอยู่ลำบากถ้าหากอยู่ในถ้ำก็สบายดีมากขอรับ"

หลวงปู่มั่น ได้พูดขึ้นว่า "ทำไมพวกคุณถึงไม่เลยพากันขึ้นไปดูบ่อน้ำทิพย์ ที่อยู่ข้างหลังถ้ำนั้นด้วยละ บ่อน้ำทิพย์ศักดิ์สิทธิ์นั้น ถ้าหากใครได้อาบและดื่มเป็นการชุบตัวแล้ว จะมีอายุยืนถึงห้าพันปี สามารถเหาะเหินเดินอากาศได้ด้วย"

หลวงปู่ตื้อ กราบเรียนท่านพระอาจารย์ว่า "กระผมขึ้นไปเหมือนกันขอรับ แต่พอขึ้นไปบนหลังถ้ำนั้นปรากฏว่าเป็นหน้าผาที่สูงและชันมาก สูงราวๆ ๑๐-๑๕ วา ขึ้นไปไม่ได้ขอรับ เพราะหน้าผาชันจริงๆ ทางอื่นที่จะขึ้นไปก็ไม่มี กระผมเดินดูรอบๆ ตั้งสองสามรอบถ้าหากขึ้นไปได้ก็คงลงมาไม่ได้"

ท่านพระอาจารย์ใหญ่ จึงตอบว่า "พวกเราคงไม่มีบุญวาสนาบารมีที่จะเหาะได้ละมั้ง จึงได้พากันเดินลงมาจนเท้าแตกหมด ถ้าหากว่าขึ้นไปได้ก็คงลงมาไม่ได้ แต่ขึ้นไปได้และลงมาได้อย่างนี้ก็สามารถมากแล้วละ"

ภายในถ้ำเชียงดาว

๑๙

เจรจากับช้างป่า

เมื่อออกจาก **ถ้ำเชียงดาวแล้ว** **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ได้นำสานุศิษย์เดินธุดงค์ไปทางอำเภอพร้าว (ในบันทึกใช้คำว่า **บ้านพร้าว**) ศิษย์ที่ร่วมเดินทางมี**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** และมีพระภิกษุ-สามเณรติดตามอีก ๒-๓ รูป

คณะของ**หลวงปู่มั่น** เดินทางไปถึงที่แห่งหนึ่งซึ่งเป็นช่องแคบที่จะไต่ขึ้นเขา พอดีมีช้างเชือกหนึ่งกำลังกินใบไผ่ยืนขวางทางอยู่ตรงช่องแคบนั้น ทางคณะไม่มีทางอื่นจะเลี่ยงไปได้

ช้างกับพระอยู่ห่างกันประมาณ ๑๐ วา มีเสียงหนึ่งให้ความเห็นว่า "พวกเราน่าจะกลับถอยหลังไปก่อนแล้วจึงค่อยมาใหม่"

ท่านหลวงปู่มั่น หยุดพิจารณา แล้วพูดขึ้นว่า "ท่านตื้อ ลองพูดกับช้างดูบ้างซิ"

หลวงปู่ตื้อ จึงพูดกับช้างว่า "พี่ชาย เราขอพูดด้วย"

ฝ่ายช้างหยุดชะงักจากการกินใบไผ่ทันที

"พี่ชาย เราขอพูดด้วย" เป็นคำรบสอง

ช้างหันมาทางหมู่พระทันที หูทั้งสองข้างกางออก ยืนนิ่งไม่ไหวติง

หลวงปู่ตื้อ จึงพูดต่อไปว่า "พวกเราขอทางเดินหน่อย พี่ชายมายืนกินใบไผ่อยู่ที่นี้ พวกเราจึงไม่มีทางเดิน เพราะพี่ชายยืนปิดทาง พวกเรากลัวพี่ชายมาก ขอให้หลีกทางให้พวกเราด้วย"

พอท่านพูดจบลง ช้างก็รีบหันหน้าเข้ากอไผ่ข้างทาง แสดงให้เห็นว่าได้หลีกทางให้แล้ว คณะพระธุดงค์ก็ออกเดินโดย **หลวงปู่ตื้อ** เดินออกหน้า **หลวงปู่มั่น** เดินเป็นอันดับสอง แล้วพระเณรองค์อื่น **หลวงปู่แหวน** อยู่รั้งท้าย

เมื่อผ่านช้างไปแล้ว ทุกท่านก็พากันเดินต่อไปเรื่อยๆ บังเอิญทาง **หลวงปู่แหวน** พอผ่านช้างไปได้เพียงวาเศษๆ ตาขอกลดของท่านเกิดไปเกี่ยวกับกิ่งไผ่พอดี ท่านพยายามปลดอยู่นานก็ไม่หลุด จะดึงแรงก็กลัวช้างจะตกใจตื่น ช้างเชือกนั้นยังแสดงอาการสงบนิ่งในท่าเดิมแต่ด้วยเหตุอะไรก็ไม่ทราบ **หลวงปู่แหวน** ไม่สามารถปลดตาขอกลดให้หลุดจากกิ่งไผ่ได้

หลวงปู่มั่น หันกลับไปเห็นเหตุการณ์ จึงเรียกให้**หลวงปู่ตื้อ**หยุดและให้กลับไปช่วยหลวงปู่แหวนจนปลดตาขอกลดออกได้ แล้วคณะก็ออกเดินต่อไป

เมื่อถึงที่นั่งพักเหนื่อย **หลวงปู่มั่น**ได้พูดกับบรรดาศิษย์ว่าช้างเชือกนั้นเป็นสัตว์ที่แสนรู้ น่ารัก น่าเอ็นดู ทั้งน่าสงสารด้วย

พร้อมกันนั้น **หลวงปู่มั่น**ก็ชม**หลวงปู่ตื้อ** ผู้ศิษย์ว่า "ท่านตื้อก็เก่งมาก สามารถพูดให้ช้างตัวใหญ่เก็บอาวุธร้ายแล้วรีบหลีกทางให้ แล้วพวกเราไม่กำหนดดูใจของมันดูบ้าง ช้างตัวนั้น เวลาท่านตื้อพูดมันคงคิดว่าเป็นศัตรูของมัน แต่พอมันเห็นถนัดเป็น**ผ้ากาสาวพัสตร์**ครองอยู่ก็รู้ทันทีว่า เป็นเพศที่สงบเย็น ไม่เบียดเบียนใครและเชื่อใจได้ก็หลีกทางให้แต่โดยดี"

หมายเหตุ : ในประวัติหลวงปู่มั่น บอกว่าหลวงปู่ขาวกับท่านพระมหาทองสุกร่วมเดินทาง ก็ขอให้ผู้อ่านพิจารณาเองก็แล้วกัน

๒๐

หลวงปู่ถูกกับอากาศทางภาคเหนือ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ได้ชื่อว่าเป็นศิษย์เอก ของหลวงปู่มั่น **ภูริทตฺโต** พระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายกรรมฐาน

ในช่วงที่พระอาจารย์ใหญ่พำนักอยู่ในภาคเหนือยาวนานถึง ๑๒ ปี ได้ออกท่องธุดงค์เพื่อบำเพ็ญเพียรและเผยแพร่พระธรรมกรรมฐานโปรดญาติโยมในถิ่นต่างๆ **หลวงปู่ตื้อ** เป็นศิษย์ผู้หนึ่งที่ได้ติดตามไปแทบทุกหนทุกแห่ง ถือเป็นศิษย์ที่ **พระอาจารย์ใหญ่** ให้ความเชื่อถือมากที่สุดองค์หนึ่ง

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ **ท่านพระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทตฺโต** ได้เดินทางกลับอิสาน ตามคำอาราธนาของท่านเจ้าคุณ**พระธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล)** เจ้าอาวาสวัดโพธิสมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้กลับไปเผยแพร่อบรมกรรมฐานแก่สานุศิษย์และประชาชนชาวอิสานที่รอคอย**พระอาจารย์ใหญ่**มาเป็นเวลานาน

เมื่อ**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** และคณะศิษย์ กลับไปภาคอิสานแล้ว ทาง**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** และ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ก็ยังพำนักอยู่ในภาคเหนือต่อไป

ทั้ง**หลวงปู่ตื้อ** และ**หลวงปู่แหวน** ท่านชอบอากาศทางภาคเหนือ ท่านว่าเย็นสบายดี ถูกอัธยาศัยและธาตุขันธ์ของท่าน ภูมิประเทศก็เป็นป่าเขา สงบสงัด เหมาะที่จะบำเพ็ญเพียรแสวงหาความสงบทางใจ

๒๑

สำรวจภายในถ้ำเชียงดาว

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านออกท่องธุดงคกรรมฐานติดต่อกันยาวนานกว่า ๕๐ ปี เรื่องราวของท่านมีมาก แต่ขาดการรวบรวมและจดบันทึกอย่างเป็นหลักฐาน ลูกศิษย์ลูกหาของท่านได้เขียนไว้ในที่ต่างๆ รวมทั้งการเล่าสืบต่อกันมาในส่วนที่ครูบาอาจารย์รุ่นหลังได้รู้ได้เห็น

ดังนั้น การนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินธุดงค์ของท่านในลำดับต่อไปนี้ จึงไม่ได้จัดเรียงตามลำดับก่อนหลัง รวมทั้งการระบุวันและสถานที่จึงไม่สามารถทำได้ชัดเจน คงนำเสนอได้เฉพาะเหตุการณ์และเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามที่มีการบอกเล่าสืบต่อกันมาเท่านั้น

มีเหตุการณ์ครั้งหนึ่ง ที่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้ออกธุดงค์เพื่อไปสำรวจภายใน**ถ้ำเชียงดาว** อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อไปดูสถานที่ว่ามีความเหมาะสมในการปฏิบัติบำเพ็ญเพียรมากน้อยเพียงใด

มูลเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง เกิดจากการชักชวนของ**พระอาจารย์อินทวัง** ที่ต้องการไปเสาะหา **แท่นหลวงคำแดง** ซึ่งเป็นที่กล่าวขานของคนในแถบถิ่นนั้นว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และเป็นที่อยู่ของชาวลับแล

ถ้ำเชียงดาวเป็นถ้ำที่มีความยาวมาก ภายในสลับซับซ้อน ยังไม่เคยมีใครสามารถเข้าไปตรวจดูภายในถ้ำโดยตลอดได้ เคยมีคนเข้าไปดูได้เพียง ๒-๓ กิโลเมตรเท่านั้น ถ้ำเชียงดาวจึงยังคงเป็นสถานที่ลึกลับอยู่แม้กระทั่งปัจจุบัน ถึงจะได้เปิดให้บริการแก่ผู้เข้าชม แต่ก็ทำได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ยังมีส่วนที่ยังเข้าไม่ถึงอีกมากมาย

หลวงปู่ตื้อ กับ**พระอาจารย์อินทวัง** เข้าไปเพียงสององค์ มีการจัดเสบียงเดินทางจำพวกข้าวตู ข้าวแห้ง และเตรียมใบฉำฉาเพื่อโปรยเวลาเข้าถ้ำ ป้องกันการหลงทาง โดยเฉพาะขาออกจะได้ออกมาตามทางที่โปรยใบฉำฉาไว้

ท่าน**พระอาจารย์อินทวัง** เป็นหมองู สามารถจับงู สะกดงู ป้องกันงูกัด และเป่าแก้พิษงูได้ชำนาญ แต่ถ้าเป็นเรื่องผีสางนางไม้แล้ว **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จะเป็นผู้รับมือทั้งหมด ซึ่งเป็นที่เลื่องลือทั่วไปว่า **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** นั้น บรรดาผีสางนางไม้กลัวท่านเป็นที่สุด

เมื่อทุกอย่างพร้อม พระอาจารย์ทั้งสองก็ออกเดินทาง ภายในถ้ำนั้นมืดมาก พอเข้าถ้ำก็เริ่มโรยใบฉำฉาไปทีละใบสองใบไปเรื่อย ๆ ท่านต้องระวังเรื่องงูเป็นพิเศษ เพราะในถ้ำมีงูชนิดต่างๆ ทั้งเล็กและใหญ่อาศัยอยู่จำนวนมาก

หลวงปู่ตื้อ เล่าว่า พอเข้าไปก็พบงูทันทีแสดงว่ามีงูมากทีเดียวที่อยู่อาศัยในถ้ำ ตัวใหญ่ๆ ขนาดต้นเสาก็มี **พระอาจารย์อินทวัง**บอกว่าไม่ต้องกลัวเดินข้ามไปเลย อย่าไปถูกต้องตัวมัน

ในระหว่างเดินทางวันหนึ่ง ได้ไปพบลำน้ำไหลผ่านลัดเลาะไปตามถ้ำ ทางที่จะเดินต่อไปก็ต้องลุยน้ำไป เมื่อพิจารณาสภาพโดยรอบแล้วเห็นว่าน้ำไม่ลึก จึงพากันลุยข้ามไปอีกด้านหนึ่ง

เมื่อเดินทางต่อไปพบว่า มีอยู่ช่วงหนึ่ง ถ้าไม่สังเกตและจดจำให้ดี ก็จะหลงทางได้ เพราะเดินไปตั้งนานแล้วก็วนกลับมาที่เดิม ในการเดินทางต้องผ่านลำน้ำถึง ๗ แห่ง ทั้งสององค์เดินต่อไปจนถึงต้นโพธิ์ ในระหว่างนั้นใบฉำฉาก็หมด เสบียงก็หมด แต่ท่านก็เดินกันต่อไปอีก จนกระทั่งแน่ใจว่าไม่พบ **แท่นหลวงคำแดง** ตามที่เล่าลือกันก็พากันเดินกลับออกมาตามทางเดิม

รวมเวลาเดินทางทั้งไปและกลับ ๗ วัน ๗ คืน พอดี บางครั้งต้องเดินติดต่อกันไปเป็นเวลานานโดยไม่รู้ว่าเป็นเวลากลางวัน หรือกลางคืน

หลวงปู่ตื้อ บอกว่า ภายในถ้ำเชียงดาวนั้นมืดมากไม่เหมาะที่จะบำเพ็ญภาวนา ไม่เหมือนกับถ้ำพระปัจเจกพุทธเจ้าที่เคยไปสำรวจมาแล้ว

ทางเข้าถ้ำเชียงดาว

๒๒

เทพยดาผู้บำเพ็ญบารมี

ในครั้งที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้ธุดงค์วิเวกไปทางอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ท่านได้พักบำเพ็ญเพียรอยู่ในสถานที่สัปปายะแห่งหนึ่ง

มีอยู่คืนหนึ่ง ขณะที่หลวงปู่ กำลังเดินจงกรมอันเป็นกิจวัตรปกติในการบำเพ็ญของท่าน ปรากฏร่างของเทพยดาตนหนึ่งมาในรูปของชีปะขาว เหาะลอยมาใกล้ทางเดินจงกรมของหลวงปู่

เทพยดาตนนั้นได้สำแดงตนลอยสูงขึ้นไป แล้วหยุดยืนนิ่งอยู่บนยอดไม้ เหนือทางเดินจงกรมขึ้นไป ลอยขึ้นไปยืนนิ่งอยู่เฉยๆ โดยไม่ได้ทำอะไร

หลวงปู่ ยังคงเดินจงกรมอยู่ตามปกติ เทพยดาก็ยังคงสงบนิ่งอยู่ ณ ที่นั้น

หลวงปู่ จึงได้กำหนดจิตถามขึ้นว่า "ท่านเทพยดาผู้มีศีลธรรมอันดีงาม ทำไม่ท่านจึงไปยืนอยู่บนที่สูง คืออยู่สูงมากกว่าอาตมาผู้เป็นศิษย์ของพระตถาคตเจ้า ผู้กำลังปฏิบัติธรรมอยู่เล่า ทำไม่ท่านไม่ลงมากราบไว้แสดงความเคารพเล่า?"

เทพยดาตนนั้นยังยืนนิ่งเฉย ไม่แสดงกิริยาอาการอย่างใด **หลวงปู่** จึงกำหนดถามอีกว่า "ท่านเทพยดาผู้มีศีลาจารวัตรอันงาม ท่านเป็นฤๅษีหรือ หรือว่าเป็นอรหันต์"

เทพยดาตนนั้นแสดงอาการกางแขนออก ทำอาการบุ้ยใบ้มาทางท่าน หลวงปู่ กำหนดจิตดูจึงรู้ว่าเทพยดาตนนี้ คงจะเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า จึงได้กล่าวถามต่อไปว่า

"ท่านเทพยดาผู้เจริญ ท่านเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าหรืออย่างไร ข้าพเจ้าขออาราธนาท่านมาสนทนาด้วย"

เทพยดาตนนั้นไม่ตอบ แต่ได้แสดงออกทางใจให้หลวงปู่รู้ได้ แล้วเทพยดาก็แบมือออกให้หลวงปู่ได้เห็นรูปดอกบัวปรากฏอยู่ที่ฝ่ามือทั้งสองข้าง เทพยดาแสดงอาการเขินอายเล็กน้อย แล้วก็เหาะหนีไป

เมื่อมีโอกาส **หลวงปู่ตื้อ** ได้กราบเรียนถามเรื่องนี้กับ**พระอาจารย์ใหญ่ -หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต**

หลวงปู่มั่น ได้ให้คำอธิบายว่า **เทพยดาที่เห็นนั้นเป็นวิญญาณของผู้กำลังสร้างสมบารมี เพื่อความเป็นปัจเจกพุทธเจ้าอยู่**

นอกจากนี้ **หลวงปู่มั่น** ยังกล่าวถึงเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับผีสางเทวดา นางไม้ ที่หลวงปู่ตื้อได้พบเห็นในที่ต่างๆ อีกโดย**หลวงปู่มั่น**ได้รับรองว่าเป็นเรื่องจริง และมีจริง

สำหรับเทพยดาตนที่มีรูปดอกบัวบนฝ่ามือนั้นเป็นผู้ที่กำลังสร้างบารมีเพื่อความเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า และอีกไม่นานก็จะได้สำเร็จ

หลวงปู่มั่น บอกต่อไปว่า เรื่องเช่นนี้ นานๆ จึงจะได้พบสักครั้งหนึ่ง เป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก เทพยดาบางตนก็มีศีลธรรมอันดีงามเพราะเคยประพฤติปฏิบัติธรรมมาก่อนหลายชาติแล้ว เมื่อละจากร่างอันเน่าเหม็นของมนุษย์แล้วก็ยังประพฤติธรรมอยู่ เพราะมีสันดานที่เป็นศีลเป็นธรรมแล้ว เทพยดาตนที่มีดอกบัวบนฝ่ามือนี้ อีกไม่กี่ชาติก็จะได้สำเร็จเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า

๒๓

ถือเอาเสือเป็นอาจารย์กรรมฐาน

เกี่ยวกับการผจญกับสัตว์ร้ายต่างๆ เช่น เสือ เป็นต้น ซึ่งพระธุดงค์ ที่เดินทางในป่าดงในสมัยก่อน มักจะต้องพบเห็นอยู่เสมอ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านถือว่า เสือ เป็นอาจารย์ในการปฏิบัติกรรมฐาน คือมาช่วยสอน ช่วยเตือน ให้พระธุดงค์ไม่ประมาทในการบำเพ็ญเพียรของตน ต้องทำสมาธิภาวนาอย่างไม่ลดละ

หลวงปู่ท่านว่า เสือคือเทพเจ้าที่คอยรักษาเราให้ปลอดภัยจากการเดินธุดงค์ในป่าเขา ไม่ว่าเสือจริงๆ หรือเสือเทพเนรมิต เพราะเสือที่ท่านพบมักแสดงเหมือนกับรู้ภาษาคน

หลวงปู่เล่าว่า "เวลาที่เสือมาหาเราในป่า เราก็เร่งภาวนาให้จิตยึดใน **พุทโธ** เป็นอารมณ์ ไม่ฟุ้งซ่านรำคาญทำให้การปฏิบัติกรรมฐานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยดี

เช้าขึ้นก็ออกเที่ยวบิณฑบาตตามสมณวิสัย ฉันอาหารบิณฑบาตแล้วก็นั่งสมาธิภาวนา พิจารณาอาการ ๓๒ ของร่างกายที่เราหลงใหลว่าเป็นของสะอาดงดงาม เมื่อรู้สึกง่วงก็เดินจงกรมภาวนา เพื่อป้องกันนิวรณ์มาครอบงำ

สำหรับเวลากลางคืนนั้น บำเพ็ญความเพียรโดยตลอด เวลาพักผ่อนจำวัดมีน้อยมาก ทำกิจวัตรอย่างนี้ไม่เคยขาด ทำอยู่เสมอและทำด้วยความพอใจที่สุด ไม่ได้ห่วงหน้าห่วงหลัง **ยึดพุทโธ เป็นสรณตลอด** ไม่เคยประมาท"

หลวงปู่ ท่านเน้นย้ำว่า "ตราบใดที่จิตของเรายังมีอารมณ์ยึดมั่นอยู่กับพุทโธ เสือนั้นจะไม่ทำอันตรายอะไรเรา ไม่ว่าจะเป็นเสือจริงหรือเสือเทพเนรมิตก็ตาม แต่ถ้าจิตเรามัวแต่รักตัวกลัวตาย จนลืมภาวนาพุทโธ และจิตห่างจากพุทโธคราวใด เสือนั้นก็จะจ้องคอยทำร้ายให้เป็นอันตรายแก่ชีวิตได้"

ด้วยเหตุนี้ หลวงปู่ตื้อ ท่านจึงไม่กลัวเสือ ท่านถือว่าเสือเป็นอาจารย์สอนให้เราได้ภาวนา และรู้จักคุณของพุทโธ

หลวงปู่ ท่านยังแนะอีกว่า ในเรื่องของภูตผีปีศาจก็ตาม ถ้าหากใครกลัวผี ก็ให้ไปอยู่ภาวนาในป่าช้า จิตจะได้ตื่นกลัว แล้วจะได้ตั้งใจภาวนาตลอดคืนจนจิตเกิดสมาธิและสงบลง ทำให้หายกลัวไปได้

เพราะอานุภาพของพุทโธ และจิตที่เป็นสมาธิ พวกภูตผีต่างๆ จึงไม่สามารถทำอันตรายใดๆ แก่เราได้ และเมื่อเราแผ่เมตตาให้ พวกนั้นก็ยินดีน้อมรับในส่วนบุญกลายเป็นมิตรกับเราไปเสียอีก

เรื่องราวข้างต้นนี้ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ได้เมตตาเล่าให้พระเณรฟัง เป็นเหตุการณ์เมื่อครั้งท่านจำพรรษาอยู่ที่พระบาทบัวบก จังหวัดอุดรธานี ก่อนที่จะเดินทางมาบำเพ็ญเพียรที่เชียงใหม่

๒๔

พบงูใหญ่ขณะเดินจงกรม

บันทึกเหตุการณ์ส่วนนี้เกิดขึ้นในสมัยที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** บำเพ็ญเพียรอยู่ที่ **พระพุทธบาทบัวบก** จังหวัดอุดรธานี

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในตอนกลางคืน ขณะที่หลวงปู่กำลังเดินจงกรมอยู่ ปรากฏมีงูใหญ่ตัวหนึ่งเลื้อยออกมาหยุดข้างทางเดินจงกรมของท่าน พอหลวงปู่เดินมาใกล้ งูตัวนั้นก็ชูคอจ้องดูท่านเดินจงกรมไปมา

หลวงปู่ เดินไป - กลับบนทางเดินอย่างปกติ แสดงว่าไม่ได้ให้ความสนใจมัน เจ้างูใหญ่ยังคงจ้องมองดูท่านอย่างไม่ลดละคล้ายจะนึกสงสัยว่า **"พระองค์นี้กำลังทำอะไรอยู่ เดินกลับไปมาอยู่ได้ ไม่หันมามองดูเราเลย เราสู้อุตส่าห์มาเยี่ยมถึงที่ ท่านน่าจะต้อนรับพูดจาปราศรัยกับเราบ้าง"**

เมื่อเจ้างูใหญ่เห็นหลวงปู่ไม่สนใจ จึงได้เลื้อยเข้ามาติดทางจงกรมแล้วก็ขดตัวซ้อนกันเป็นวงชูคอจ้องมองมายังหลวงปู่ **หลวงปู่**ก็ยังเดินตามปกติ ไม่แสดงท่าว่าสนใจมัน แต่ความจริงแล้วท่านก็แอบสังเกตอยู่ในใจว่า เจ้างูใหญ่ตัวนั้นจะทำอะไรต่อไป

เจ้างูใหญ่เห็น**หลวงปู่** ไม่สนใจและไม่กลัวมัน มันเฝ้าดูอยู่ไม่นานก็คลายขด แล้วเลื้อยหายเข้าป่าพ้นจากทางเดินจงกรมของท่านไป

๒๕

ผจญเปรตเจ้าที่

ในการเดินจงกรมครั้งเดียวกัน **ที่พระพุทธบาทบัวบก**

หลังจากงูใหญ่เลื้อยหายเข้าป่าไปแล้ว ทันใดนั้นเองก็ปรากฏเป็นคนร่างสูงใหญ่ กะว่าสูง ๑๐ วา มายืนกางขาที่ปลายทางจงกรมคล้ายกับจะคร่อมทางเดินไว้ แสดงท่าทางว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในถิ่นนั้น

หลวงปู่ตื้อ ท่านเดินจงกรมตามปกติ แสดงท่าว่าไม่สนใจกับมัน ท่านบอกว่ารู้สึกขนพองสยองเกล้าขึ้นบ้างเล็กน้อย ปรากฏว่าเริ่มมีกลิ่นสาบสางเหม็นขึ้นมา และก็เหม็นมากขึ้นทุกที จนรู้สึกว่า จะทนไม่ไหว ไม่สามารถดับเวทนาตัวนี้ได้

หลวงปู่ได้กำหนดจิตแผ่เมตตาให้มันก็ไม่เป็นผล ได้ออกปากไล่ให้มันหนีไป มันก็ยังทำเฉย แถมยังคงปล่อยกลิ่นสาบสางนั้นเช่นเดิม ท่านพยายามเดินจงกรมไปมาและกำหนดจิตไล่มันอยู่นานพอสมควร ก็ไม่ได้ผล ท่านยังยึด**พุทโธ**อยู่ในอารมณ์ตลอดเวลา ตอนนี้ จิตใจท่านไม่หวั่นไหวหรือเกรงกลัวมันเลย

ในที่สุด**หลวงปู่**ก็หยุดเดิน แล้วพูดขึ้นว่า

"ให้มึงรออยู่ตรงนี้ก่อน เดี๋ยวจะลองดีกัน"

หลวงปู่ เดินขึ้นไปบนเพิงที่พัก จุดเทียนไข เอาไปติดที่ปลายไม้เท้าแล้วเดินกลับมาที่ทางเดินจงกรม พูดดังๆ ออกไปว่า

"ให้มึงหนีไปเด้อ ถ้าบ่หนีจะเอาไฟจุดดาก(ก้น) มึงเดี๋ยวนี้ละ"

ผีเปรตตนนั้นยังยืนนิ่งเฉย และส่งเสียงหัวเราะเยาะท่าน

หลวงปู่ เดินเข้าไปใกล้ แล้วพุ่งเทียนเข้าใส่มัน

ได้ผล ผีเปรตตนนั้นกระโจนหายไป แล้วไปปรากฏที่ต้นไม้ใหญ่ซึ่งอยู่ห่างออกไป แต่กลิ่นเหม็นสาบกลับมากขึ้นกว่าเดิม **จนหลวงปู่** ไม่สามารถข่มใจเดินจงกรมต่อไปได้

หลวงปู่ ใช้ไฟเทียนไล่มันต่อไปอีก มันจึงหนีไป ดูท่าว่ามันจะหายไปแล้ว หลวงปู่จึงเข้าทางเดินจงกรมต่อไป พอได้เวลาพอสมควร ท่านจึงหยุดพักการเดินจงกรมแล้วนั่งสมาธิภาวนาต่อไป

๒๖

เข้ากราบเรียนถามหลวงปู่มั่น

ถึงตอนเช้า **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ก็เดินไปหาหมู่คณะที่อยู่ห่างออกไป ซึ่งมี **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** พระอาจารย์ใหญ่เป็นประธานอยู่ ณ ที่นั้นด้วย

พอ**หลวงปู่ตื้อ** เข้าไปถึง **หลวงปู่มั่น** ก็กล่าวทักว่า "ท่านตื้อ เมื่อคืนนี้คุณทำอะไรอยู่?"

หลวงปู่ตื้อ กราบเรียนว่า "กระผมรบกับผีขอรับ...กระผมทำอย่างไรเจ้าผีตนนั้นก็ไม่หนี จนได้อรุณ สว่างขึ้นเจ้าผีตนนั้นจึงขึ้นเขาไป"

หลวงปู่มั่น พูดขึ้นว่า "ดีแล้วท่านตื้อ ผีมันปลุกเราให้ภาวนา"

จากนั้น**หลวงปู่มั่น หลวงปู่ตื้อ** และพระเณรทุกองค์ก็แยกย้ายออกเที่ยวบิณฑบาตตามสมณกิจ เมื่อฉันภัตตาหารเสร็จแล้ว ต่างองค์ต่างก็แยกย้ายไปบำเพ็ญเพียรยังสถานที่ของตน

หลวงปู่ตื้อ ได้เล่าให้ลูกศิษย์ฟังในภายหลังว่า "ผีตนนั้นเป็นผีเจ้าที่ ที่ยิ่งใหญ่จริงๆ เราชนะมันได้จึงไปรอด แต่ถ้าเราเอาชนะมันไม่ได้ก็คงจะลำบาก ต่อจากนั้นเจ้าผีก็ไม่ปรากฏให้เห็นอีกเลย หากแพ้มันแล้วมันคงจะมารบกวนทุกคืน

ในเหตุการณ์เช่นนั้น ต้องอาศัยความอดทน อดกลั้นเป็นที่สุด จะท้อถอยไม่ได้เลย หายใจเข้าออกก็ต้องมีพุทโธเป็นประจำ ขาดไม่ได้ **"คำว่าพุทโธนี้เอง ผีกลัวเกรงมากที่สุด"**

๒๗

รู้ล่วงหน้าว่าใครจะมาหา

พระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต มีความเคารพเลื่อมใสในองค์ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พระอาจารย์ของท่านมาก โดยเฉพาะย่างยิ่งในด้านฤทธิ์อภิญญา

จากบันทึกของ**พระอาจาย์ประยุทธ** บอกว่า วันหนึ่งพระ เณรเข้ากุฏิกันเกือบหมดแล้ว **หลวงปู่**สั่งให้เณรไปต้มน้ำกาใหญ่

เณรย้อนถามด้วยความสงสัยว่า **"ไม่มีใครอยู่ฉันน้ำแล้ว หลวงปู่จะให้ต้มน้ำกาใหญ่ไปทำไม"**

หลวงปู่ พูดด้วยน้ำเสียงดุว่า "บอกให้ต้มก็ต้มเถอะ ต้มน้ำชงชา" แล้วสั่งให้เณรเอาถ้วยชามาเตรียมไว้ ๕๐ ถ้วย

พระอาจารย์ประยุทธ ก็รู้สึกงงๆ **หลวงปู่** พูดขึ้นว่า "เดี๋ยวจะมีญาติโยมมาจากกรุงเทพฯ"

สักครู่ใหญ่ๆ ก็มีรถบัสเข้ามาจอดในบริเวณวัด **หลวงปู่** ให้นำน้ำชาร้อนๆ มาเลี้ยงญาติโยม ปรากฏว่าถ้วยชา ๕๐ ถ้วยที่เตรียมไว้ครบจำนวนคนพอดี

๒๘

เตรียมรอรับการนิมนต์

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม จะเรียกพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต ว่า **ตุ๊ไทย**

(**ตุ๊** หรือ **ตุ๊เจ้า** เป็นภาษาทางเหนือใช้เรียกพระสงฆ์ ผู้เขียนเข้าใจว่าน่าจะมาจากคำว่า **สาธุ** ถ้าผิดก็ขออภัยด้วย)

คราวหนึ่ง ขณะที่นั่งกันอยู่ **หลวงปู่** ก็สั่ง **พระอาจารย์ประยุทธ** ว่า "ตุ๊ไทย รีบไปสรงน้ำไวๆ"

สร้างความงุนงงสงสัยให้พระเณร ณ ที่นั้น แต่ไหนแต่ไรมา **หลวงปู่**ไม่เคยยุ่งกับการสรงน้ำท่าของใครเลย

พระอาจารย์ประยุทธ ได้เรียนถามว่า "**หลวงปู่**ให้กระผมไปสรงน้ำทำไม?"

หลวงปู่ตอบว่า"ให้ไปสรงก็ไปเถอะ" แล้วท่านก็พูดต่อไปว่า "เย็นนี้ ๖ โมงเย็น จะมีโยมผู้ชายมานิมนต์ไปปัดรังควานให้ลูกเขาที่ตกต้นลำไย แต่เด็กมันต้องตายแน่ๆ ไม่รอดดอก จะให้ตุ๊ไทยไปแทน"

พระอาจารย์ประยุทธ จึงรีบไปสรงน้ำ สรงเพิ่งเสร็จยังไม่ทันครองผ้า โยมที่ว่าก็ขับรถกระบะเข้ามาจอดในวัด รีบเข้ามากราบ**หลวงปู่** ขอนิมนต์ไปปัดรังควานให้ลูกชายตามที่หลวงปู่บอกไว้ไม่มีผิด

๒๙

หลวงปู่แกล้งพญานาค

พระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต ได้ถ่ายทอดเรื่องที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** เคยเล่าให้ฟังในสมัยที่ท่านออกธุดงค์กับ **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ว่า

หลวงปู่มั่น ท่านเคยเล่าให้ลูกศิษย์ฟังว่า ท่านเคยพบพญานาค **หลวงปู่ตื้อ**คิดค้านในใจว่าไม่เชื่อ ใครๆ ก็พูดถึงพญานาคได้โดยไม่เคยเห็นตัวตน

หลวงปู่มั่น ท่านรู้วาระจิต จึงสั่ง**หลวงปู่บุญ** ซึ่งจำไม่ได้ว่าฉายาอะไร ว่า "จงพาท่านตื้อ พระขี้ดื้อ ไปกรรมฐานบนเขา ให้อยู่กันคนละลูกเขานะ"

หลวงปู่บุญก็พา**หลวงปู่ตื้อ**ไป เมื่อถึงเขาที่จะนั่งกรรมฐานลูกแรก หลวงปู่ตื้อท่านพบรูดินใหญ่เข้ารูหนึ่ง คิดในใจว่าถ้าพญานาคมีจริงก็จะลองดู ท่านจึงแอบเอาก้อนหินใหญ่มาวางไว้ปากรู แล้วไปกับ**หลวงปู่บุญ**เพื่อไปดูที่ปักกลดยังเขาอีกลูกหนึ่ง

เมื่อส่ง **หลวงปู่บุญ** แล้ว **หลวงปู่ตื้อ** ก็กลับมายังที่เดิม ผลักก้อนหินให้กลิ้งลงไปในรู แล้วพูดว่า **"ถ้าพญานาคมีจริง หินตกถูกก็ขอโทษด้วย"**

แล้วท่านก็เอาผ้ารองนั่งปิดรู กางกลดลง ณ ที่ตรงนั้น

คืนนั้น ขณะที่หลวงปู่ตื้อนั่งทำสมาธิภาวนาภายในกลด ก็ได้ยินเสียงขู่ฟู่ๆ อย่างคัดเคือง เสียงฟู่ๆ นั้นดังมาจากงูใหญ่จำนวนมากมาแผ่พังพานอยู่รอบๆ กลดของท่าน

หลวงปู่จึงหยิบก้อนหินมาปลุกเสก แล้วโยนออกไปนอกกลด ได้ยินเสียงงูเลื้อยหนีกันเกรียวกราวกระจัดกระจายกันออกไป

พอรุ่งเช้า หลวงปู่บุญท่านมาบ่นให้ฟังว่า "เมื่อคืนท่านไปเล่นอะไรกับพวกงู พวกเขาจึงไปฟู่ๆ อยู่กับผม ไม่ต้องหลับนอนกันละ"

ครั้นถอนกลด กลับไปหาหลวงปู่มั่น ขณะก้มกราบ ก็ถูกหลวงปู่มั่นชี้หน้าบอกว่า "ท่านไปเล่นกับงูมาละซิ"

หมายเหตุ: จากการศึกษาประวัติครูอาจารย์ หลวงปู่บุญ ที่ระบุถึงในเรื่องนี้ ผู้เขียนเข้าใจว่าน่าจะเป็นหลวงปู่บุญทัน ฐิตปญฺโญ วัดป่าประดู่ ต.เมืองเก่า อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี ท่านเป็นชาวจังหวัดศรีสะเกษ มีประวัติโลดโผนและมีความอัศจรรย์ทางจิตอยู่มาก ติดตามไปอยู่กับหลวงปู่มั่นที่เชียงใหม่ และร่วมปฏิบัติอยู่กับหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ด้วย_ถ้าผิดก็กราบขออภัยด้วย

หลวงปู่บุญทัน ฐิตปญฺโญ
วัดป่าประดู่ ต.เมืองเก่า อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี

๓๐

เรื่องของพระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต

ผู้เขียนได้อ่านเรื่องของ **พระอาจารย์ประยุทธ** จากนิตยสาร **โลกทิพย์** ฉบับที่ ๑๖๔ น่าสนใจมาก มีผู้เคยนำไปสร้างเป็นนิยาย ผู้เขียนจึงนำมาเสนอโดยย่อไว้ ณ ที่นี้

ในนิตยสารโลกทิพย์ได้ขึ้นหัวเรื่องว่า **"พระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต แห่งวัดป่าผาลาด อ.เมือง จ.กาญจนบุรี อดีตขุนโจรอิสไมล์แอผู้หันเหชีวิตเข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์ จนมรณภาพในสมาธิและอัฐิกลายเป็นพระธาตุ"**

เรื่องของพระอาจารย์ประยุทธ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง หนังสือพิมพ์เคยลงข่าวเกรียวกราว เกี่ยวกับ **"ขุนโจรอิสไมล์แอสลัดทะเลหลวงผู้โหดเหี้ยม เสรีไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่สองฆ่าคนมานับไม่ถ้วน บางคราวก็ฆ่าอย่างโหดร้ายทารุณ..."**

เรื่องของพระอาจารย์ประยุทธจริงๆ แล้วไม่เป็นที่เปิดเผย เพิ่งจะมีผู้สืบเสาะนำประวัติมาเผยแพร่หลังจากท่านมรณภาพไปแล้วถึง ๑๐ ปี โดยสอบถามเอาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เรื่องที่ได้จึงยังเลือนรางอยู่

ท่านอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต นามสกุลเดิม **สุวรรณศรี** เกิดที่จังหวัดเพชรบุรี ในครอบครัวที่มีฐานะดีพอควร ทราบแต่ว่าท่านเกิดวันเสาร์ เดือน ๕ ปีมะโรง พ.ศ.๒๔๗๑ มีพี่น้องรวมทั้งตัวท่านด้วย ๕ คน

ครอบครัวท่านอพยพไปอยู่ทางหัวหิน ท่านจึงเติบโตที่นั่น

พระอาจารย์เล่าว่า ชะตาของท่านต้องฆ่าคนเมื่ออายุ ๑๑ ปี โดยไม่เจตนา คือขว้างมีดเล่นๆ ไปถูกที่สำคัญทำให้ชายผู้หนึ่งตาย แต่ยังเป็นเด็กจึงยังไม่ถูกลงโทษทัณฑ์

เมื่ออายุครบบวช โยมบิดาสิ้นชีวิตแล้ว โยมมารดาจึงจัดให้บวชตามประเพณีอยู่ ๑ พรรษา ท่านบอกว่าไม่ได้เรียนรู้อะไรเลย เพราะบวชตามประเพณีจริงๆ

หลังจากลาสิกขาแล้วก็จากครอบครัวไปทำมาหากินทางภาคใต้ ประกอบอาชีพหลายอย่างในหลายจังหวัด เคยทำประมง เป็นกัปตันเรือหาปลา มีเพื่อนฝูงและลูกน้องมาก และเคยไปตั้งบาร์ ไนต์คลับ ที่ประเทศมาเลเซีย

ระยะผกผันในชีวิต คือ มีพ่อค้าใหญ่ในกรุงเทพฯ ได้ว่าจ้างให้ขนฝิ่นไปส่งลูกค้าที่มาเลเซีย ในราคาเที่ยวละ ๒,๐๐๐ บาท ไปรับเงินที่ปลายทาง

ผู้มารับฝิ่นเป็นเจ้าหน้าที่ ๒ คน บอกว่าจ่ายเฉพาะค่าฝิ่น ๒,๐๐๐ บาทเท่านั้น ค่าขนเขาไม่เกี่ยว สรุปว่าโดนหักหลัง ทางเจ้าของฝิ่นทางกรุงเทพฯคงไม่ไว้ใจท่านแน่ โทษทัณฑ์ในวงการฝิ่นก็คือ การฆ่าลูกเดียว

แต่ที่สำคัญ เจ้าหน้าที่ ๒ คนนั้นขู่ว่า ถ้าไม่ตกลงตามราคาที่เสนอก็จะแจ้งตำรวจมาเลเซียจับ

เรียกว่าท่านไม่มีทางเลือก จึงตัดสินใจฆ่าเจ้าหน้าที่ ๒ คนนั้นแล้วโยนศพลงทะเลไป ปรากฏว่า ศพเกิดลอยน้ำมาติดอยู่ข้างเรือ ท่านจึงถูกจับฐานสงสัยว่าฆ่าคนตาย แต่ไม่มีเรื่องค้าฝิ่น

พระอาจารย์ประยุทธ ถูกขังในคุกมาเลเซียหลายเดือน ขึ้นศาลหลายครั้ง พอครั้งที่ ๖ มีผู้ชายบุคลิกดีอายุราว ๕๐-๖๐ ปี พยายามขอเข้าเยี่ยม บอกว่า"ไม่เป็นไร ไม่ถึงตาย หรือติดคุกหรอกหลานชายลุงจะช่วย"

ลุงคนนั้นบอกคาถาสั้นๆให้ไว้บริกรรมเวลาขึ้นศาล ท่านไม่เชื่อแต่ก็ยอมทดลองดู ปรากฏว่าได้ผล"เพราะวันตัดสิน ศาลปล่อย แต่ห้ามเข้ามาเลเซียอีก รอดประหารไปได้อย่างปาฏิหาริย์"

พระอาจารย์ประยุทธ บอกให้ลูกศิษย์ฟังว่า ท่านมาทราบในภายหลังว่าคุณลุงคนนั้นเป็น**เทพ มาช่วยปกปักรักษาท่าน**

เมื่อพ้นโทษจากมาเลเซีย พระอาจารย์ก็กลับเมืองไทย ยังวนเวียนอยู่ทางภาคใต้เช่นเดิม ในช่วงนั้นอยู่ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง รัฐบาลไทยต้องเข้าร่วมกับญี่ปุ่นด้วยความจำเป็นบังคับ

ขณะเดียวกัน **ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช** เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกา ได้ร่วมกับคนไทยจำนวนหนึ่ง จัดตั้ง**คณะเสรีไทย** ทำงานใต้ดินเพื่อขัดขวางกองทัพญี่ปุ่นทุกวิถีทาง

พระอาจารย์ประยุทธ ได้เข้าร่วมกับ**คณะเสรีไทย** อยู่ในกลุ่มที่คอยตัดกำลังจากญี่ปุ่น เรียกว่า **กลุ่มไทยถีบ** คือเมื่อญี่ปุ่นขนอาวุธยุทโธปกรณ์ เสบียงอาหาร ไปให้กองทัพของตนตามภาคต่างๆ ซึ่งส่งไปทางรถไฟ ก็จะถูก**กลุ่มไทยถีบ** ถีบของเหล่านี้ลงเพื่อไม่ให้ส่งไปถึงปลายทางได้

พระอาจารย์ประยุทธ ได้รวมสมัครพรรคพวก ได้ประมาณ ๒๐๐ คน ไปซ่องสุมอยู่เกาะตะรุเตา ส่วนหนึ่งเป็นโจรสลัดอยู่ในทะเล คอยปล้นเรือสินค้าและเสบียงทางเรือของกองทัพญี่ปุ่นแล้วนำไปแจกจ่ายให้ประชาชนที่กำลังอดอยากตามชายฝั่ง อีกส่วนหนึ่งกระจายกันอยู่บนฝั่งคอยเป็นหูเป็นตาให้

โจรสลัดทะเลหลวง**กลุ่มขุนโจรอิสไมล์แอ** โด่งดังมากในช่วงนั้น

เมื่อสงครามสงบลง การปล้นของโจรกลุ่มนี้ก็เปลี่ยนแผนใหม่ใน ช่วงนั้นประชาชนทางภาคใต้มีข้าวไม่พอกิน ในตลาดก็ไม่มีขาย แต่มีเรือของผู้มีอิทธิพลขนข้าวไปขายทางมาเลเซีย ฮ่องกง สิงคโปร์ ซึ่งอยู่ในภาวะขาดแคลนเหมือนเมืองไทย แต่ขายสินค้าได้แพงกว่ามาก

ขุนโจรอิสไมล์แอ เห็นว่าไม่ถูกต้อง จึงคุมสมัคพรรคพวกเข้าปล้นเรือขนส่งสินค้าเหล่านั้นหลายหน แล้วนำสินค้าเหล่านั้นออกแจกประชาชนเช่นเคย

ผู้มีอิทธิพลเจ้าของสินค้าพยายามเจรจาต่อรอง แต่กลุ่มโจรไม่ยอมถ้าไม่หยุดส่งสินค้าไปขายต่างประเทศ

พระอาจารย์ประยุทธ หรือ **นายประยุทธ สุวรรณศรี** คุมลูกน้องเป็นโจรสลัดในทะเลหลวงอยู่ ๕ ปี เป็น**ขุนโจรอิสไมล์แอ** ที่โด่งดังที่ไม่มีใครปราบได้

เหตุการณ์พลิกผันในชีวิตอีกครั้งหนึ่ง เมื่อน้องสาวส่งข่าวว่าคุณแม่ตาย ก่อนตายคร่ำครวญหาแต่ "เล็กของแม่" จนกระทั่งสิ้นใจ

พระอาจารย์ประยุทธ มากราบรูปถ่ายของแม่ ระลึกย้อนถึงเหตุการณ์แต่ครั้งหลัง ถึงความรักความห่วงใยของแม่ **พลัน...จิตของท่านก็สงบลง และวูบลงไป**

ปรากฏเห็นชายร่างกำยำ ๔ คน ตรงมาจับร่างท่านกระชากลงไปในนรก จับใส่เครื่องขื่อคา แล้วบังคับให้ลงไปในกระทองแดง ท่านหวาดกลัวมาก พลันคิดถึงแม่ จึงร้องเรียก

"แม่ช่วยลูกด้วย"

ปกติโยมแม่เป็นคนใจบุญ ชอบทำบุญ และอยู่ในศีลในธรรมเสมอมา

พอท่านร้องว่า "**แม่ช่วยด้วย**" ก็มีใบบัวใหญ่เท่ากระด้งตากปลามาช้อนร่างท่านขึ้นไปบนที่สูง ได้ไปเห็นวิมานที่สวยงาม พบเหล่านางฟ้าเทพธิดาต่างๆ จำนวนมาก...

หลังจากท่องวิมานพอสมควร ก็มีนางฟ้าท่านหนึ่งพูดว่า "ไปเสียก่อนเถอะ ไปสร้างกุศลบารมีให้พอเสียก่อน จึงค่อยมาเจอกันใหม่"

แล้วท่าน**อาจารย์ประยุทธ** ก็รู้สึกตัวอยู่ตรงหน้ารูปถ่ายของคุณแม่นั้น แต่ท่านก็งุนงงกับเหตุการณ์มาก ไม่รู้ว่าเป็นอะไร

หลังจากนั้นท่านก็บอกกับพี่สาว น้องสาว ว่าจะขอออกจากบ้านไปอีกครั้งหนึ่ง ไม่ทราบว่าจะไปนานเท่าใด พี่สาวเอาเงินมาให้ ๕,๐๐๐ บาท ท่านหยิบเอาเพียง ๕๐๐ บาท เหลือนอกนั้นบอกให้เอาไปทำบุญให้แม่

ความจริงท่านมีเงินมาก แต่ไม่กล้าบอกให้พี่น้องรู้ รับไว้เพียง ๕๐๐ บาทพอเป็นพิธีเท่านั้น

พระอาจารย์ประยุทธ มุ่งลงใต้ เพราะลูกสมุนยังมีอยู่มากและคุ้นเคยกับภูมิภาคแถวนั้นดี ท่านอยู่ที่นั่นนานพอสมควร ก็ได้พบกับ "**หลวงปู่**" องค์หนึ่ง ท่านเกิดความเลื่อมใส จึงแจกจ่ายเงินทองทรัพย์สินทั้งหมดให้ลูกน้อง แล้วท่านก็บวชเป็นพระอย่างเงียบๆ ไม่มีพิธีรีตองอะไรให้ยุ่งยาก เรียกว่า "**โกนหัวเข้าวัด**"

พระอาจารย์ประยุทธ ได้อยู่ปฏิบัติธรรมกับ "หลวงปู่" ๑ ปี ได้ฝึกกรรมฐาน และธุดงควัตร ตามแบบพระป่า

วันหนึ่ง "**หลวงปู่**" ก็บอกว่า ท่านหมดความรู้ที่จะสอนแล้ว ต้องไปหาอาจารย์อีกองค์หนึ่ง ตอนนี้อยู่ทางภาคเหนือ พระองค์นั้นแหละที่จะเป็นครูอาจารย์ของท่าน

"**หลวงปู่**" บอกว่าได้คุยฝากฝังกับพระอาจารย์องค์นั้นในทางจิตและรู้เรื่องกันหมดแล้ว

"หลวงปู่" ได้บอกรูปร่างลักษณะ และที่อยู่ของพระอาจารย์องค์นั้นอย่างละเอียด และสั่งว่า

"ข้อสำคัญ การไปหาท่านอาจารย์ จะขึ้นรถลงเรือไม่ได้ ต้องเดินธุดงค์ด้วยเท้าจากใต้ไปถึงภาคเหนือจะนานเท่าไรก็ตาม"

พระอาจารย์ประยุทธ ใช้เวลาเดินธุดงค์ ๓ เดือนเต็มจึงได้ไปเป็นศิษย์ของ**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่**วัดป่าดาราภิรมย์** อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามที่นำเสนอแล้วในตอนต้น

พระอาจารย์ประยุทธ อยู่ในสำนัก**หลวงปู่ตื้อ** ๓ ปี ท่านจึงได้ธุดงค์ต่อไป ท่านได้ไปสร้างสำนักสงฆ์ที่**ถ้ำผาพุง** อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย และไปมรณภาพที่ **วัดป่าผาลาด** ตำบลวังด้ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปีพ.ศ.๒๕๒๒

พระอาจารย์ประยุทธ ธมฺมยุตฺโต
วัดป่าผาลาด ตำบลวังด้ง
อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

๓๑

หลวงพ่อเปลี่ยนเข้าไปเป็นลูกศิษย์

หลวงพ่อเปลี่ยน ปญฺญาปทีโป วัดอรัญญวิเวก บ้านปง ต.อินทขิล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ก็เป็นศิษย์สำคัญองค์หนึ่งของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม**

หลวงพ่อเปลี่ยน ได้เล่าถึง **หลวงปู่ตื้อ** พระอาจารย์องค์หนึ่งของท่าน ดังนี้:-

ในระหว่างที่อาตมาพักอยู่ ณ วัดสันติธรรม (ในเมืองเชียงใหม่) ก็ได้ทราบข่าวว่า **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ในขณะนั้นพักอยู่ **ณ วัดธรรมสามัคคี** (วัดป่าสามัคคีธรรม ซึ่งต่อมาก็คือวัดป่าอาจารย์ตื้อ) อาตมาจึงเดินทางไปพบทันที

อาตมาดีใจมาก เพราะเดินทางมาภาคเหนือนี้ได้ตั้งใจมากราบท่านโดยตรง เมื่อกราบนมัสการท่านเรียบร้อย และสอบถามความเป็นมาจนเข้าใจดีแล้ว เย็นวันนั้นอาตมาจึงได้เล่าสิ่งที่ภาวนาติดขัดอยู่ในจิตใจเป็นเวลานาน คือ เรื่องการตามจิตไม่ทัน อุบายของท่านที่แนะนำก็แบบเดียวกับ**หลวงปู่เทสก์** และ**หลวงปู่ขาว** เป็นผู้ชี้บอกให้นั่นเอง

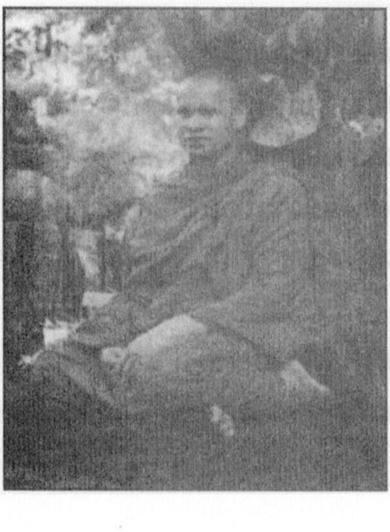
หลวงปู่ตื้อ ท่านบอกว่า เรื่องนี้ไม่สำคัญหรอก เมื่อสติ สมาธิ ปัญญา มันพอดีกันเมื่อไร เมื่อนั้นจะเข้าใจเองนั่นแหละ ไม่นานหรอก ให้ตั้งใจภาวนาไปเรื่อยๆ

อาตมาได้รับกำลังใจมาก และได้อยู่จำพรรษากับท่านในปีนั้นจึงได้ปฏิบัติภาวนากับท่าน เพื่อหาทางพิจารณาเกี่ยวกับความจริงแห่งจิตใจ

การที่อาตมาได้อยู่ปรนนิบัติใกล้ชิดกับ**หลวงปู่ตื้อ** ทำให้ได้เห็นปฏิปทาการปฏิบัติของท่านอย่างใกล้ชิด เคารพศรัทธาท่านเป็นอย่างมาก **หลวงปู่ท่านเป็นพระพูดจริง ทำจริง ปฏิบัติธรรมอย่างชนิดทุ่มเทกำลังทั้งหมด ยอมสละแม้กระทั่งชีวิต**

อาตมามีความตั้งใจที่จะเรียนรู้ความเป็นผู้มี**พลังจิตวิเศษ**ของท่านให้มากเท่าที่จะมากได้ สมกับที่บุคคลทั่วไปกล่าวขวัญกันว่า **ท่านสำเร็จปฏิสัมภิทาญาณ**

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ท่านเป็นพระแท้ มีความสามารถในการสอนธรรมะอย่างยอดเยี่ยม อธิบายข้อสงสัยได้กระจ่าง อาตมาจึงปลื้มปีติมากที่ได้มาอยู่กับท่าน สมกับความเหนื่อยเหนื่อยที่สู้อุตส่าห์บุกป่าฝ่าดงมาเพื่อถวายตัวเป็นศิษย์ท่านไม่มีผิดหวังเลย

หลวงพ่อเปลี่ยน ปญฺญาปทีโป
วัดอรัญญวิเวก บ้านปง
ต.อินทขิล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

๓๒

การอุปัฏฐากครูบาอาจารย์

หลวงพ่อเปลี่ยน ปญฺญาปทีโป ก็ได้อยู่จำพรรษากับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ที่วัดธรรมสามัคคี สมกับความตั้งใจ ท่านเล่าให้ฟัง ดังนี้

ในระหว่างพรรษานั้น อาตมาก็ได้อยู่จำพรรษากับ**หลวงปู่ตื้อ** สมความปรารถนา ดังนั้น การปฏิบัติตนในฐานะศิษย์ และได้อยู่ปรนนิบัติ**พระอาจารย์**ตามฐานะและกำลังกาย จึงนับได้ว่ายอดเยี่ยม เป็นการแสดงความกตัญญูมากทีเดียว

ข้อปฏิบัติต่อผู้เป็นพระอาจารย์ มีดังนี้ ๑.ต้มน้ำร้อน ถวายน้ำล้างหน้า ๒.ทำความสะอาดกุฏิ และเช็ดบาตร ๓.จะทำหน้าที่ต่างๆ ช่วยดูแลสอดส่องสิ่งของครูอาจารย์ เช่น ซักจีวร ย้อมผ้าจีวร เป็นต้น ๔.ถวายการนวด กวาดลานวัด และทางเดินจงกรมถวายท่าน

เวลาพิเศษสำหรับพระเณรลูกวัดก็เห็นจะได้แก่เวลาค่ำ ในเวลาดังกล่าว ครูบาอาจารย์จะหยุดพักผ่อนดื่มน้ำชาน้ำร้อน พระภิกษุสามเณรต่างมาพร้อมกันที่กุฏิของท่าน

สำหรับอาตมานั้น เป็นผู้อุปัฏฐาก จึงไม่เคยขาดการบีบนวดถวายท่าน ก็ในระหว่างนี้เอง**หลวงปู่**ท่านจะเทศน์ให้ฟังบ้าง สอนธรรมะบ้าง สอนวิธีปฏิบัติที่ได้ผลมากๆ เช่น **การละขันธ์ ๕** เพราะเป็นแนวทางแห่งความพ้นทุกข์จริงๆ

พระเณรที่มีปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติธรรมประการใดๆก็นำมาถามมาตอบกันในช่วงนี้เอง จึงเป็นช่วงเวลาที่สำคัญและให้ประโยชน์มาก

ในส่วนของอาตมา หลังจากถวายการอุปัฏฐากแล้ว ก็ออกไปบำเพ็ญภาวนาด้วยตนเอง ได้แก่ เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา จะนอนหลับจริงๆ ก็เพียงคืนละ ๒ ชั่วโมงเท่านั้น

ความเคยชินของอาตมา จะนอนได้ไม่มากกว่านี้ คือ ๒ ชั่วโมง ถ้าพ้นจากนี้นอนไม่หลับ จะต้องตื่น ลุกขึ้นมาทำความเพียรทันที

ในช่วงแรกๆ อาตมาทำความเพียรอย่างเคร่งครัดมาก ไม่มีเวลาจะมานั่งพูดคุยอย่างนี้หรอก

อาตมาสังเกตตัวเองว่า ในพรรษานั้นจิตใจก้าวหน้าไปไกลทีเดียว ทั้งนี้เพราะได้พระอาจารย์ที่มุ่งมั่นหาทางพ้นทุกข์ และหลวงปู่ก็สอนเราอย่างหนักหน่วงจริงจังมากด้วย

อาตมาเริ่มตามดูจิตใจที่ตกหายไปกลางทาง เริ่มเข้าเค้าความจริงจิตจะนิ่งดีมาก รู้ชัดเจน เมื่อรู้ทางดำเนินจิตก็ทำให้ปีติเป็นอันมาก มีกำลังใจปฏิบัติภาวนาให้หนักยิ่งขึ้น เช่น เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาติดต่อกันเป็นเวลานานๆ แม้หลังเที่ยงคืนก็จะนั่งสมาธิไปจนเช้าเป็นต้น

๑๓
ใช้พลังจิตรักษาศิษย์ที่ป่วยไข้

ช่วงที่ **หลวงพ่อเปลี่ยน** ปัญญาปทีโป ไปอยู่ปฏิบัติภาวนากับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** นั้น ท่านได้พยายามฝึกฝนจิตใจให้แก่กล้าด้วยการดำเนินรอยตามพระผู้เป็นอาจารย์อย่างชนิดทุ่มเทจิตใจเลยทีเดียว ท่านว่าไว้อย่างนั้น

จากการที่ได้อยู่ปรนนิบัติรับใช้ใกล้ชิด**หลวงปู่ตื้อ** ทำให้**หลวงพ่อเปลี่ยน** ได้เห็น**ความอัศจรรย์** ในองค์หลวงปู่มากมาย **หลวงพ่อเปลี่ยน** จึงมีความตั้งใจว่า **จะต้องเอาวิชาเช่นนี้จากท่านให้ได้**

คุณลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่ง ที่**หลวงพ่อเปลี่ยน** ได้รับการถ่ายทอดอย่างถอดแบบมา คือ **ความเฉียบขาดในพลังอำนาจจิตของท่าน** สิ่งนี้เป็นกิตติศัพท์ที่รู้กันทั่วในหมู่พระป่าผู้ปฏิบัติกรรมฐาน และผู้สนใจทั่วไป

ครั้งหนึ่ง พระเณรในวัดเกิดเจ็บป่วยเป็นไข้ป่า เพราะไปติดเชื้อมาเลเรียจากการไปภาวนาอยู่ในป่าดงพงไพร เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ** ท่านทราบก็จะทำการรักษาให้เป็นอย่างดี ท่านให้เหตุผลว่า **อายุเขายังน้อย ควรที่จะฝึกฝนอบรมให้มีพลังต่อไป จะต้องรักษาให้หาย**

แล้ว**หลวงปู่ตื้อ**ก็นั่งเพ่งใช้พลังจิตเป็นอำนาจในการรักษา ท่านใช้เวลานั่งเพ่งนานพอสมควร แล้วท่านก็ทำภารกิจของท่านไปตามปกติ เช่น เดินจงกรม ภาวนา พอได้เวลาสมควรท่านก็จะนั่งเพ่งจิตช่วยเหลือ

ต่อ ท่านทำอย่างนี้เพียง ๒-๓ วันเท่านั้น อาการไข้ของพระเณรก็จะหาย เป็นปกติ พระเณรบางรูปก็ไม่รู้ว่าหลวงปู่ท่านส่งพลังจิตไปช่วยเหลือแต่ทุกรูปก็หายเจ็บไข้ในเวลาที่รวดเร็ว นับว่าหลวงปู่มีอำนาจจิตที่แก่กล้ามีพลังมหาศาลเลยทีเดียว

สำหรับองค์ของ**หลวงปู่ตื้อ**เอง ถ้าเกิดอาพาธเจ็บป่วยขึ้นมาท่านก็เฉยเสีย เดินจงกรมก็เป็นไปตามปกติ นั่งภาวนาก็เป็นไปตามปกติ **หลวงพ่อเปลี่ยน**เข้าไปกราบเรียนขอให้ท่านเพ่งรักษาโรคภัยในร่างกายของท่านบ้าง ท่านก็ตอบว่า :-

"เราไม่เคยตามใจสังขาร มันเป็นได้ ก็ต้องปล่อยให้หายเองใครเอาอะไรมาให้กินก็กิน ใครไม่เอาอะไรมาให้ก็ไม่กิน การเจ็บป่วยมันเป็นเรื่องของสังขาร ใจเราเฉยๆ ก็จะสบายไปเองแหละ"

เมื่อ **หลวงพ่อเปลี่ยน** กราบเรียนถามท่านว่า **"หลวงปู่เจ็บมากไหม"**

หลวงปู่ จะตอบว่า "มากหรือไม่มาก หนักหรือไม่หนักก็ดูเอาเอง"

เมื่อเป็นดังนี้ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** จึงต้องมีศิษย์ที่เคยรับใช้ใกล้ชิดกันมาก่อน และรู้ใจของท่านได้ดี ไว้คอยดูแลเมื่อเห็นว่าท่านมีอาการเจ็บป่วยขึ้นมา ซึ่งปกติท่านจะไม่บอกให้ใครรู้ เราต้องคอยสังเกตอาการของท่านจึงจะพอเข้าใจ ในการถวายการรักษาและการจัดยาก็ต้องจัดถวายท่าน โดยพระอุปัฏฐากต้องคาดคะเนเอาเอง

๓๙

ท่านสอนไม่ให้ใครเอาอย่างท่าน

หลวงพ่อเปลี่ยน ได้เล่าถึงปฏิปทาของ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** ต่อไป ดังนี้

การที่ท่านเป็นพระที่พูดจาโผงผางไม่อ้อมค้อมนี้ **อจลธมฺโมภิกขุ** จึงเป็นที่รู้จักในหมู่พระสายกรรมฐาน และในบรรดาประชาชนทั่วไปว่า "ใครหน้าบาง ก็อย่าไปนิมนต์**พระอาจารย์ตื้อ** เพราะนอกจากท่านจะเทศน์ตรงแล้ว ยังพูดตรงอีกด้วย ถ้าใครหน้าบางเป็นนางอายละก็ฟังไม่ได้"

หลวงพ่อเปลี่ยน ได้เล่าต่อไปว่า

หลวงปู่ตื้อ ท่านมีปฏิปทาที่ไม่เหมือนใคร และใครก็เอาอย่างท่านไม่ได้ เป็นลักษณะนิสัยเฉพาะองค์ท่าน **หลวงปู่ไม่เคยสอนใครให้เอาอย่างท่าน แต่ท่านสอนให้ศิษย์ทุกรูปปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า สอนให้ทุกคนมีความกล้าหาญ เพราะความกล้าหาญเป็นมรดกในทางธรรมของพระพุทธเจ้า** อันหมายถึงว่า ถ้าเราดีจริงๆ แล้วไม่ต้องหวั่นเกรงอันตราย ไม่มีใครจะมาทำร้ายเรา ขอให้ดีจริงๆ ก็แล้วกัน

ความดีมีศีลธรรม มีคำสัตย์ มีคำจริง ไม่มีนิสัยหลอกลวงโลก ชี้ทางพระนิพพานได้จริง นี่เป็นสมบัติของพระพุทธเจ้า ที่ควรจะดำเนินจิตใจของเรา

๓๕

หลวงปู่ตื้อกับหลวงปู่แหวน

หลวงปู่บุญเพ็ง กปฺปโก ได้เมตตาเล่าย้อนความหลังครั้งที่ท่านปฏิบัติภาวนาอยู่กับ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** และ**หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ** ดังนี้:-

ในระหว่างพรรษาที่จังหวัดเชียงใหม่นั้น อาตมาได้ภาวนา เดินจงกรม ฝึกฝนตนเองอยู่ ณ **วัดสันติธรรม** อยู่กับ**หลวงปู่สิม พุทฺธาจาโร**

แต่เมื่อออกพรรษา เป็นหน้าแล้ง ก็ได้ไปอยู่บำเพ็ญภาวนาออกเดินธุดงค์กับ**หลวงปู่ตื้อ และหลวงปู่แหวน**

หลวงปู่ตื้อ ท่านพูดเก่งมาก ช่างพูดช่างคุย มีอะไรดีๆ ท่านก็นำมาบอกมาเล่าตลอด ไม่เคยปิดบัง และไม่เคยคิดรังเกียจที่จะสั่งสอนลูกศิษย์ลูกหาเลย

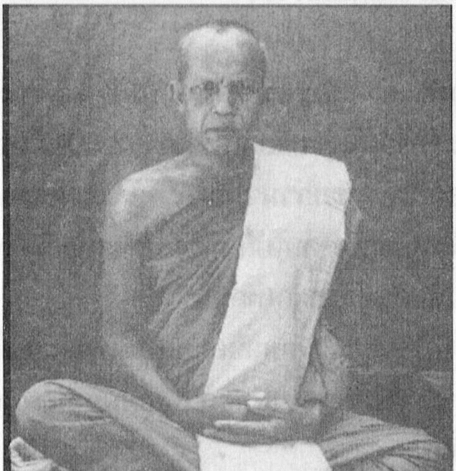
ส่วน**หลวงปู่แหวน** ท่านไม่พูดอะไรเลยสักคำเดียว **สมัยนั้นท่านไม่พูดกับคนหรอก**

หลวงปู่ตื้อ ท่านเป็นพระที่พูดจริงทำจริง ท่านเอาชีวิตของท่านออกบำเพ็ญภาวนาเพื่อหาทางพ้นทุกข์อย่างแท้จริง ไม่ใช่ออกภาวนาเพื่อหาทางเอาใจญาติโยม ไม่เคยเอาใจใคร ถ้าผิดท่านแย้งแบบฝ่ายค้านหัวชนดังกึกเลย ไม่ยอมท้อ ไม่หวั่นเกรงอะไรเลย

แต่ถ้าผิดจากวินัย ท่านไม่เอาด้วย ท่านมีปัญญาพิจารณา ถ้าไม่ควร ท่านก็ไม่พูด ไม่ยุ่งเกี่ยว ท่านออกป่า เอาบาตรคล้องคอ มือซ้ายหิ้วกาน้ำ มือขวาคว้ากลด ออกแน่วเข้าป่าไปเลย

หลวงปู่แหวน ก็เหมือนกัน ไม่ชอบยุ่งกับคน เข้าป่าเงียบ ใจท่านดุจพญาราชสีห์ **เด็ดขาดมากทั้งสองรูป**

รูปหนึ่งท่านพูดไม่หยุด **คือหลวงปู่ตื้อ** อีกรูปหนึ่งไม่ชอบพูด เงียบสนิท **คือหลวงปู่แหวน** แต่การปฏิบัติที่ล้ำลึกของครูอาจารย์ทั้งสองท่านนั้นใครไม่อาจรู้ได้ นอกจากตัวของท่านเอง

หมายเหตุเพิ่มเติม : ได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากหลวงพ่อเปลี่ยน ปัญญาปทีโป ว่าพวกภูติผีปีศาจกลัว **หลวงปู่ตื้อ** พวกงูและสัตว์เลื้อยคลานต่างๆ กลัว**หลวงปู่แหวน** ส่วนเรื่องอาหารการขบฉัน **หลวงปู่ตื้อ** ไม่ชอบฉันกล้วย **แต่หลวงปู่แหวน** ท่านชอบฉันกล้วย หลวงปู่ทั้งสององค์ **ท่านจึงไปด้วยกันได้เป็นอย่างดี**

๓๖

ตอบคำถามเกี่ยวกับนิมิตต่างๆ

คำเล่าของ **หลวงปู่บุญเพ็ง กปฺปโก** ต่อไป มีดังนี้ :-

อาตมาจะเล่าประสบการณ์เท่าที่หลวงปู่ตื้อท่านเล่าให้ฟัง ก็เพราะท่านตอบคำถามของอาตมาเกี่ยวกับ **นิมิต ความรู้ความเห็น ตลอดถึงการนั่งสมาธิสู้กับผีต่างๆ**

หลวงปู่ตื้อท่านว่า นิมิตมีหลายแบบ **นิมิตนะดีก็มีมาก นิมิตหลงก็มีมาก แต่มันจะดีหรือมันจะหลอกนั้น ผู้ภาวนาเป็นมันจะรู้เองหรอก คนที่ถูกนิมิตหลอกก็เพราะภาวนาไม่เป็น มันหลงทางนะ**

ก็ถ้านิมิตมันหลอกเอาคนไปกินจริง พระพุทธเจ้า พระสาวกเจ้า ครูอาจารย์ ก็คงเหลือแต่กระดูกเท่านั้นซี

คนฉลาด มีปัญญา นิมิตมาหลอกไม่ได้หรอก คนโง่ นั่งเซ่อไม่ลืมหูลืมตาต่างหาก ที่นิมิตพาไปบ้าบอเสียสตินะ ก็สติมันเสียแต่แรกแล้วนะ คนเช่นนั้นน่ะ

นี่ **หลวงปู่ตื้อ** จึงพูดว่า คนเราเกิดมามีทุกอย่างในตัว มีธาตุ ๔ ดิน น้ำ ไฟ ลม มีสติ มีความดี มีความโง่ มีปัญญา อยู่ในนั้นแหละ เว้นแต่ว่าเรายังไม่ได้ฝึก เราก็ยังไม่รู้

เมื่อได้ฝึกอบรม มีองค์พระพุทโธอยู่ในจิตใจแล้ว สมควรแล้วก็จะรู้สิ่งที่ไม่เคยรู้ เห็นในสิ่งที่ไม่เคยเห็น

ที่ว่ารู้ รู้อะไรน่ะ ก็รู้เท่าทันกิเลส คนมีปัญญาต้องรู้อย่างนี้นะ อย่าไปรู้เรื่องอื่นๆ ยิ่งไปกว่ารู้เท่าทันกิเลส

เห็น น่ะเห็นอะไร เห็นหนทางที่จะฆ่าจะดับกิเลส เปิดประตูเข้าพระนิพพานไป อย่าไปเห็นสิ่งที่เขาไม่อยากให้เห็นนะ อย่าไปเห็นว่าเป็นผัว อย่าไปเห็นว่าเป็นเมียเขามาก่อนในอดีตชาติเป็นต้น

อย่างนี้ **หลวงปู่ตื้อ** เคยเปรียบเทียบว่า :-

"มันมองเห็นเลยผ้าซิ่นของเขานี่ มันเป็นปัญหานี่ มันเป็นทุกข์นี่ มันไม่มีปัญญาหลบนี่ มันก็เข้าไหปลาร้าเก่าแหละเว้ย"

นี่แหละพระพุทธเจ้ารู้ชัดว่า พระองค์จะขนหมู่มนุษย์ไปได้ไม่หมด เอาแต่คุณภาพ คือผู้มีปัญญาไปนิพพานได้เป็นส่วนน้อย เหมือนใบไม้ในป่า พระองค์เอาไปได้แต่กำมือเดียวเท่านั้นรู้ไหม ท่านว่าอย่างนี้

นิมิตที่เกิดจากจิตภายในนั้น เราจะต้องฝึกให้เกิดความเห็นที่ถาวร ทำอย่างไร?

หลวงปู่ตื้อ ท่านให้ข้อคิดแก่อาตมา ดังนี้

"เรื่องสมาธิ เรื่องนิมิต ถ้าหากได้ภาวนาอยู่เสมอๆ ไม่มีตัวอยากจนเกินไป อยากรู้อยากเห็นนะ เห็นตัวกิเลสใหญ่ทีเดียวแหละ"

๓๗

ยกนิมิตของหลวงปู่มั่นเป็นตัวอย่าง

หลวงปู่บุญเพ็ง กปฺปโก เล่าต่อไปว่า:-

ทีนี้ผู้ภาวนาเกิดเห็นสิ่งต่างๆ (นอกจากตาเห็น) ได้จริงหรือไม่นั้น **หลวงปู่ตื้อ**ได้กล่าวเอาไว้อย่างนี้นะ

สมัยที่หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ท่านอยู่ที่บ้านหนองผือนาใน (อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร) โน้น สมัยก่อนมันเป็นป่าดงพงไพรทั้งนั้น ส่วนหนึ่งก็เป็นทุ่งนาของญาติโยม ทุ่งนาก็ดี ป่าก็ดี เวลานั้นลำบากเรื่องน้ำใช้อาบมาก

ทีนี้มันมีลำธารอยู่แห่งหนึ่ง ทุกวันหลวงปู่มั่นท่านจะลงไปตักน้ำสรงเสมอๆ **พอท่านเดินไปถึงริมลำธาร ท่านจะถอดรองเท้า แล้วเดินอ้อมไปอีกทางหนึ่ง จึงวกกลับมาตักน้ำสรงตัวท่านเอง**

พอได้สรงน้ำเสร็จ ท่านก็เดินอ้อมไปหยิบรองเท้าแล้วเดินกลับกุฏิไป

หลายๆ ครั้งเข้า พวกชาวบ้านเขาเห็นนี่นะว่าทำไมหลวงปู่มั่นไปถึงตรงนั้น แล้วถอดรองเท้าเดินอ้อมไปอีกทางก่อนจะวกมาอาบน้ำสรงน้ำที่ริมธารนั้น

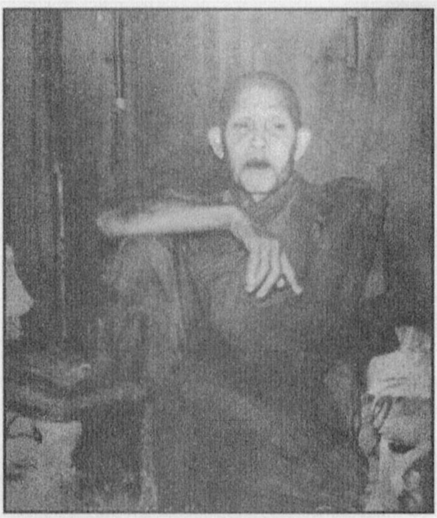

หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต

ความจริงท่านเดินตรงไปอีกนิดเดียวก็ถึงลำธารแล้ว**ทำไมท่านจะต้องถอดรองเท้าไว้ แล้วเดินอ้อมที่ตรงนั้นไป?**

หลวงปู่มั่น ท่านก็ไม่ได้บอก ไม่ได้เล่าเหตุผลของท่าน ท่านคงทำอยู่อย่างนั้นเป็นประจำอยู่หลายปีจนท่านอาพาธหนัก ต้องช่วยกันแบกหามแคร่ของท่านเดินทางไปวัดป่าสุทธาวาส ในตัวจังหวัดสกลนคร แล้วท่านก็ละสังขารไป

เอาแล้วซิครับ...เป็นปัญหาที่ผู้สนใจจะต้องหาคำตอบ ฝากเป็นการบ้านก็แล้วกันนะครับ ใครรู้คำเฉลยช่วยบอกผู้เขียนด้วยครับกราบขอบพระคุณล่วงหน้าครับ

หมายเหตุเพิ่มเติม : ผู้เขียนไปค้นเจอในภายหลังว่าชาวบ้านหนองผือ สงสัยว่า ทำไม **หลวงปู่มั่น** จึงต้องถอดรองเท้าและเดินอ้อมที่ตรงนั้นทุกครั้ง หลังจากที่**หลวงปู่มรณภาพแล้ว** ได้พากันขุดดูก็พบ**พระพุทธรูป** ฝังดินอยู่ ณ สถานที่นั้น จึงอัญเชิญขึ้นมาไว้สักการะบูชาต่อไป ข้อคำถามตามมาคือ เดี๋ยวนี้พระพุทธรูปองค์นั้นอยู่ที่ไหนครับ?

๓๘

เกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง

คำบอกเล่าของ หลวงปู่ลิ้นทอง อีกเช่นกัน :-

พวกเครื่องรางของขลังต่างๆ นี้ หลวงปู่ตื้อ ท่านไม่ชอบเอามาก ๆ อันนี้เป็นปฏิปทาที่โดดเด่นในลูกศิษย์สายพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

พระป่าท่านไม่ติดยึดกับเรื่องเหล่านี้ การที่ท่านยอมให้ทำเหรียญ ทำพระต่างๆ หรือไปร่วมพิธีปลุกเสกต่างๆ นั้น ถือเป็นการอนุโลม ทำด้วยจิตเมตตา ให้ใช้เป็นเครื่องระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย มั่นใจในความดี มิใช่เอาไว้ตีรันฟันแทงหรือเอาไปทำมาค้าขายเพื่อหาเงินกัน

มีครั้งหนึ่ง พวกทหารอากาศไปนมัสการท่านแต่ในใจอาจจะนึกปรามาสท่านอยู่ และคงมีเหตุที่ไม่ชอบมาพากลบางอย่าง **หลวงปู่ตื้อ** ท่านผลุนผลันลุกขึ้นเดินไปปัสสาวะใส่ตอไม้ แล้วกล่าวเชิงท้าทายกับทหารกลุ่มนั้นว่า

"คนเราถ้ามันจะขลัง ต้องขลังกระทั่งเยี่ยวเอ้า...ยิงเลย"

ทหารกลุ่มนั้นยิงปืนใส่ตอไม้ กระสุนไม่ลั่นแม้แต่นัดเดียว

๓๙

เหตุการณ์บนรถโดยสาร... หลวงปู่ตื้อดังระเบิด

หลวงปู่ลินทอง เล่าเหตุการณ์ดังนี้ :-

เส้นทาง**เชียงใหม่-แม่แตง** ในสมัยนั้นยังไม่เจริญเอามากๆ แต่ก็มีรถยนต์โดยสารวิ่งรับส่งผู้คนบนเส้นทางสายนี้แล้ว

ในปีที่**หลวงปู่ตื้อ** กำลังบุกเบิกสร้างวัดป่า ท่านจะต้องเดินทางไปๆ มาๆ ระหว่างอำเภอแม่แตงกับตัวเมืองเชียงใหม่ เพื่อทำธุระในการก่อสร้าง จึงจำเป็นต้องขึ้นรถโดยสารประจำทางไปมาอยู่บ่อยๆ

พวกรถโดยสารจะชินตากับ **"หลวงตา พระป่าแก่ๆ กับศิษย์ชาวเขาผู้เฒ่าที่โกนหัว นุ่งขาวห่มขาว สะพายย่าม เดินตามต้อยๆ"**

พวกรถโดยสารคงรำคาญ และหมั่นไส้หลวงตา พระป่ารูปนั้นเอาการอยู่ เพราะว่า **"พอขึ้นไปนั่งบนรถปุ๊บ พระหลวงตาก็เอาเท้าขึ้นนั่งขัดสมาธิบนเบาะปั๊บ แล้วก็นั่งหลับตาปี๋ หลับเฉยโดยไม่สนใจใคร"**

ช่างน่าเบื่อหน่าย และน่ารำคาญจริง ผู้โดยสารคนอื่นๆ นั่งห้อยขา เบาะเดียวนั่งได้ ๓-๔ คน แต่หลวงตาแก่รูปนั้นนั่งเอ้เต้อยู่คนเดียว

เด็กหนุ่มกระเป๋ารถจึงพูดกึ่งขอร้อง กึ่งไม่พอใจ

"ป้อหลวง ตุ๊เจ้า ตื่น...ตื่นเอาตีนลงจากเบาะเน่อ"

"ลงบ่ได้" **หลวงปู่**ตอบทั้งๆ ที่ยังหลับตาอยู่

กระเป๋ารถเริ่มโมโห เลือดขึ้นหน้า ขณะนั้นรถกำลังตระเวนรับส่งผู้โดยสารตามรายทาง

กระเป๋าหนุ่มกล่าวสบถเสียงดัง **"มันเป็นอะหยังหือ...จึงเอาตีนลงบ่ได้"**

พร้อมกันนั้นก็เอามือกระชากขาของ**หลวงปู่** เพื่อเอาลงจากเบาะ ทันใด ครืด...ครืด...ครืด...ฉึก!

เครื่องยนต์ดับสนิท รถโดยสารหยุดกึกอย่างฉับพลัน ผู้โดยสารทั้งคันหัวคะมำไปตามๆ กัน

หลวงปู่พูดขึ้น "หลวงตาบอกแล้ว...ลงบ่ได้...ลงบ่ได้!"

คนขับพยายามติดเครื่องรถอยู่หลายครั้ง แต่เครื่องยนต์ก็ไม่ติด ผู้โดยสารก็ส่งใจไปลุ้น แต่เครื่องก็ไม่ติดสักที

หลวงปู่พูดขึ้นว่า **"ผู้ใดเอาตีนกูลง มาเอาขึ้นคืนเน่อ"**

กระเป๋ารถจำเป็นต้องทำด้วยความจำยอม จากนั้นเครื่องยนต์ก็ติด รถโดยสารวิ่งสะดวกจนถึงตัวเมืองเชียงใหม่

เหตุการณ์เกิดขึ้นต่อหน้าผู้โดยสารหลายคน จากการเล่าขานปากต่อปาก นับจากนั้นมา **หลวงตาพระป่าแก่ๆ อยู่ในอำเภอแม่แตงก็ดังระเบิด!**

รถโดยสารทุกคันไม่เก็บเงินหลวงปู่ และต่างก็อยากให้หลวงปู่นั่งรถของตน แม้นั่งคนเดียวทั้งคันก็ยินดี

๔๐

มงคลหมา

เรื่องที่หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ชอบพูดประกอบในเวลาท่านสั่งสอนศิษย์ หรือบางครั้งในการแสดงพระธรรมเทศนาท่านมักจะยกเรื่องความดีของสุนัข ซึ่งท่านเรียกว่า **มงคลหมา**

บางคนอาจเข้าใจว่าเป็นเรื่องชวนขำ แต่ถ้านำไปพิจารณาแล้วจะเห็นว่า **หลวงปู่** ได้พิจารณาเกี่ยวกับสัตว์ ซึ่งเป็นสายของสัตว์โลกมีการเกิด แก่ เจ็บ ตาย เหมือนกันหมด การนำมาเปรียบเทียบกับชีวิตของคนก็ไม่น่าจะเรื่องเสียหาย

หลวงปู่บอกว่าบางครั้งสัตว์ยังดีกว่าคนบางคนเสียอีก สัตว์ทุกจำพวกมันมีดีประจำอยู่ในตัวของมัน ตามฐานะของมัน การพิจารณาชีวิตของสัตว์อันเป็นเครือของวัฏฏสงสารเหมือนกันนี้ เป็นการหาอุปมาเครื่องเปรียบเทียบ ดังนั้น เวลามีโลกธรรมครอบงำ เราก็สามารถพิจารณาหาเหตุผลมายับยั้งชั่งใจได้ เช่น ถ้าใครเขาด่าเปรียบเปรยว่าเราเป็นหมา ก็ไม่น่าจะโกรธเพราะหมาก็มีความดีหลายอย่าง

หลวงปู่ตื้อ ท่านบอกว่าลองพิจารณาดูให้ดี จะเห็นว่าหมาก็มีมงคล คือ ความดีประจำตัว อย่างน้อยก็ **๒๐ ประการ** คือ

๑. หมาวิ่งได้เร็ว คนวิ่งตามไม่ทัน

๒. หมาเดินกลางคืนได้ไม่ต้องจุดไฟ

๓. หมาเข้าป่าหนามไม่ปักตีน

๔. หมามีจมูกเป็นทิพย์

๕. หมากินอาหารได้ไม่เลือก
๖. เวลาเยี่ยวมันยกขาไหว้ธรณี
๗. ก่อนนอนหมาเดินเวียนสามรอบ
๘. เวลาสืบพันธุ์หมาไม่รู้จักอาย
๙. หมารู้จักเจ้าของดี
๑๐. ถ้ามีแขกแปลกหน้ามาหมามันเห่า
๑๑. หมาออกลูกไม่ต้องมีแม่หมอ
๑๒. หมากินอาหารก้างไม่ติดคอ
๑๓. หมาไม่เคยห่มผ้า
๑๔. เวลานอนหมาไม่หนุนหมอน
๑๕. หมาไม่ต้องปูที่นอน
๑๖. หมากินข้าวแล้วไม่ต้องกินน้ำ
๑๗. หมาไม่ต้องคิดบุญคิดบาป
๑๘. หมานอนตากแดดได้นานถึง ๓ ชั่วโมง
๑๙. ไม่ถึงฤดูกาลไม่มีการสืบพันธุ์
๒๐. หมาตกน้ำไม่ตาย ว่ายน้ำได้เร็วกว่าคน

หลวงปู่ท่านบอกว่า คนเราหากไม่มีดีก็สู้สัตว์ไม่ได้และจะถูกตาหน้าว่า เป็นคนประพฤติถอยหลังไม่สมกับที่เกิดมาเป็นมนุษย์

หมาบางตัวที่เขาเลี้ยงไว้ มียศถึงนายพันเอกมีเงินเดือนหลายพันบาท ใครจะว่าหมาไม่ดีก็ว่าไม่ได้ ลูกสาวคุณนาย เลี้ยงมาแต่เล็กๆ หมดเงินเป็นแสน เวลาโตขึ้นมาทำให้พ่อแม่ต้องเสียใจ ต้องลำบากเดือนร้อนเนรคุณก็มี เรื่องเช่นนี้ไม่มีในหมา

หลวงปู่ยก มงคลหมา ขึ้นมาแสดง เพื่อให้เราเห็นเป็นเครื่องเปรียบเทียบว่า คนเราถ้าไม่มีศีลธรรมก็ไม่ต่างอะไรจากสัตว์เพราะมีการกิน การนอน การสืบพันธุ์ เหมือนกัน ก็เท่านั้น

๘๑

ถวายพระพุทธรูป ๖๘ องค์ มอบให้ชาวนครพนม

ในปี พ.ศ.๒๕๑๒ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม อายุ ๘๑ ปี ได้รับนิมนต์ลงไปกรุงเทพมหานคร แล้วท่านไปพักที่วัดอโศการาม จังหวัดสมุทรปราการ เหมือนเช่นเคย

คณะศรัทธาญาติโยมได้ถวายพระพุทธรูปบูชากับหลวงปู่ มีจำนวนถึง ๖๘ องค์ หลวงปู่จึงได้อัญเชิญพระพุทธรูปทั้งหมดขึ้นไปถวายเพื่อประดิษฐานประจำวัดต่างๆ ในจังหวัดนครพนม ถิ่นมาตุภูมิของท่าน นับเป็นบุญของชาวนครพนมเป็นอย่างยิ่ง

แล้วหลวงปู่ก็ได้ไปพำนักที่วัดอรัญญวิเวก บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม บ้านเกิดของท่าน ลูกหลานและญาติโยมทั้งหลายจึงได้กราบอาราธนาให้ท่านได้อยู่จำพรรษา ณ วัดแห่งนั้น ด้วยเหตุผลที่ว่า "เพื่อสงเคราะห์ลูกหลานทางนี้บ้าง เพราะหลวงปู่ได้จากบ้านเกิดไปมากกว่า ๕๐ ปีแล้ว"

หลวงปู่จึงรับนิมนต์ และจำพรรษาที่วัดอรัญญวิเวกแห่งนี้ ในปี พ.ศ.๒๕๑๒ นั่นเอง

ท่านหลวงปู่ (ทางภาคอิสานเรียกว่า หลวงตา เพราะมีเพียงคำว่า ตา กับยาย เท่านั้น ไม่มีคำว่าปู่ กับ ย่า เหมือนภาคกลาง) ก็ได้จัดสร้างพระเจดีย์ เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุขึ้นมา โดยนำเอาช่างจากเชียงใหม่มาดำเนินการก่อสร้าง

มีพุทธศาสนิกชนจากกรุงเทพฯ เชียงใหม่ และจากจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ เดินทางมากราบขอพรท่านมิได้ขาด หลวงปู่ต้องรับแขก และแสดงธรรมโปรดพระเณร และญาติโยมทุกวันอย่างไม่รู้จักเหน็ดจัดเหนื่อย จนคณะศิษย์อุปัฏฐากต้องกำหนดเวลาพักผ่อนสำหรับท่านไว้อย่างแน่นอนเพื่อถนอมหลวงปู่ไว้ให้พวกเราได้กราบไหว้ไว้นานๆ เพราะอายุสังขารของท่านชรามากแล้ว

หลวงปู่ท่านไม่เคยเบื่อหน่ายในการแสดงธรรมท่านบอกว่า "**หลวงตา** จะแสดงธรรมเพื่อให้ลูกหลานและลูกศิษย์ทั้งหลายได้เข้าถึงธรรมอย่างแท้จริง"

ขณะเดียวกันท่านก็อบรมกรรมฐาน แก่พระภิกษุสามเณร **"เพื่อให้เป็นนักธรรม นักกรรมฐาน อย่างแท้จริง"** ด้วย

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ทุ่มเทการเผยแผ่ธรรมมะอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ผู้สนใจใคร่ธรรมก็หลั่งไหลมาฟังธรรม และรับการอบรมจากท่าน ชนิดไม่ขาดสายเลยทีเดียว

๔๒

หลวงปู่กลับนครพนม

หลังจากออกพรรษาปี ๒๕๑๔ แล้ว ลูกหลาน และ ทายกทายิกาชาวนครพนม พร้อมใจกันเดินทางไปกราบนิมนต์ **หลวงปู่ตื้อ อจธมฺโม** ให้กลับไปจำพรรษาที่นครพนมถิ่นกำเนิดของท่าน และ **กราบขออาราธนานิมนต์ให้ท่านอยู่จำพรรษาที่นครพนมตลอดไป**

ไม้ตายของชาวนครพนมอยู่ที่อยู่ที่คำว่า "ตลอดไป" นี้เอง

เหตุผลคือ "หลวงปู่จากนครพนมไปนานจนแก่เฒ่าแล้ว ขอให้เมตตากลับไปโปรดลูกหลานที่บ้านเกิดด้วย"

หลวงปู่จึงรับนิมนต์ และไปจำพรรษา**ที่วัดอรัญญวิเวก** บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ตั้งแต่ออกพรรษาปี ๒๕๑๔ ต่อต่อกันไปตราบจนท่านดับขันธ์ในปี พ.ศ.๒๕๑๗ คืออยู่ที่นครพนมได้ ๔ ปี เท่านั้นเอง

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ เจดีย์ที่เริ่มก่อสร้างมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๒ ก็เสร็จสมบูรณ์ ได้จัดพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุและจัดงานฉลองสมโภชน์ องค์พระเจดีย์ มีการบวชชีพราหณ์จำนวน ๒๓๐ คน มีการแสดงธรรมและปฏิบัติถาวนาตลอดคืน

ตลอดทั้งปีมีผู้มาฟังธรรมะ และมาเข้ารัยการอบรมกรรมฐานกับ**หลวงปู่**จำนวนมาก หลวงปู่ต้องเทศน์ต้องแสดงธรรมโปรดญาติโยมแทบไม่ว่างเว้น แม้**หลวงปู่**จะอยู่ในวัยชราภาพ อายุ ๘๕ ปีแล้วก็ตาม ท่านลงสวดมนต์ทำวัตร สวดมนต์ และเทศน์ ที่ศาลาการเปรียญเป็นประจำและไม่เคยบ่นว่าเหนื่อยหรือลำบากอะไรเลย

(จากการศึกษาประวัติชีวิตของ**หลวงปู่** ก็ไม่บอกว่า**หลวงปู่**เคยเจ็บป่วยถึงขั้นล้มหมอนนอนเสื่อเลย จัดว่าหลวงปู่มีสุขภาพที่ดีเยี่ยมองค์หนึ่ง)

วัดอรัญญวิเวก ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

๔๓

ภารกิจช่วงสุดท้ายด้านการพัฒนา

ในช่วง ๔ ปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๑๗ **ที่หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พักจำพรรษาที่วัดอรัญญวิเวก วัดบ้านเกิดของท่านนั้น หลวงปู่ได้แสดงธรรมโปรดลูกหลาน ศิษยานุศิษย์ ญาติโยมทั้งไกลทั้งใกล้ อย่างไม่ขาดเลย

แม้**หลวงปู่**จะชราภาพมากแล้วก็ตาม ถ้ามีญาติโยมไม่ว่าใกล้หรือไกลมากราบเยี่ยมท่าน ท่านจะต้อนรับขับสู้ด้วยการให้โอวาทธรรมและแสดงธรรมโปรดเสมอ

ในช่วง ๔ ปีสุดท้ายนี้ **หลวงปู่**ได้ก่อสร้างเจดีย์เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ๑ องค์ ที่วัดอรัญญวิเวกแห่งนี้ เพื่อให้เป็นที่สักการะบูชาของประชาชนทั่วไป สิ้นค่าก่อสร้างทั้งสิ้น ๔ หมื่นบาทเศษ

ได้มีผู้ศรัทธาถวายปัจจัยร่วมการก่อสร้างจำนวนมาก ท่านได้นำปัจจัยที่เหลือจากการสร้างเจดีย์มาสร้างโบสถ์ต่อไป

หลวงปู่ได้ปรารภถึง**วัดศรีวิชัย** บ้านศรีเวินชัย ของ**ท่านพระครูอดุล ธรรมภาณ** ซึ่งเป็นพระอุปัชฌาย์ประจำอำเภอศรีสงคราม ว่าสมควรจะได้สร้างพระอุโบสถไว้บวชลูกหลาน เพื่อสืบต่อพระพุทธศาสนา

ท่านพระครูอดุลธรรมภาณ จึงได้ขออนุญาต**หลวงปู่**เพื่อจัดสร้างวัตถุมงคลขึ้น เพื่อการรายได้ในการสร้างโบสถ์ **หลวงปู่**ท่านก็อนุญาต

วัตถุมงคลที่จัดสร้าง มี ๓ ประเภท (๑) พระกริ่งรูปเหมือนของท่าน มีเนื้อเงิน ๑๒ องค์ และเนื้อวโลหะ ๕๐๐ องค์ (๒) พระผงรูปเหมือนของท่าน เนื้อว่าน สี่เหลี่ยม ๒,๐๐๐ องค์ และชนิดกลม ๑,๒๐๐ องค์ (๓) เหรียญเนื้อทองแดง แลชุบนิกเกิ้ล ๑๕,๐๐๐ เหรียญ เนื้อเงิน ๙๐ เหรียญ และเนื้อวโลหะ ๒๐๐ เหรียญ

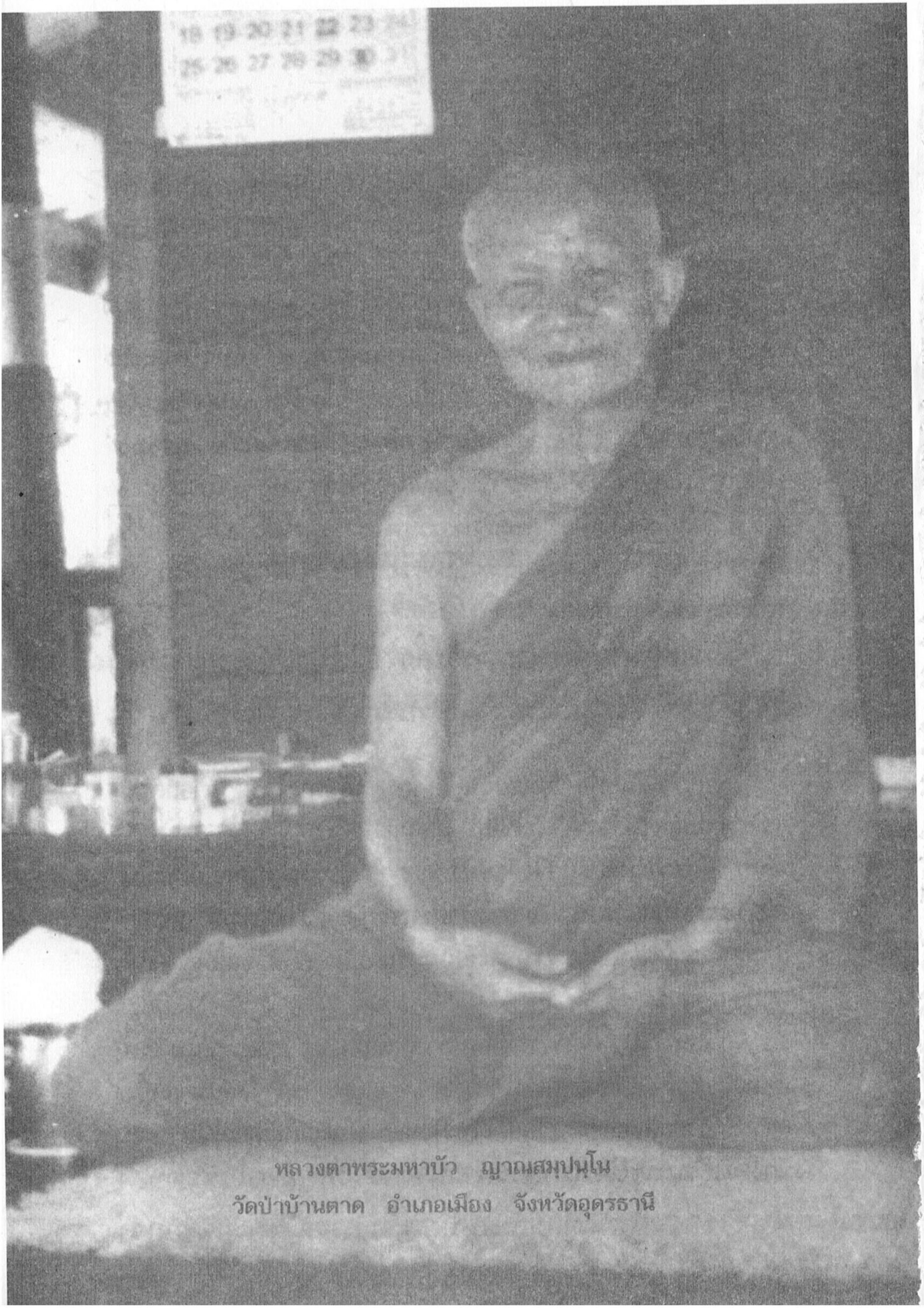
วัตถุมงคลชุดนี้สร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๖ แล้วนำมาถวายให้ท่านปลุกเสกเดี่ยวจนถึงวาระสุดท้ายในชีวิตของท่าน จึงเป็นวัตถุมงคลรุ่นสุดท้ายจริงๆ

ภายหลังจาก**หลวงปู่**มรณภาพแล้ว ก็ได้จัดพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลชุดนี้อีกครั้งหนึ่ง ในวันทำบุญครบรอบมรณภาพ ๑๐๐ วัน ของท่าน

งานพิธีได้จัดขึ้นที่**วัดอรัญญวิเวก**นี้ ได้นิมนต์ครูบาจารย์สานกรรมฐานมาเข้าร่วมพิธีพุทธาภิเษกหลายองค์

ได้กล่าวแต่ต้นแล้วว่า รายได้จากการสร้างวัตถุมงคลชุดนี้นำไปสร้างพระอุโบสถ**วัดศรีวิชัย** ของท่าน**พระครูอดุลธรรมภาณ** และอีกส่วนหนึ่งนำไปก่อสร้างพระอุโบสถ**วัดอรัญญวิเวก** ซึ่งขณะนั้นยังไม่เสร็จสมบูรณ์

ทั้งหมดนี้ คือภารกิจด้านการพัฒนาในช่วงสุดท้ายในชีวิต**หลวงปู่** ซึ่งในชีวิตของ**หลวงปู่**แล้วท่านทุ่มเทในการ**สร้างคน**มากกว่าการสร้างวัตถุสิ่งของ ถาวรวัตถุในวัดของท่านจึงมีเท่าที่จำเป็น และต้องใช้ประโยชน์ได้จริงๆ เท่านั้น

หลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน
วัดป่าบ้านตาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

๔๔

ท่านหลวงตามหาบัวพูดเรื่องเสือกับหลวงปู่ตื้อ

ในหนังสือ **พ่อแม่ครูบาจารย์** ซึ่งเป็นประวัติของท่านหลวง**ตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน วัดป่าบ้านตาด** จังหวัดอุดรธานี ได้พูดถึงหลวงปู่ตื้อ ภายใต้หัวข้อ "**เสือกับหลวงปู่ตื้อ**" ดังนี้

"**หลวงปู่ตื้อ บ้านข่า สามผง** เราเคยไปพักอยู่เหมือนกันแต่ก่อนไปภาวนา เสือชุมมากแถวนั้น **หลวงปู่ตื้อ** ท่านมีคาถาเป็นครูเสือ ไปอยู่ไหนเสือมักมานอนเฝ้าอยู่รอบๆ ข้าง ที่พักท่าน

หลวงปู่ตื้อ ท่านไปอยู่แม่ฮ่องสอน ไปอยู่ในบ้าน เสือก็มาอยู่ด้วย เสือโคร่งตัวใหญ่นะมันมาแอบอยู่ด้วย

ผู้เฒ่า (หลวงปู่ตื้อ) ไม่ได้สนใจกลัวมันแหละ เพราะมันเป็นครูคนอื่นนั่นสิ พระไปอยู่ด้วย พอดึกลางคืนพระปวดเบา จะออกมาเบา ออกมาเสือมันหมอบอยู่ข้างๆ เสือฮ่าๆ ใส่เสียงร้องจ้ากวิ่งมา มันไม่มีอะไร มันจะเป็นอะไร มันไม่เป็นไรแหละ **หลวงปู่ตื้อ** บอกไม่เป็นไร มันตื่น บางทีมันอาจทักทายเฉยๆ ก็ได้ท่านว่าอย่างนั้น

เสือมันโฮกๆ ใส่ พระก็โดดเข้ากุฏิ กุฏิพังกระมัง พระองค์นั้นมาอยู่ได้คืนเดียว วันหลังเผ่นเลย กลัว โอ๊ย! อยู่ไม่ได้

ไม่เป็นไรแหละ อยู่จะเป็นไรไป มันก็อยู่กับคนดีแล้วนี่**หลวงปู่ตื้อ**ท่านว่างั้นนะ

เสือมันอยู่แอบๆ อยู่นี่ ไม่ออกมาหาคนแหละ บางทีก็เห็น มันอยู่ในป่า คนอยู่อย่างนี้ แต่ถ้ามีคนแปลกหน้ามา มันคำรามนะ ท่านว่าให้มันทำมันไม่ทำแหละ **เพราะมันเป็นหมาของพระ** ว่างั้นเถอะ รักษาเจ้าของใครมาแปลกหน้านี่ไม่ได้ มันขู่คำราม ว่างั้น

พอหลวงปู่ตื้อว่า อย่าไปขู่เขานะ มันก็เงียบเลย

เวลา**หลวงปู่ตื้อ**ไปไหนมาไหน เสือมักจะตามไปรักษาท่าน รักษาเงียบๆนะ มันอยู่ในป่าแหละเสือ ท่านไปพักภาวนานี่ เสือมักจะมาอยู่ข้างๆ ถ้ามีคนแปลกหน้ามาเราถึงจะรู้ว่ามีเสือนะ

ถ้าไม่มีคนแปลกหน้ามาก็เหมือนไม่มีเสือ มันไม่แสดงตัว มันอยู่รอบๆข้างๆ ถ้ามีคนแปลกหน้ามามีพระแปลกหน้ามา มันคำรามใส่ บางทีขู่ คำรามเฮอๆ ใส่ โอ๊ย

ไม่เป็นไรแหละ มันรักษาพระ มันอยู่นี่เป็นประจำไม่เป็นไรไม่ต้องกลัวมัน

นี่หลวงปู่ตื้อเป็นอย่างนี้นะ"

๔๕

หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท พูดถึงหลวงปู่ตื้อ

หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท แห่งสำนักวัดป่าภูริทัตตปฏิปทาราม อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี เป็นศิษย์อาวุโสที่สำคัญอีกองค์หนึ่ง ท่านรับใช้ใกล้ชิด และ**หลวงปู่มั่น** เอ็นดูเหมือนลูกเหมือนหลานท่านจริงๆ

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๐๙-๒๕๑๘ **หลวงปู่เจี๊ยะ** พำนักจำพรรษาที่วัดเขาแก้ว อำเภอเมือง จันทบุรี บ้านเกิดของท่าน ท่านได้ปฏิบัติพัฒนาวัดแห่งนี้จนเจริญรุ่งเรือง สร้างเสนาสนะบริบูรณ์ทุกอย่าง

ในปี พ.ศ.๒๕๑๗ **หลวงปู่เจี๊ยะ** ได้จัดงานทำบุญฉลองพระอุโบสถ โดยนิมนต์**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** มาเป็นประธาน และพระกรรมฐานทั้งหลายได้มาร่วมงานเป็นจำนวนมาก พระผู้ใหญ่ก็เช่น หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร, หลวงปู่ชอบ ฐานสโม พระอาจารย์วัน อุตฺตโม, พระอาจารย์จวน กุลเชฏฺโฐ, พระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร,พระอาจารย์สมชาย ฐิตวิริโย เป็นต้น

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ** มาพักที่วัดเขาแก้ว ท่านจะสนทนาธรรมกับ**หลวงปู่เจี๊ยะ** เป็นเวลานานๆ **หลวงปู่เจี๊ยะ** จะแสดงกิริยานอบน้อมน่ารักยิ่งนัก พูดจาว่า "ครับ...ครับ...ครูอาจารย์" ในเวลาพูดก็พนมมือ

ขณะ**หลวงปู่ตื้อ** พักที่วัดเขาแก้วนั้น มีคนมาถามปัญหาท่านบางปัญหาก็น่าขำ เช่น มีโยมคนหนึ่งกราบเรียนถามท่านว่า

"หลวงปู่ครับ **มุตโตทัย** มันเกิดที่ไหน? หลวงปู่รู้ไหม?"

"เฮ้ย! รู้ๆๆ จากโคราชลงมาทางกรุงเทพฯ นี่ **มุตโตไทย** จากโคราช ขึ้นไปทางอุดรฯ ขอนแก่นโน่น เป็น **มุตโตลาว!**" ญาติโยมหัวเราะกันครืน

แล้ว**หลวงปู่ตื้อ** ท่านก็พูดว่า "มีปัญหาอะไรถามมาเลย กูนี่ตอบได้หมด ยิ่งปัญหาเป็นพันๆ ปี ก็ยิ่งตอบได้ถนัด"

"โอ! ขนาดนั้นเลยหรือหลวงปู่" โยมคนนั้นกล่าว โยมคนอื่นๆ มอง **หลวงปู่ตื้อ** นัยน์ตาสลอนเหมือนตุ๊กตา

"เออซิวะ...กูตอบได้หมดปัญหาในโลกนี้ ยิ่งนานเป็นพันปี ยิ่งตอบได้เต็มปากเต็มคำ"

"ทำไมเป็นอย่างงั้นล่ะปู่" โยมผู้หญิงคนหนึ่งถาม

"มันนานมาแล้ว ไม่มีคนไปรู้กับกูหรอก ไม่มีคนไปค้นได้ ไอ้คนที่ถามกูมันก็ไม่รู้เรื่องหรอกนะ"

"**หลวงปู่ตื้อ** ท่านว่าอย่างนั้น คนก็ยิ่งหัวเราะกันครื้นเครง

มีโยมคนหนึ่งนั่งใกล้ๆ กับ**หลวงปู่เจี๊ยะ** พูดกระซิบถามท่านว่า"ถ้าหลวงปู่ตื้ออยู่ ท่านหลวงตามหาบัว จะกล้าหยอกเล่นไหมครับ?"

"อู้ย! ไม่กล้าหรอก"

หลวงปู่เจี๊ยะ ตอบแบบเน้น ป้องปากแบบซุบซิบๆ

(จากหนังสือ หลวงปู่เจี๊ยะ จุนฺโท : พระผู้เป็นดั่งผ้าขี้ริ้วห่อทอง. หน้า ๓๐๔-๓๐๕)

๘๖

ได้พระผู้มีบุญญฤทธิ์มาช่วยสร้างโบสถ์

ในปี พ.ศ.๒๕๑๕ ขณะที่**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** พำนักจำพรรษา**ที่วัดอรัญญวิเวก** (วัดป่าบ้านข่า) อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม ท่านปรารภที่จะสร้างโบสถ์ที่วัดแห่งนี้ขึ้น

หลวงปู่ท่านได้นิมินเห็นเทวดาสวมชุดขาว สวมชฎาเหมือนมงกุฎกษัตริย์ อุ้มท่านเหาะขึ้นไปบนยอดเขาสูง ซึ่งมีปราสาทสวยงามมากก่อนเข้าไปในปราสาท หลวงปู่ขอล้างเท้าก่อน พอน้ำที่ใสและเย็นถูกหลังเท้าของท่านจิตท่านเลยถอนออกจากนิมิต

หลวงปู่ ได้เพ่งพิจารณานิมิตนั้น ก็ได้ความว่าจะมีพระที่มีบุญญฤทธิ์ ซึ่งคล้ายๆ กับ **สิงห์** หรือ **สิม** นี้แหละ อยู่จังหวัดอุดรธานีจะมาช่วยสร้างโบสถ์ให้สำเร็จ

หลังจากนั้นอีกไม่กี่วัน **หลวงปู่**ได้นิมิตอีกครั้งหนึ่งว่าท่านเห็นเครื่องบินผ่านวัด (ช่วงนั้นอยู่ระหว่างสงครามเวียดนาม เครื่องบินสหรัฐบรรทุกระเบิดไปทิ้งในเวียดนามและบินผ่านวัดเป็นประจำ) ท่านจึงหยิบปืนที่อยู่ข้างๆ เล็งขึ้นไป ปรากฏว่าท่านเห็นมี**พระปัจเจกโพธิ์** อยู่ในเครื่องบินลำนั้น ท่านจึงวางปืนลง และรำพึงว่า "**เราเกือบยิงพระปัจเจกโพธิ์แล้ว**"

พระครูสถิตธรรมวิสุทธิ
(หลวงปู่ถิร จิฺตธมฺโน)
วัดทิพย์รัฐนิมิตร (วัดบ้านจิก) อ.เมือง จ.อุดรธานี

วันรุ่งขึ้น ได้มีคณะผ้าป่ามาจากจังหวัดอุดรธานี นำโดยโยม กุ้ยกิ่ม ในคณะได้มีท่าน**พระครูสถิตธรรมวิสุทธิ์**ร่วมเดินทางมาด้วย

ท่านพระครูสถิตธรรมวิสุทธิ์ พำนักอยู่ที่วัดทิพย์รัฐนิมิต หรือ วัดบ้านจิก อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ชื่อของท่านคือ **หลวงปู่ถิร ฐิตธมฺโม** ท่านมีฝีมือในการสร้างโบสถ์ได้อย่างงดงาม ทั้งๆ ที่ไม่เคยไป ฝึกหัด หรือร่ำเรียนจากที่ใดมาก่อน

ชื่อของท่านคือ "**ถิร**" อ่านว่า "**ถิน**" เสียงคล้ายๆ กับ**สิงห์** หรือ **สิม** ในนิมิตของหลวงปู่ตื้อ

ช่วงนั้น**หลวงปู่ถิร** ได้ช่วย**หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** สร้างโบสถ์กลางน้ำที่วัดป่าสัมมานุสรณ์ อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ซึ่งใกล้จะเสร็จแล้ว

หลวงปู่ตื้อ ยังไม่รู้จัก**หลวงปู่ถิร** แต่**หลวงปู่ถิร**รู้จัก**หลวงปู่ตื้อ** มาก่อนในฐานะที่ **หลวงปู่ตื้อ** เป็นลูกศิษย์รุ่นใหญ่ในสาย **หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต**

เมื่อ**หลวงปู่ตื้อ** ปรารภเรื่องการสร้างโบสถ์ **หลวงปู่ถิร** ได้กล่าวว่า "ถ้าเรามีบุญบารมีร่วมกันมาก่อน ก็คงจะร่วมกันสร้างโบสถ์ได้สำเร็จ"

แล้ว**หลวงปู่ถิร**ก็รับปากจะช่วย โดยขอข้อแม้ ๒ ประการ **หนึ่ง** ต้องไม่มีการสร้างเหรียญหรือวัตถุมงคลออกจำหน่ายหาเงินเข้าวัด และ **สอง** ต้องไม่มีการจัดมหรสพเพื่อหาเงินเข้าวัด"

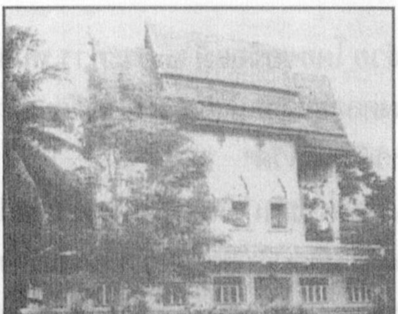
วัตถุประสงค์ของ**หลวงปู่**ทั้งสองตรงกัน และก็เป็นประเพณีปฏิบัติในวัดป่าสาย**หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต** ที่ถือปฏิบัติอยู่แล้ว การก่อสร้างโบสถ์ที่วัดป่าบ้านข่า จึงเริ่มดำเนินไปตั้งแต่บัดนั้น และการก่อสร้างก็ก้าวหน้าไปด้วยดี

ในหนังสือธรรมประวัติของพระครูสถิตธรรมวิสุทธิ์ (หลวงปู่ถิร ฐิตธมฺโม) ได้กล่าวถึงว่า ทุกครั้งที่หลวงปู่ถิรเข้าพบหลวงปู่ตื้อ **หลวงปู่ตื้อ**จะได้นิมิตทราบเหตุการณ์ต่างๆ ล่วงหน้าเสมอ ท่านที่สนใจกับนิมิตเหล่านั้น โปรดติดตามหาอ่านจากหนังสือดังกล่าวได้

เมื่อการสร้างโบสถ์ดำเนินไปได้ระยะหนึ่ง **หลวงปู่ตื้อ** ได้บอกหลวงปู่ถิร ว่า

"ช่วยสร้างโบสถ์ให้เสร็จเร็วๆ ด้วย เพราะขณะนี้เหล่าเทวดานิมนต์แล้ว ๔๐๐ องค์ ฝ่ายมนุษย์มานิมนต์เพียง ๒๐๐ คน คงต้องมรณภาพในเวลาอันใกล้นี้"

หลวงปู่ถิร ได้เร่งก่อสร้างโบสถ์ แต่ต้องใช้เวลา ดังนั้น โบสถ์วัดอรัญญวิเวก บ้านข่า จึงสร้างภายหลังจากที่**หลวงปู่ตื้อ** ได้มรณภาพไปแล้ว

พระอุโบสถวัดอรัญญวิเวก
ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม
จังหวัดนครพนม

๕๗

วาระสุดท้ายก่อนละขันธ์

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นปีที่ ๔ ที่ **หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม** มาพักจำพรรษาที่วัดอรัญญวิเวก บ้านเกิดของท่านนั้น ไม่มีใครคาดคิดเลยว่า **หลวงปู่** จะรีบละวางขันธ์จากพวกเราไปในปีนี้

ก่อนเข้าพรรษาในพรรษาสุดท้าย **หลวงปู่** จะพูดเสมอว่า **"ใครต้องการอะไร ก็ให้เร่งรีบสร้างเอา คุณงามความดีทั้งหมดอยู่ที่ตัวของเราแล้ว ขันธ์ ๕ นี้ เมื่อมันยังไม่แตกดับ ก็อาศัยมันประกอบความดีได้แต่ถ้ามันแตกดับแล้วก็อาศัยมันไม่ได้เลย ขันธ์ ๕ ของหลวงตาก็จะดับแล้วเหมือนกัน..."**

หลวงปู่ย้ำบ่อยครั้งที่สุดว่า **"ธาตุลมของหลวงตาได้วิบัติแล้ว บางครั้งมันเข้าไปแล้วก็ไม่ออกมา นานที่สุดจึงออกมา และเมื่อออกมาแล้วก็ไม่อยากจะเข้าไป"**

หลวงปู่ท่านพูดอยู่เช่นนี้ แต่ดูเหมือนไม่ค่อยมีใครใส่ใจถึงเรื่องการจะมรณภาพวางขันธ์ของท่าน เพราะสุขภาพของท่านก็แข็งแรงดีไม่มีโรคภัยไข้เจ็บอะไรที่จะต้องกังวล ท่านก็ไม่ได้อาพาธอะไรเลย เดินเหินไปไหนมาไหนได้แคล่วคล่องตามปกติ เพียงแต่ลูกศิษย์คอยช่วยประคับประคองบ้างเนื่องจากเป็นห่วงเพราะท่านชราภาพมากแล้วเท่านั้น

ก่อนเข้าพรรษา จะมีคณะสงฆ์ที่เคารพศรัทธาในองค์ท่านมาทำวัตร เพื่อกราบสักการะและถวายดอกไม้ธูปเทียนต่อ **หลวงปู่** ซึ่งปฏิบัติเป็นประเพณีทุกปี แล้ว**หลวงปู่** ก็ให้โอวาทธรรมและสนทนาธรรมต้อนรับขับสู้ไปตามระเบียบที่เคยปฏิบัติ

ในพรรษา หลวงปู่แสดงธรรมโปรดญาติโยมลูกศิษย์ลูกหาทั้งฝ่ายฆราวาสและฝ่ายบรรพชิตทุกวันไม่เคยขาด แต่มีที่แปลกกว่าพรรษาก่อนๆ กล่าวคือเมื่อท่านแสดงธรรมจบแล้ว ท่านจะพูดเสมอว่า

"ลมไม่ค่อยดี ลมไม่ค่อยเดินสะดวก ลมของหลวงตาวิบัติแล้ว ลูกหลานเอ้ย"

แล้วท่านก็ยิ้มและหัวเราะอย่างสบายใจตามปกติวิสัยของท่าน มิหนำซ้ำท่านไม่เคยบ่นว่าเหนื่อยหรือแสดงอาการลุกนั่งลำบากให้เห็นเลย จึงไม่มีใครใส่ใจและกังวลเรื่องธาตุขันธ์ของท่านเท่าที่ควร

การแสดงธรรมของท่าน ยังคงรูปแบบเอกลักษณ์ของท่าน ไม่ว่าจะเป็นสำนวนโวหาร ทัศนะ ลีลา ทุกอย่างเป็นปกติ โปรดญาติโยมและคณะสงฆ์อย่างสม่ำเสมอ

ในเวลากลางคืน ซึ่งเป็นเวลาประชุมพระภิกษุสามเณร และญาติโยมชาวบ้าน **หลวงปู่จะต้องลงมาจากกุฏิเพื่อแสดงธรรม** ไม่เคยงดเว้นแม้แต่วันเดียวจะไม่มีคำว่าหลวงตาอาพาธแสดงธรรมไม่ได้ ลูกศิษย์ลูกหาทักอยู่เสมอว่า **"หลวงตาถึงจะมีอายุ แต่ก็ยังแข็งแรงดี"** ใครๆ ก็ว่าอย่างนั้น

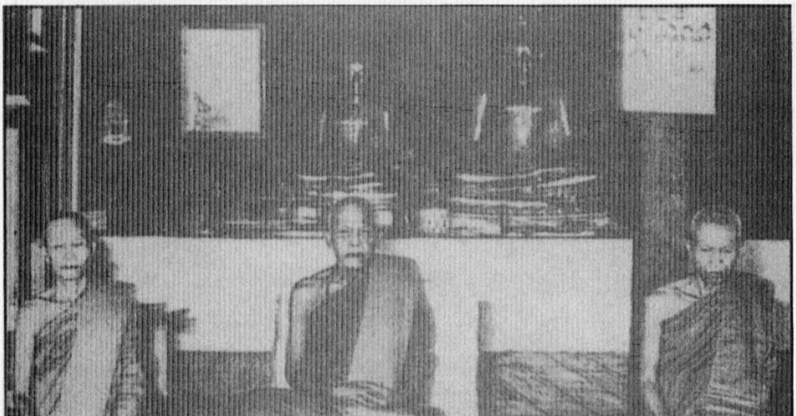
หลังจากการแสดงธรรม เมื่อหลวงปู่พูดว่า **"ขันธ์ ๕ จะดับแล้ว ธาตุลมวิบัติแล้ว"** ก็มีผู้กราบเรียนถามท่านว่า **"ท่านหลวงตาไม่เหนื่อยหรือ?"**

หลวงปู่ท่านบอกว่า :-

"ขันธ์ ๕ จะให้หยุดการแสดงธรรมเหมือนกันแต่จิตไม่หยุดมันก็หยุดไม่ได้ การแสดงธรรมเป็นหน้าที่ของเรา เกิดมาเพื่อทำประโยชน์ทั้งนั้น

ให้ความดี แล้วก็ทำความดี ต้องทำความดีเพื่อความดีอีก

คนเกิดมารู้จัก พุทโธ ธัมโม สังโฆ จึงจะเป็นคนไม่ใช่สัตว์ เราต้องรู้จักพระธรรมให้ดีที่สุด จึงจะเรียกได้ว่าพระมหาเปรียญ พระนักธรรม พระกรรมฐาน"

พระอาจารย์อุ่น (เจ้าคณะอำเภออากาศอำนวย พ.ศ. ๒๕๑๕)
หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
หลวงปู่ถิร ฐิตธมฺโม

๔๘

สามวัน ก่อนหลวงปู่มรณภาพ

หลังจากเข้าพรรษาไปได้ ๑๑ วัน **คือวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๑๗** เวลาประมาณเที่ยงวัน **หลวงปู่แว่น ธนปาโล** ได้นำคณะสงฆ์จาก **วัดป่าอุดมสมพร** อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร มาทำวัตร และขอโอวาทธรรมจากหลวงปู่ ตามประเพณีปฏิบัติ

หลวงปู่ แสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์ จบแล้วสังเกตเห็นว่าท่านเหนื่อยมาก อาการเช่นนี้แสดงให้เห็นตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม คือ ๒ วันที่แล้ว

หลวงปู่ ไม่เคยปริปากบอกว่าท่านเหนื่อย แต่ท่านพูดว่า **"เทศน์วันนี้หัวใจธรรม"**

แล้วท่านก็เอนหลังลงพักผ่อน ดูอาการภายนอกแล้วเห็นว่า ท่านเหนื่อยจริงๆ ตัวท่านร้อน มีไข้ ลูกศิษย์ได้ถวายยาแก้ไข้ ท่านรับมาฉัน แล้วพูดว่า :-

"ยานี้รักษาใจไม่ได้ แต่รักษาขันธ์ ๕ ได้ แต่ขันธ์ ๕ ของหลวงตาจะดับแล้วล่ะ"

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ ท่านพระอาจารย์อุ่น จากวัดอุดม**รัตนาราม** อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร มากราบเยี่ยมทำวัตรหลวงปู่ แล้วท่านแสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์ **เรื่องอายตนะภายในอายตนะภายนอก**

สอนให้รู้อายตนะภายในและอายตนะภายนอก ให้รู้อาการเป็นไปของอายตนะทั้งสอง สุดท้ายท่านแสดงว่า**อายตนะของหลวงตาจะแตกดับแล้วละ**

ท่านพระอาจารย์อุ่นกราบลา เดินทางกลับเวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น.

เย็นวันนั้นสังเกตเห็นว่าหลวงปู่ท่านเหนื่อย พูดเบา บางครั้งก็พักหายใจยาวๆ แล้วจึงพูดสอนลูกศิษย์ต่อ

ลูกหลานและลูกศิษย์กราบเรียนให้ท่านพักผ่อน ท่านเอนหลังลงแล้วเทศน์สั่งสอนลูกศิษย์ไปเรื่อยๆ ไม่หยุด

ลูกศิษย์ได้ถวายยาท่าน ท่านบอกว่า :-

"ยามีประโยชน์แก่ร่างกาย ก็ต่อเมื่อร่างกายต้องการเท่านั้น"

เช้าวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๑๗ หลวงปู่ฉันภัตตาหารเช้าตามปกติ แต่ฉันได้น้อย สังเกตดูอาการภายนอกเห็นว่าท่านเหนื่อยและอ่อนเพลียมากทีเดียว

ฉันเสร็จท่านเข้าไปพักผ่อนเพียงเล็กน้อยแล้วแสดงธรรมโปรดศิษย์และญาติโยมตลอด แต่เสียงเบามาก พอดีมีพระภิกษุสามเณรจากวัดอื่นมากราบท่าน ท่านจึงบอกให้ลูกศิษย์พยุงท่านลุกขึ้นนั่ง แล้วท่านพูดว่า

"สังขารไม่เที่ยง หลวงตาเกิดมาก่อน ก็ต้องไปก่อนตามธรรมดา"

ท่านแสดงธรรมโปรดคณะสงฆ์ชุดนั้นประมาณ ๑๕ นาที คณะพระสงฆ์และสามเณรได้กราบลาเมื่อเวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น.

หลวงปู่แสดงอาการเหนื่อยมาก พูดเบามาก ท่านบอกว่า

"ลมวิปริตแล้ว ไม่มีแล้ว"

ท่านให้พรลูกศิษย์ที่อยู่ ณ ที่นั้นเป็นภาษาบาลีว่า :-

"พุทโธ สุโข ธมฺโม สุโข สงฺโฆ สุโข
จตฺตาโร ธมฺมา วฑฺฒนฺติ อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ"

แล้วหลวงปู่ก็หัวเราะ ยิ้มให้ลูกศิษย์ ตามนิสัยปกติของท่าน มีอารมณ์ดี ไม่สะทกสะท้านต่อความตายที่ประชิดเข้ามา ไม่หลง ไม่กังวลใดๆ ยังสงบเย็นเป็นปกติ

คณะศิษย์ที่อยู่ ณ ที่นั้นก็มี **ท่านพระอาจารย์อุ่น พระอาจารย์บาน และพระภิกษุสามเณรอีกหลายสิบรูป** เฝ้าดูอาการท่านและรับคำสอนจากท่านจนวินาทีสุดท้าย

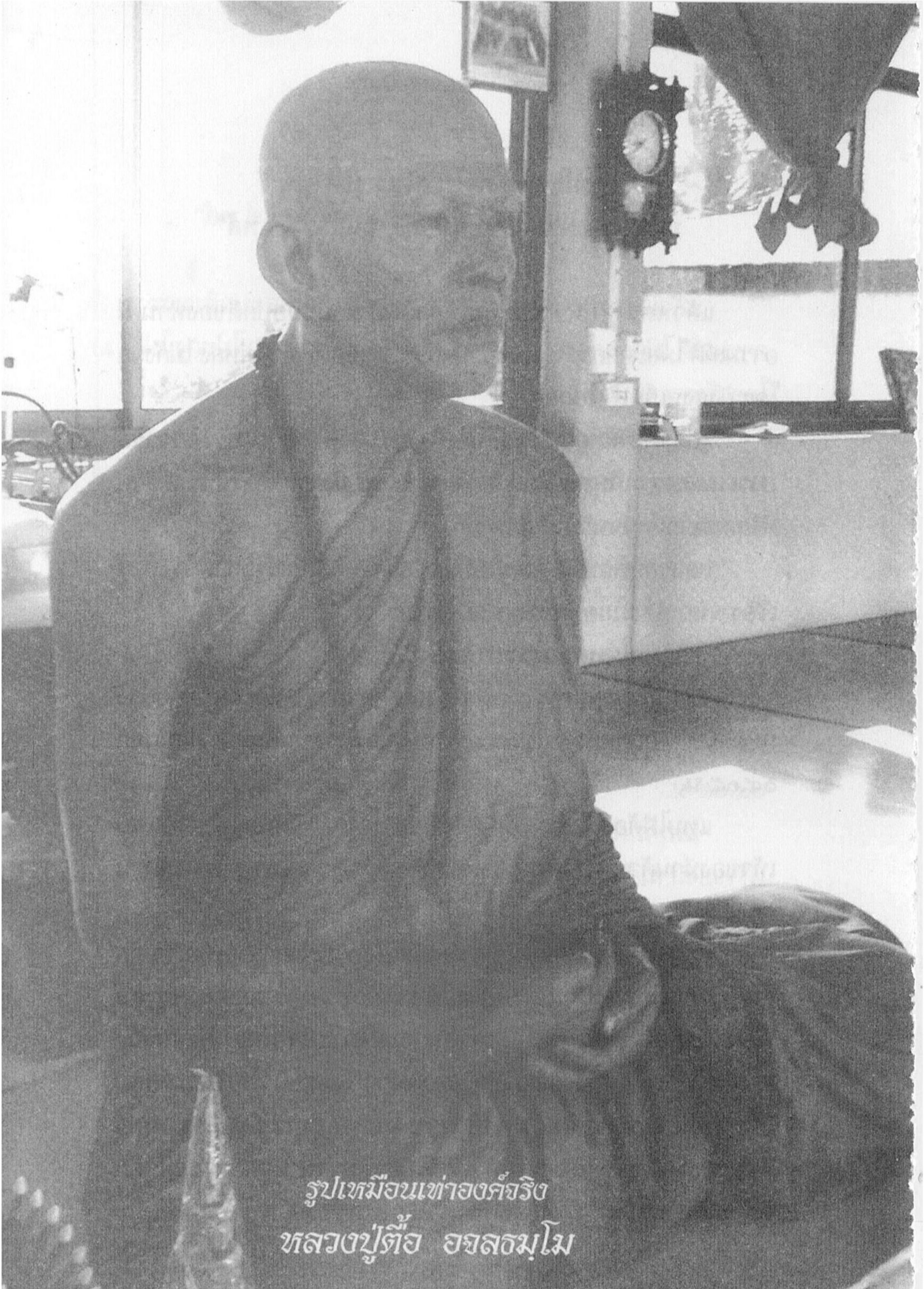
หลวงปู่พูดธรรมะสอนศิษย์ไปเรื่อยๆ แม้เสียงจะเบาแต่ก็ยังพอรู้เรื่อง จนจบประโยคสุดท้าย ท่านพูดว่า

"ธาตุลมในหลวงตาวิปริตแล้ว"

จากนั้นท่านไม่พูดอะไรอีก สังเกตดูอาการเคลื่อนไหวทุกอย่างหยุดสนิท ทุกคนจึงแน่ใจว่า **หลวงปู่ได้ละวางขันธ์แล้ว เมื่อเวลา ๑๙.๐๕ น.**

แทบไม่ต้องนัดแนะกัน ศิษย์ทุกท่าน ณ ที่นั้นก้มลงกราบแทบเท้าของท่านด้วยความรัก ความศรัทธา และความเคารพในองค์ท่านอย่างสุดจิตสุดใจ

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ลูกของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลูกศิษย์เอกของหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ได้ทำหน้าที่ของท่านอย่างสมบูรณ์ที่สุด เท่าที่สมณะในพระพุทธศาสนาจะพึงกระทำ ได้ละวางขันธ์ถึงแก่มรณภาพด้วยความองอาจ และสง่างามครบถ้วนบริบูรณ์ที่สุด เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๗ เวลา ๑๙.๐๕ นาฬิกา สิริรวมอายุได้ ๘๖ ปี ๕ เดือน ๑๖ วัน อายุพรรษาเฉพาะธรรมยุติกนิกาย ๔๖ พรรษา รวมทั้งสองนิกาย ๖๕ พรรษา

รูปเหมือนเท่าองค์จริง
หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

ภาค ๒

พระธรรมเทศนา

กัณฑ์ที่ ๑

หัวใจของพระพุทธศาสนา

พระธรรมเทศนาของหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ดวงจิตดวงเดียว แสดงเป็นสี่ดวง พระโสดาปัตติมรรคก็จิตดวงเดียว พระสกิทาคามิก็จิตดวงเดียว พระอนาคามีมรรคก็จิตดวงเดียว พระอรหันตมรรคก็จิตดวงเดียวนี้แหละ

ที่ว่าเป็นสี่นี้ ว่าตามธาตุตามวิญญาณ ธาตุก็สี่ วิญญาณก็สี่ ได้ชื่อว่า **จิตตานุปัสสนา กับจิต** แยกออกกันไม่ได้ หูกับจิตออกจากกันไม่ได้

ส่วนตาไม่ใช่จิต เรียกว่า**วิญญาณตา** หูก็ไม่ใช่จิตเรียกว่า **วิญญาณหู** จมูกก็ไม่ใช่จิตเรียกว่า **วิญญาณจมูก** ปากก็ไม่ใช่จิต เรียกว่า **วิญญาณปาก**

จิตเราจะไปที่ไหน ไปทำบุญหรือทำบาป ก็ต้องอาศัย**วิญญาณตา** จะดูรูปก็ต้องอาศัยวิญญาณตา จะฟังเสียงร้องรำทำเพลงเพื่อให้เพลิดเพลิน ก็ต้องอาศัยวิญญาณหูเป็นผู้ฟังว่าจะเพราะพริ้งเพียงไร

จิตเป็นผู้รู้ จะดมกลิ่นเหม็นหรือหอม จิตเป็นผู้รู้จึงใส่ชื่อว่า **จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐานัง**

ตากับจิตออกจากกันไม่ได้ ตายเมื่อใดพ้นเมื่อนั้น นี้แหละท่านทั้งหลาย

๑. จิตไม่ฆ่าสัตว์ จิตนั้นก็เป็นโสดาจิต สกิทาคามิจิต ก็เป็นอนาคามิจิต อรหันตจิต ก็เป็นพระพุทโธ จิตดวงเดียว

๒. จิตนั้นไม่ลักทรัพย์ จิตนั้นก็เป็นพระโสดา เป็นพระสกิทาคา เป็นพระอนาคา เป็นพระอรหันตา

๓. จิตออกบวช ขาดจากผัวจากเมียนั้นก็เป็นพระโสดา เป็นพระสกิทาคา เป็นพระอนาคา เป็นพระอรหันตา

๔. จิตไม่ขี้ปด ไม่กล่าวมุสาวาท จิตนั้นก็เป็นพระโสดา เป็นพระสกิทาคา เป็นพระอรหันตา

๕. จิตนั้นไม่กินเหล้า จิตก็เป็นพระโสดา เป็นพระสกิทาคา เป็นพระอนาคา เป็นพระอรหันตา

อันนี้อธิบายเป็นพระสูตร ขอให้นักธรรม นักกรรมฐานทั้งหลายจงดูทุกพระองค์เถิด

ถ้าอธิบายเป็นพระปรมัตถ์ อยู่ที่หัวใจของเราทุกคน

๑. จิตไม่ฆ่าสัตว์ จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

๒. จิตไม่ลักทรัพย์ จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

๓. จิตออกบวช ขาดจากผัวจากเมีย จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่ใจทุกคน ทุกองค์

๔. จิตไม่ขี้ปด (มุสาวาท) จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน
จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่ใจทุกคน ทุกพระองค์

๕. จิตไม่กินเหล้า จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน
จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่ใจทุกคน ทุกพระองค์

พุทโธเป็นศีล พุทโธเป็นฌาน พุทโธก็เป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

ธัมโมเป็นศีล ธัมโมเป็นฌาน ธัมโมเป็นนิพพาน อยู่ที่ใจเราทุกคน ทุกพระองค์

สังโฆเป็นศีล สังโฆเป็นฌาน สังโฆเป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

เมตตาเป็นศีล เมตตาเป็นฌาน เมตตาเป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

กรุณาเป็นศีล กรุณาเป็นฌาน กรุณาเป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

มุทิตาเป็นศีล มุทิตาเป็นฌาน มุทิตาเป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

อุเบกขาเป็นศีล อุเบกขาเป็นฌาน อุเบกขาเป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

จิตมีรูป จิตไม่รักรูป จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

จิตมีเวทนา จิตไม่รักเวทนา จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

จิตมีสัญญา จิตไม่รักสัญญา จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

จิตมีสังขาร จิตไม่รักสังขาร จิตก็เป็นศีล จิตก็เป็นฌาน จิตก็เป็นนิพพาน อยู่ที่ใจของเราทุกคน ทุกพระองค์

พระองค์เจ้าพระคุณคือใคร เจ้าพ่อของเรา เจ้าแม่ของเรา พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราทุกคน เกิดจากเจ้าคุณพ่อ หมายถึง พระสุทโธทนะ เจ้าคุณแม่ หมายถึง **พระนางเจ้าศิริมหามายา** เป็นที่เกิดธรรมะอันประเสริฐ

สูงสุด วิเศษสุด อยู่ที่ใจของเรา อันเกิดจากพระบิดาพระมารดา

ถ้าใครไม่เชื่อ เอาหมูเป็นเมีย ปีกุนแปลว่าหมู หมูดีกว่ามนุษย์ มนุษย์สู้หมูไม่ได้

หมูดีกว่ามนุษย์ ขาหมูมนุษย์ก็กิน แต่ขามนุษย์ไม่มีใครกิน หำหมูมนุษย์กิน แต่หำมนุษย์ไม่มีใครกิน หีหมูมนุษย์กิน แต่หีมนุษย์ไม่มีใครกิน หีหมูคนปากไม่ชัด คือลิ้นไก่สั้นพูดอ้อแอ้ กินแล้วจะดีขึ้น

น้ำมันหมูเป็นสินค้าทั่วราชอาณาจักรไทย เป็นอาหารทั่วไปไม่เลือกชาติไหน กินกันทั้งนั้นแต่น้ำมันมนุษย์ไม่มีใครกิน

ขี้หมูเอามาทำปุ๋ยใส่ในนา ใส่ผักใส่สวน ได้ทั้งนั้น แต่ขี้มนุษย์ไม่มีใครต้องการ

หัวหมู ตับหมู มนุษย์กิน หัวคนตายไม่มีใครกิน หัวหมู จมูกหมู ลิ้นหมู มันสมองหมู ต้มกินได้ทุกชาติ ปากคน ลิ้นคน มันสมองคน หัวคน ไม่มีใครกิน

ไส้หมูทำเป็นไส้กรอกกินได้ ตับหมู พุงหมู กินได้ แต่ตับคน ไส้คน พุงคน ไม่มีใครกิน

ขนหมูเป็นสินค้า ทำแปรงทาสีได้ทั่วไป แต่ขน ผม ของมนุษย์ ตัดทิ้งเสียเปล่าๆ ไม่มีใครต้องการ

ผมของอุบาสก ต้องตัดเดือนละครั้งสองครั้งเสียเงินครั้งละ ๔-๕ บาท ยิ่งเป็นผมของเจ้านายก็แพงขึ้นไปยิ่งกว่านี้ แล้วก็ค่าน้ำมันเดือนละขวด

เมื่อจะหมดบุญก็ต้องเสียเงินหลายพันบาท เมื่อตายไปไฟกินหมด

นี่แหละนักธรรม นักกรรมฐานทั้งหลาย ข้าพเจ้า**พระอาจารย์ตื้อ** หรือ**หลวงปู่ตื้อ** ขอถวาย**วิปัสสนาญาณ**ไว้ แสดงให้ทั่วถึงกัน มีเจ้านาย ข้าราชการ อุบาสก อุบาสิกา เป็นต้น

ถ้าไม่จริงอย่างหลวงปู่ว่า ขอให้อมขี้มาเป่าหน้าเถิด

หนึ่ง ผู้เจริญฌานให้รู้จักฌาน ถ้าไม่รู้จักฌานจะนั่งเอาฌานจนเอวหัก ก็ไม่ได้นิพพานตามปรารถนา

สอง ผู้เจริญฌาน ให้รู้จักฌาน จึงจะได้นิพพาน เพราะฌานกับนิพพานเป็นของคู่กัน จะแยกออกจากกันไม่ได้ เหมือนกับเดือนดาว เดือนอยู่ที่ไหนดาวอยู่ที่นั่น

ที่ว่า**การไม่รู้จักฌาน ไม่รู้จักนิพพาน** เป็นอาการ**ของจิต** เรียกว่า **โลกิยจิต**

โลกุตตรจิต จิตจะรู้จักฌาน เพราะ

โสดาปัตติมรรค	โสดาปัตติผล	เป็นฌานที่ ๑
พระสกิทาคามิมรรค	พระสกิทาคามิผล	เป็นฌานที่ ๒
พระอนาคามิมรรค	พระอนาคามิผล	เป็นฌานที่ ๓
พระอรหันตมรรค	พระอรหันตผล	เป็นฌานที่ ๔

ฌานเป็นที่อยู่ของพระพุทธเจ้า พระนิพพานได้แก่ใจของพระอรหันตเจ้า นั้นแล

ฌาน เหมือนเค้าต้นของผม **นิพพาน**เหมือนเส้นผมแล จึงจะสมกันนะ

ที่หนึ่ง **บริกรรมพุทโธเป็นศีล** พุทโธเป็นฌาน พุทโธเป็นนิพพาน

ที่สอง **อุปจาระเป็นที่อยู่ของจิต** ธัมโมเป็นศีล ธัมโมเป็นฌาน ธัมโมก็เป็นนิพพาน

ที่สาม **สังโฆเป็นศีล** สังโฆเป็นฌาน สังโฆเป็นนิพพาน

ที่สี่ **อนุโลมญาณ** จงดูลมหายใจเข้าออก โทสะ โมหะ ทิฏฐิ ใจขี้โมหะ ทิฏฐิก็หมดไป ใจขี้โทสะ ใจเป็นอรหันต์ ใจขี้โมหะ ใจเป็นอรหันต์ ใจขี้ทิฏฐิ ใจนี้เป็นอรหันต์

ที่ห้า **โคตระ** อยู่ในรูปไม่ผิดรูป อยู่ในเวทนา ไม่ผิดเวทนา อยู่ในสัญญา ไม่ผิดสัญญา อยู่ในสังขาร ไม่ผิดสังขาร อยู่ในวิญญาณ ไม่ผิดวิญญาณ ใจเราก็เป็นพระนิพพาน

ที่หก **โสดาปัตติมรรคก็ใจ** โสดาปัตติผลก็ใจ สกิทาคามิมรรคก็ใจ สกทาคามิผลก็ใจ อนาคามิมรรคก็ใจ อนาคามิผลก็ใจ อรหันตมรรคก็ใจ อรหันตผลก็ใจ

ละ **อุปาทิเสสสะนิพพาน** กิเลสขาดจากสันดานหมดไป โมหะกิเลสหมดไป ทิฏฐิกิเลสหมดไป ยังเหลือแต่ใจสะอาด ปราศจากกิเลส ขาดจากสันดานหมด พระจันทร์เดินอยู่บนท้องฟ้านภากาศไม่มีอะไรจะทำลายได้

วาโยธาตุ แปลว่า **ลม** จากทิศทั้ง ๔ จะทำลาย พระจันทร์ไม่ได้ ลมก็เป็นลม พระจันทร์ไม่แตกไม่ดับ พระจันทร์ก็อยู่อย่างนั้นแหละ

อาโปธาตุ แปลว่า **น้ำ** ฝนตกลงมาเม็ดเล็กเม็ดน้อยใหญ่ จะทำลายพระจันทร์ไม่ได้ เปรียบเหมือนที่เราเห็นกันอยู่ทุกวันนี้ ดังเช่น เปรียบกันได้กับใบบอนนั้น น้ำชำแรกแทรกไปในใบบอนย่อมไม่ได้ ถึงฝนจะตกลงมาถูกต้องใบบอนสักเพียงไร น้ำฝนก็มิอาจแทรกซึมเข้าไปในใบบอนได้เช่นนั้น เพราะใบบอนไม่ดูดเอาน้ำเข้าไปเลย

เหมือนดังกับพระจันทร์ พระจันทร์เดินไปเมืองม่าน (พม่า) พวกม่านทั้งหลายทั้งน้อยและใหญ่พากันกราบไหว้พระจันทร์ พระจันทร์ก็เฉยๆ ไม่รับรองลิ้นของพม่ามาเป็นสรณะแต่อย่างใด

ไปเมืองมอญ พระจันทร์ก็เฉยเสีย พวกเมืองมอญจะติฉินนินทาด่าว่าสิ้นทั้งบ้านเมืองมอญ พระจันทร์ก็เฉยเสีย

นี่แหละนักธรรม นักกรรมฐานเจ้าทั้งหลาย จึงเรียกได้ว่า **จบพรหมจรรย์** คือ ๑. ไม่ฆ่าสัตว์เรียกพุทธพรหมจรรย์ ๒. ไม่ลักทรัพย์พุทธพรหมจรรย์ ๓. ไม่เสพกามเรียกว่าพุทธพรหมจรรย์ ๔. ไม่ขี้ปด คือกล่าวมุสาวาท เรียกพุทธพรหมจรรย์ ๕. ไม่กินเหล้า - สุรา เรียกว่า **พุทธพรหมจรรย์**

เปรียบเหมือน**ดวงจันทร์**นั่นแหละ พระจันทร์ไม่ฆ่าสัตว์ พระจันทร์ไม่ลักทรัพย์ พระจันทร์ไม่เสพกาม พระจันทร์ไม่กล่าวมุสาวาท พระจันทร์ไม่ดื่มสุราเรียกว่า **จบพรหมจรรย์**

เสียงจันทร์ กับ **จรรย์** ออกเสียงเหมือนกันจึงเอาเปรียบเทียบกันเช่นนี้

พระอรหันตเจ้าทั้งหลาย นั่งก็นั่งอยู่ในนิพพาน นอนก็นอนอยู่ในนิพพาน เดินก็เดินอยู่ในนิพพาน แต่ขันธ์ห้าที่เป็นอุปทานยังไม่ดับ

พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราทั้งหลายนี้จึงพาขันธ์ห้าของคุณตาคุณยาย สะพายบาตรประกาศพระศาสนาอยู่ ๔๕ ปี เรียกว่า **อุปาทิเสสะ** เข้าพระนิพพานพ้นจากชาติสันดาร ไม่ต้องการเกิดอีกต่อไป

เตสัง วูปะสะโม สุโข เวทนาแตก เวทนาตาย สัญญาแตก สัญญาตาย สังขารแตก สังขารตาย วิญญาณแตก วิญญาณตาย

พระพุทธเจ้าโคตรมะไม่ได้ฆ่ารูป รูปก็แก่เฒ่า เวทนาก็แก่เฒ่า สัญญาก็แก่เฒ่า วิญญาณก็แก่เฒ่า **ใจเราเท่านั้นที่ไม่แก่เฒ่า**

รูปัง อนิจจัง รูปเกิดขึ้นเป็นของไม่เที่ยง ยักย้ายผันแปรแตกต่างกันไปมาเป็นธรรมดา จิตจะร้องขออย่างไรก็ไม่รับฟัง

อกาลิโก อากาศธาตุเขาเป็นอยู่อย่างนั้น

จักขุนทะริยัง ดูตาของเราซิ ตามันแตก ตามันลาย จะห้ามตาไว้ไม่ได้

โสตินทะริยัง ดูหูของเราซิ หูมันจะเฒ่า หูมันจะตาย ห้ามหูไว้ไม่ได้

ฆานินทะริยัง ดูรูดัง (จมูก) ของเรา จมูกจะเป็นหวัดคัดจมูกหรือเป็นริดสีดวงจมูก เราจะห้ามไว้ไม่ได้

ชิวหินทะริยัง ดูลิ้นของเรา ปากและลิ้นก็เป็นหวัดเป็นไอ เดินก็ไอ กินข้าวก็ไอ กินน้ำก็ไอ ไอ้ไปไอมา

อานาปานะ เป็นภาษาบาลี ภาษาไทยเรียกว่า **ลม** รูปก็เป็นลม เวทนาก็ลม สัญญาก็ลม สังขารก็ลม วิญญาณก็ลม หมดลมแล้วเรียกว่าตาย มีเงินมีคำมีแก้วก็ตายละเสียจากเงินทองเหล่านั้น เป็นลูกสาวก็ตายจากลูกสาว มีลูกชายก็ตายจากลูกชาย มีผัวก็ตาย

จากผัว มีเมียก็ตายจากเมีย มีพ่อก็ตายจากพ่อ มีแม่ก็ตายจากแม่

ถ้าเรามีเงินถึงแปดหมื่น เก้าหมื่น ก็เป็นแต่ของกลางเท่านั้น ที่มีอยู่บนโลก เราตายเสียแล้วก็ทิ้งไป

ถ้าเมื่อเรายังไม่ตาย จงมาพากันสร้างบุญสร้างกุศลให้พอ เมื่อเราตายไปแล้ว บุญนั้นก็จะเป็นที่พึ่งของเราเป็นที่อาศัยแก่เรา

บุญเกิดทางกายนั้นประการใด จะขยายให้เป็นพระสูตร

อะนะวัชชานิ กัมมานิ บุคคลเกิดมาในโลกนี้ทำการงานปราศจากโทษ มีทั้งประโยชน์ทั้งชาตินี้และชาติหน้า เป็นปัจจัยแก่เราผู้สร้างบารมี

หนึ่ง สร้างพระพุทธรูป สร้างพระเจดีย์ สร้างวัดวาอาราม โบสถ์วิหาร ไว้ในพระศาสนา ผู้ใดหากทำได้แล้ว ผู้นั้นเป็นผู้ประเสริฐ ไม่เสียทีที่เกิดมาเป็นมนุษย์ พบพระพุทธศาสนา

ฉายาวะ เปรียบเสมือนเงาที่ตามตัวเราตลอดเวลา ตามธรรมดา เรานั่งเงาก็นั่ง เรานอนเงาก็นอน เราเดินเงาก็เดิน บุญกุศลที่เราสร้างเอาไว้ก็ห่อจิตใจของเราไว้

เรารับ**ศีลห้า**ไว้ เรานั่งเราก็นั่งในศีลห้า เรานอนเราก็นอนในศีลห้า เราเดินเราก็เดนในศีลห้า

เรารับ**ศีลแปด** เราจะยืน เดิน นั่ง นอน ไปไหนๆ ก็ไปด้วยศีลแปดทั้งสิ้น **ศีลสิบ**ก็เหมือนกันนั่นแหละ

ถ้าเรารับศีล **๒๒๗** นอนก็นอนในศีล ๒๒๗ เราจะยืน เดิน นั่ง นอน ก็อยู่ในศีล

เมื่อได้พุทโธแล้ว นั่งก็นั่งพุทโธ นอนก็นอนพุทโธ เดินก็เดินพุทโธ

ธัมโม เมื่อได้แล้ว นั่งก็นั่งธัมโม นอนก็นอนธัมโม เดินก็เดินธัมโม **สังโฆ** ก็เหมือนกัน

เตสัง ตายแล้วทิ้งหมด **เกสา** ผมก็ไฟไหม้ เอามันไปไม่ได้ **โลมา** ขนก็ไฟไหม้ **นขา** เล็บตีน เล็บมือ ไฟก็ไหม้หมด ทันตาเขี้ยวครกตำหมากสากตำน้ำพริก ไฟกินหมด **ตะโจ** กระดูกสามร้อยท่อน กระดูกแข้งกระดูกขา กระดูกแขน กระดูกข้าง กระดูกคอ กระดูกคาง กระดูกเขี้ยว กะโหลกหัว ไฟก็กินหมด **หะทะยัง** หัวใจที่อยู่ของใจไฟก็กินหมด อะไรๆ ไฟก็กินหมด จะเป็นของเรานั้นไม่ได้สักอย่าง

นี้แหละนักธรรม นักกรรมฐานเจ้าทั้งหลาย ผู้ชายก็นักธรรม ผู้หญิงก็นักธรรม ให้หมั่นพิจารณาว่า**ถ้าทำบุญก็ได้บุญ ทำบาปก็ได้บาป** ทำนาก็ได้ข้าวกิน เอาผัวเอาเมียก็ได้ลูกชายลูกสาว ค้ำชูพระพุทธศาสนาของพระสัมมาสัมพุมทธเจ้านี้แหละ

นักธรรม นักกรรมฐานทั้งหลาย **โอปะนะยิโก** ให้น้อมมาดู ดูอะไร ดูใจของเราทุกคน เมื่อได้พุทโธจริงที่อยู่ของพุทโธคือ**สวรรค์ ๖**

สวรรค์ ๖ มีชั้นจาตุมหาราชิกา ชั้นตาวะติงสา ชั้นยามา ชั้นดุสิตา ชั้นนิมมานรดี ชั้นปรนิมมิตวะสวดี

สวรรค์ ๖ ชายพุทโธ หญิงพุทโธ อยู่ชั้นไหนได้ตามความปรารถนา

พรหมปาริสัชชา ถึง **อกนิษฐาพรหม** คือ **พรหม ๑๖** อยู่ได้ตามความปรารถนา

ชายสังโฆ หญิงสังโฆ ที่อยู่ของพระสังโฆ **คือชั้นสุทธาวาส**

อนาคามิมรรค อนาคามิผล สิ้นชีพวายชนม์ เข้าสู่พระนิพพาน

เอตัง พุทธสาสนันติฯ

พระอาจารย์ตื้อ หรือหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ที่เป็นลูกศิษย์ของท่านเจ้า**คุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ วัดสุปัฏนาราม** จังหวัดอุบลราชธานี **พระปิยมหาราช** คือ **พระสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** ได้อาราธนามาอยู่ที่**วัดเทพศิรินทราวาส**

กรมพระยาสวัสดิ์ฯ และ**ท่านย่าฯ** ได้อาราธนาท่านเจ้าคุณ**พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ กับหลวงปู่มั่น ภูริทัตตเถระ**ไปอยู่**วัดบรมนิวาส** ส่วนที่วัดสระปทุม ให้หลวงพ่อ**พระอาจารย์หนู**ไปอยู่ ได้ตั้งสมณศักดิ์ เป็น **เจ้าคุณกิตติเถระ** ต่อมาเป็น **เจ้าคุณพระปัญญาพิศาลเถร** เป็นเจ้าอาวาส**วัดสระปทุม** (วัดปทุมวนาราม) และท่านก็นิพพานที่นั่น ส่วน**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ไปนิพพานที่**วัดบรมนิวาส**

สำหรับ**ท่านอาจารย์มั่นฯ นายเตียง สิริขันธ์** ไปนิมนต์มาอยู่**วัดสุทธาวาส** จังหวัดสกลนคร เลยนิพพานที่นั่น

พุทธคุณคาถา ที่อาตมาได้นำกล่าวเป็น พุทธบูชา ธัมมบูชา สังฆบูชา แก่พระคุณเจ้า ทั้งอุบาสก อุบาสิกา

ที่ว่ามานี้ หากข้าพเจ้ากล่าวผิดเผลอบ้างประการใด ขอให้พระคุณเจ้าทั้งหลาย พร้อมทั้งอุบาสก อุบาสิกา พระคุณเจ้าทุกพระองค์จงอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้าเถิด

ถ้าหากพระธรรมเทศนาที่ข้าพเจ้าได้อธิบายมานี้เป็นที่ถูกต้องตามพระบัญญัติ ไม่ขัดกับหลักแห่งพระสงฆ์ไทย ก็ขอให้พระคุณเจ้าทั้งหลาย จงอนุโมทนาสาธุการด้วยเถิด

และจงน้อมนำเอาพระธรรมคำสอน ที่ข้าพเจ้าได้อธิบายมานี้แล้วนั้น ปฏิบัติลงที่กาย วาจา ที่ใจของท่านทั้งหลาย ทั้งอุบาสก อุบาสิกา

นิพพานัง ปะระมัง สุขัง นิพานนะปัจจะโย โหตุ ข้าพเจ้าขออธิบายถึงผู้เข้าสู่พระนิพพาน จากชาติกันดารไม่ต้องกลับมาเกิดอีกซึ่งเรียกว่า **วิมุตติสุข** อันพ้นจากโลกนี้

พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ให้แก่เรา นักธรรม นักกรรมฐาน ผู้ตั้งใจเอาพระนิพพานให้รู้แจ้ง ขาดจากความสงสัย **อุปะสะมานุสสติ** ให้ระลึกถึงคุณพระนิพพาน พระนิพพานก็อยู่ที่ใจเรา

ใจไม่ฆ่าสัตว์ ใจดี เป็นศีล เป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

ใจไม่กินเหล้า ไม่กินสุรา ใจก็เป็นศีลเป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

ใจไม่ตีฆ้อง ตีกลอง ดีดสีตีเป่า ใจก็เป็นศีลเป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

ใจไม่ลูบไล้ชโลมทาของหอมอย่างชาวบ้าน ใจก็เป็นศีลเป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

ใจไม่เอนนอนมายังที่นอน ภายในยัดด้วยนุ่นสำลีอันสูงใหญ่เหมือนพระราชามหากษัตริย์ ใจก็เป็นศีลเป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

ชาตะรูปะรัชชะตะ เงิน รูเปีย หรือกระดาษเศษที่นักปราชญ์เขาทำกันออกมาใช้ทุกวันนี้ เป็นทรัพย์ของพระราชา อเมริกาเป็นผู้ทำช่วยประเทศไทยให้เจริญ มีก็ใช้ไม่มีก็ไม่ใช้ ใจเราก็เป็นศีลเป็นฌาน ใจก็เป็นนิพพาน

นี้แหละนักธรรม นักกรรมฐาน วิปัสสนาจารย์ทั้งหลาย จงรู้ด้วยใจเถิด พาลฆ่าสัตว์ไม่มีแก่ใจ พาลขี้ปดไม่มีแก่ใจ พาลเสพกามไม่มีแก่ใจ พาลกินเหล้าไม่มีแก่ใจ พาลกินข้าวเย็นไม่มีแก่ใจ พาลตีฆ้องตีกลองดีดสีตีเป่าไม่มีแก่ใจ ใจไม่พาลหาของหอมแก่ใจ ใจไม่พาลนอนบนที่นอนอันยัดด้วยนุ่นด้วยสำลีอันสูงใหญ่ไม่มีแก่ใจ พาล **ชาตะรูปะรัชชะตะ** รูเปีย เงินตราไม่มีแก่ใจ จึงจะเป็นนิพพาน

เตสัง วูปะสะโม สุโข รูปแตก รูปตาย **ตั้งแต่หัวถึงตีน** ตั้งแต่ตีนถึงหัว

ธาตุดิน คือ กระดูก กับเนื้อ ชิ้น ไม่ใช่พระนิพพาน **เตสัง ธาตุน้ำ ๑๒** ไม่ใช่พระนิพพาน **เตสัง** สัญญา ลมหายใจเข้าออก รูลม รูจมูก ลมเข้าลมออก จะห้ามลมไว้ไม่ได้ รูปาก รูคอ เป็นที่อยู่ของลม รูทวารหนัก ทวารเบา รูถ่ายปัสสาวะ ทวารหนักถ่ายอุจจาระออก จะห้ามลมไว้ไม่ได้

เตสัง สังขารเบื้องต่ำ ได้แก่ขา จะห้ามขาไว้ไม่ให้แก่ไม่ได้ สังขารท่ามกลางได้แก่แขน บนได้แก่ศีรษะหรือหัว จะห้ามไว้ไม่ให้แก่ไม่ได้

นี่แหละ นักธรรม นักกรรมฐาน **จิตเป็นของไม่ตาย** ตัวตายนั้นคือ **รูปเป็นตัวตาย** ตัวตาย**ตัวเวทนา** ตัวตาย**ตัวสัญญา** ตัวตาย**คือตัวสังขาร** ตัวตาย**ตัววิญญาณ**

ตัวไม่ตาย ได้แก่ **จิตที่เป็นนิพพาน**

อสังขตธรรม ได้แก่ รูปธรรม เวทนาธรรม ไม่มีแก่จิต **อสังขตธาตุ เวทนาธาตุ** ไม่มีแก่จิต **อสังขตปัจจัย**

ใจพ้นจากรูป ใจพ้นจากเวทนา ใจไม่มีเวทนา ใจพ้นจากสัญญา ใจไม่มีสัญญา ใจก็พ้นจากสัญญา ใจไม่มีสังขาร ใจก็พ้นจากสังขาร ใจไม่มีวิญญาณ ใจพ้นจากวิญญาณ ใจก็พ้นจากนิพพานนั่นแหละ

เมื่อใจเป็นนิพพานแล้ว ชาติ ความเกิดไม่มีแก่ใจ **ชรา** ความแก่ไม่มีแก่ใจ **พยาธิ** ความเจ็บไข้ตัวร้อน ตัวหนาว ไม่มีแก่ใจ **มรณะ** ความตาย ความเกิดไม่มีแก่ใจ ใจก็เป็นพระนิพพาน พ้นจากความเกิด ความแก่ ความตาย ไม่ต้องกลับมาเกิดให้มันทุกข์มันยากลำบากในโลกนี้

ในคัมภีร์นิพพานสูตร พระอนุรุทธาจารย์ องค์การเผยแพร่ที่เผากระดูกของพระพุทธเจ้า และแจกจ่ายพระบรมสาลีริกธาตุ ๑๖ **พระนคร** ที่มาในเมืองไทยเรา คือ กรุงกัมพูชา หรือ**นครจำปาศักดิ์**

ทางเหนือมีเมือง**หลวงพระบาง เมืองเชียงขวาง เชียงคำ**

อูเหนือ ถึง **เมืองเชียงรุ่ง อูใต้** ถึง **เมืองนครจำปาศักดิ์** แว่น (เขต,แคว้น) **หลวงเมืองอาภัสสรา**

เวลานี้ **แว่นอาภัสสรา** หาย กลายมาเป็น**จังหวัดสกลนคร หายหนที่สองใส่ชื่อจังหวัดนครพนม** ธาตุหัวอกของพระพุทธเจ้า ธาตุหัวนมก้ำขวา ๑๓ องค์ ธาตุหัวนมก้ำซ้าย ๑๒ องค์ **พระอรหันต์กัสสปะ** เป็นผู้นำมาบรรจุไว้ จึงตั้งชื่อว่า **ธาตุพนม** ใน**สมัยพระเจ้าคะมัง** ผู้เป็นใหญ่ในแว่นนี้ (แคว้นนี้)

แปลเป็นภาษาไทย **นิพพานัง ปะระมัง** สุญญัง คือ รูปสูญ **เวทนา**ก็สูญ สัญญาก็สูญ สังขารก็สูญ วิญญาณก็สูญ

จิตยังมีอยู่ **นักขัตตะโต วา มะนุสสะโต วา** เหมือนดังดาวนักขัตฤกษ์ คือดาวมีอยู่ในอากาศ มนุษย์ผู้มีจักษุประสาท คือ ตาแหงนหน้าขึ้นไปในอากาศเห็นเดือนดาวเต็มอยู่ในท้องฟ้า ตั้งฟ้าตั้งแผ่นดินมา

พระพุทธเจ้ากกุสันโธ สร้างบารมี เจ็ดอสงไขย แสนมหากัปบารมีแก่กล้า แล้วมาเกิดในโลกนี้ อายุยืนหมื่นปี ก็นิพพาน แล้วเดือนไม่ตาย ดาวไม่ตายยังมีอยู่อย่างนี้

พระพุทธเจ้าองค์ที่สอง มีพระนามว่า **โกนาคะมะโน**

องค์ที่สาม พระพุทธเจ้ากัสสปะ สร้างบารมีเจ็ดอสงไขยแสนมหากัป บารมีแก่กล้าแล้วมาเกิดในโลกนี้ อายุยืนหมื่นปี ได้ไว้

ศาสนาหนึ่งหมื่นปี รวมศาสนาได้สองหมื่นปีก็นิพพาน แล้วเดือนไม่ตาย ดาวไม่ตายยังมีอยู่อย่างนี้

องค์ที่สี่ **พระพุทธเจ้าโคตโม** สร้างบารมีสี่อสงไขย แสนมหากัป และอุบัติเกิดขึ้นในโลก สอนมนุษย์ และเทวดา อุบาสก อุบาสิกา เอาลูกชายมาถวายเป็นลูกศิษย์ชั้นที่หนึ่ง พระยาอำมาตย์หกหมื่นสี่พัน ได้เป็น **พระอรหันต์** และนางสาวพรหมจารีบวชเป็นสามเณรีเมื่ออายุครบ ๒๐ ก็มอบให้**พระนางโคตรมี** ผู้เป็นแม่น้าของพระนางยโสธราพิมพาเป็นอุปัชฌาย์ บวชเป็นนางภิกษุณีทั่วไปในสิบหกพระนคร ได้เป็นพรอรหันต์ก็มาก

เมื่อพระพุทธองค์ เสด็จปรินิพานไปแล้วได้ ๓ พรรษา **พระมหากัสสปะ** ได้นิมนต์**พระบรมสารีริกธาตุ**มาบรรจุไว้ให้ชาวไทยเราที่อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

เวลานั้น **พระเจ้าพระยาจันทร์** เป็นเจ้าเมืองสกลฯ ซึ่งเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ตอนนั้นมีโยมผู้หญิงคนหนึ่งอายุได้ ๑๘ ปี ได้ไปบวชเป็นนางชีหรือแม่ขาว สมัยก่อนนั้นคุณพ่อของแกได้ไปบวชเป็นลูกศิษย์ของ**พระกัสสปะ**ได้ไปถึงพระอนาคา

คุณพ่อของแกได้ไปเกิดเป็นพรหม ส่วนลูกสาวอยู่สวรรค์ชั้นหก เมื่อเสื่อม ถึงเวลาจุติ ได้ลงมาเกิดในเมืองเก่า (ที่เดิม) เกิดมาชาตินี้ได้เป็นพี่สาวใหญ่มีน้องสาว ๕ คน น้องชาย ๕ คน

ส่วนพี่สาว รักษาศีลแปดเป็นประจำตลอดชีวิต ธรรมของเก่ายังไม่ลืม คัมภีร์รัตนสูตร อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง มงคลสูตร เรียกว่า มาตาปิตุฯ ธรรมจักร สวรรค์หก พรหมสิบหก

เวลานี้คุณยายก็ตายไปแล้ว เมื่อคุณยายยังไม่ตายคุณยายเข้าฌาน แล้วคุณพ่อที่เป็นพระอนาคา อยู่ชั้นสุทธาวาส ส่งวิญญาณทิพย์ จิตทิพย์ลงมาสอนลูกสาวได้ ส่วนลูกสาวก็มีตาทิพย์ หูทิพย์ ใจทิพย์ ก็รับกันได้

นี่แหละนักธรรม นักกรรมฐาน ผู้ที่ปฏิบัติจริงทำจริง แล้วย่อมเห็นอยู่ที่ใจของตนเอง

ตรงกับที่พระองค์ตรัสไว้ในข้อที่ว่า **มะโนปุพพังคะมาธัมมา มะโนเสฏฐา มะโนมะยาฯ** ทุกสิ่งสำเร็จด้วยใจ ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นประธาน วิญญาณ คือ ใจ เป็นรากฐานของสิ่งทั้งปวง

คนที่สอง แม่ของท่านเจ้าคุณอาลีฯ พอถึงวันแปดค่ำ ก็นุ่งขาวห่มขาว แต่วันธรรมดาก็นุ่งดำเหมือนชาวบ้าน เมื่อจะถึงแก่กรรมได้ภาวนาอยู่ในห้อง จำศีลภาวนาอยู่ตลอดวัน ได้ยินเสียงทางหูว่า **"อีนายขึ้นมาเถิด"**

คุณยายก็ตอบว่า **"รอก่อน รอก่อน"** อยู่อย่างนี้ พูดอยู่คนเดียว ฝ่ายลูกสาวสงสัย จึงให้หลานสาวไปกราบเรียน**ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ก็บอกความให้หลานสาวไปหาน้องชายหล้า (น้องสุดท้อง) **คือท่านเจ้าคุณศีลวรคุณ**

เมื่อท่านเจ้าคุณศีลวรคุณได้ทราบแล้ว ก็จุดธูปเทียนไหว้พระพุทธรูป ไหว้พระธาตุ ตั้งสัจจะอธิษฐาน ขอบุญกุศลไปช่วยคุ้มครองรักษาวิญญาณของแม่ เสร็จแล้วก็ออกจากวัดไป

เมื่อถึงแล้วก็ถามตามภาษาภาค อิสานว่า "แม่ออกเว้าอีหยังเว้ากับไผ กางคืนมาเว้าอุ่มๆ อยู่ผู้เดียว บ่แม่นแม่ออกเผอบ๊อ" (ตอนกลางคืนคุณแม่พูดกับใคร เห็นพึมพำอยู่คนเดียว คุณแม่หลงไปไม่รู้สึกตัวใช่ไหม)

ส่วนแม่ก็ตอบว่า "เจ้าคุณฯลูกเอ๊ย แม่ออกบ่เผอดอก แม่ออกเว้ากับแม่เฒ่าใหญ่ คือ**นางสุชาดา** และ**นางสุธรรมา** จะเมาอู่มารับเอาออกแล้ว"

พอถึงเดือนสิบเอ็ด ออกห้าค่ำ คุณยายก็อาบน้ำชำระกายนุ่ง

ขาวห่มขาว รับอาหารข้าวต้มประมาณสี่ช้อนห้าช้อนเรียบร้อยแล้ว แล้วก็เข้าภาวนาใจก็ไปสวรรค์ ขันธ์ทิ้งไว้ พอถึงวันที่แปดค่ำก็เอาเศษของคุณยายไปเผาจี่เรียบร้อย

ส่วนโยมพ่อของท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ ก็นุ่งขาวห่มขาวไปเผาศพของคุณยายด้วย พอกลับมาสามทุ่มเศษท่านก็สั่งว่า **"ลูกหลานเอ๊ย แม่เฒ่าสู่ไปแล้ว กูจะไปตามแม่เฒ่าสูเน้อ"**

พวกลูกหลานก็ถาม "พ่อเฒ่าจะไปที่ไหน" ตอบว่า "กูจะไปอยู่ป่าช้า คือตายละสู ไปคืนนี้แหละ"

พวกหลานก็ว่า "บ่แม่นพ่อเฒ่าเว้าเล่นบ่ หรือเว้าหยอกหลานสาวบ่"

พ่อเฒ่าย้ำว่า "กูบ่เคยบอกสูว่าอย่างนั้น"

พอแจ้งสว่างขึ้น ลูกหลานไปดู ก็เห็นพ่อเฒ่านั่งในท่าภาวนาหมอบติดอยู่กับหมอน

เดือนสิบเอ็ด ออกห้าค่ำ ถ้าจะว่าตามโลกเรียกว่า **ตายเอาใจไปสวรรค์** แต่ขันธ์ตัวพ่อของท่านเจ้าคุณฯ ตายวันแปดค่ำ แต่ใจไปสวรรค์

ความอันนี้ **ท่านเจ้าคุณอุบาลีฯ** ท่านเป็นผู้เล่าให้อาตมาฟังเอง

มารดาของครูอาจารย์มั่น ปฏิบัติศีลแปดอยู่กับ **ท่านอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ** นั่งก็ภาวนา นอนก็ภาวนา ได้สามวันสามคืน **ท่านอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ** ก็เข้าฌานช่วยฤทธิ์ของมารดา ก็กลับคืนมาได้

ท่านอาจารย์มั่น จึงถามพระมารดา มารดาตอบว่า**นางภิกษุณีโคตรมี** **นางอุบลวรรณาเถรีภิกษุณี** **นางยโสธราพิมพาภิกษุณี** ได้มาเยี่ยม **นับตั้งแต่นี้ไปอีก ๒๐ วัน แม่ออกจะได้ละขันธ์**

พอถึงเวลานั้นพอครบวันที่ยี่สิบ แม่ออกของท่านอาจารย์ทิ้งขันธ์ตามที่แม่ออกกล่าวไว้จริงๆ

อันนี้จึงเป็นเครื่องแสดงว่า แม่ออกของท่านอาจารย์ยกจิตขึ้นไปสู่สันติสุข พ้นจากทุกข์ในสงสาร

เรื่องนี้ **ท่านอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ** ท่านก็เล่าให้อาตมาฟังด้วยเหมือนกัน

ในคัมภีร์พระพุทธศาสนานั้น เคยมีเรื่องเล่าไว้เป็นหลักฐาน ดังนั้น จึงขอให้พวกนักปราชญ์ และนักธรรม **จงยกใจของตนเองทุกๆ คนให้เป็นพระพุทโธ** ให้เป็น **พระธัมโม พระสังโฆ**

เมื่อใจของพระคุณเจ้าทั้งหลายได้**พระพุทธโธ** ชั้นสุทธาวาส เกิดจากพระสังโฆ ที่สุดวิญญาณดับแล้ว (หมายถึง จิตสิ้นกิเลส อุปาทาน) ก็เข้านิพพาน

ข้าพเจ้า อาตมาภาพ**พระอาจารย์ตื้อ** พุทธคุณ ธัมมคุณ สังฆคุณ ขอถวายเป็นพระพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา แด่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ทุกพระองค์

พระบรมศาสดาพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อพระองค์จะเสด็จดับขันธ์ปรินิพาน ได้บัญญัติศีลห้า บัญญัติศีลแปด บัญญัติศีลสิบ บัญญัติศีลสองร้อยยี่สิบเจ็ด บัญญัติสวรรค์หก พรหมสิบหก พระไตรสรณคมน์ ไว้ให้แก่อุบาสก อุบาสิกา ศรัทธาทั้งชายทั้งหญิง ทั้งน้อยทั้งใหญ่ ทั้งบ่าวทั้งสาว

บุคคลผู้ใดรับศีลห้าได้ ก็เป็นญาติของพระพุทธเจ้า ถ้าหากรับไม่ได้ก็เป็นธรรมดา ยังอยู่ในโคตรของปุถุชน

ถ้าผู้ใดรับศีลแปด ก็เป็นโยมของพระพุทธเจ้า แต่ถ้าผู้ใดรับไม่ได้ก็เป็นธรรมดาไป

ถ้าผู้ใดรับศีลสิบได้ต้องมีครูมีอาจารย์ จะบวชเป็นสามเณรต้องบวชโดยมีครูอาจารย์ กรรมวาจาจารย์

ถ้าเราบวชเอาคนเดียวนั้นไม่ได้ จะสึกเอาคนเดียวอีกก็ไม่ได้ ต้องลาสิกขาเพศ ลาครูบาอาจารย์เสียก่อนจึงสึกได้และถูกต้องตามพระบัญญัติ

ถ้าสึกคนเดียว บวชคนเดียว ท่านว่าจะไปเป็นเสี่ยวกับเทวทัต จะไปอยู่อเวจีมหานรก ไม่ได้เกิดเป็นมนุษย์

เป็นมนุษย์ที่ดีที่สุด เราต้องการอะไรได้ทั้งนั้น อยากกินข้าวก็มีกิน อยากกินน้ำก็มีกิน เราอยากทำบุญหรือทำบาปก็ได้ทั้งนั้น ถ้าเราไปอเวจีมหานรกแล้ว ไม่มีข้าวมีน้ำ กินแต่ไฟ คือไฟราคะ โทสะ โมหะ เป็นอาหาร เมื่อกินไฟลุกไหม้อยู่ตลอดเวลา ไม่มีวันที่จะดับลงได้ ภาษาบาลีว่า **กุปฺปธมฺโม อกุปฺปธมฺโม** เกิดแล้วตาย ตายแล้วเกิดอยู่อย่างนี้ในโลกิยะ อันนี้นับล้านนับแสนปีก็ยังหลุดพ้นมิได้

ในคัมภีร์มหาปัจจรีก กล่าวไว้ว่า นางเทพยาดามาชมดอกปาริชาต เผลอพลาดตกลงมาเกิดเป็นมนุษย์ในเมืองมนุษย์ คือ **เมืองลังกาทวีป** เป็น**ลูกสาวเศรษฐีธนันไชย เศรษฐีใหญ่**

เมื่อเติบโตแล้วก็มีสามีอย่างมนุษย์เรา ได้ลูกสาว ๕ คน ลูกชาย ๕ คน เมื่อใหญ่แล้ว ได้พร้อมกับลูกสาวลูกชายสร้างวัดขึ้นใหม่ชื่อว่า **เชตวนาราม** บวชลูกบวชหลาน

อายุของคุณยายนั้นได้ถึงร้อยปี เอาวิญญาณไปสวรรค์ถึงต้นไม้ปาริชาติ หาเทพยาดาเจ้า ก็ถามนางว่า คุณพี่ไปไหนมา คุณยายก็ตอบว่า ไปลังกาทวีป อายุได้ร้อยปีแล้วจึงขึ้นมา

๑๐๐ ปีของมนุษย์เป็น ๑ ชั่วโมงของสวรรค์

๑,๐๐๐ ปีของมนุษย์ เป็น ๑๐ ชั่วโมงของสวรรค์

นี่แหละนักธรรมเจ้าทั้งหลาย พระศาสดาของเราว่าอย่างนี้ ได้บัญญัติพระศาสนาไว้ห้าพันปี แต่เทศนาสั่งสอนมนุษย์อยู่ ๔๕ ปี รวมโลกิยมนุษย์

เมื่อเป็นพระเจ้าแผ่นดินโลกุตรมนุษย์ ได้เป็นพระอรหันต์เข้าพระนิพพานไปแล้ว พระนิพพานก็มีอยู่ไม่เสื่อมสูญ พระพุทธเจ้าเข้านิพพานก็มีอยู่ในพระนิพพานไปแล้ว

พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร พระอนุรุทธะ และ**พระอานนท์** เข้านิพพาน ก็มีอยู่ในพระนิพพานนั้นแล

นางภิกษุณีทั้งหลาย ได้บวชกาย วาจา ใจ ใจก็เป็นพระนิพพานแล้ว เข้าพระนิพพานได้ด้วย

เหมือนกับ**พระจันทร์** พระจันทร์ไม่มีเกิดไม่มีแก่ พระจันทร์ไม่มีเจ็บ พระจันทร์ไม่มีร้อน ไม่มีหนาว **ดาว**ไม่มีเกิด ไม่มีตาย

คนเรานี้เป็นบอเป็นบ้า คอยาว ตาขาว ลิ้นยาว ใช้ไม่ได้

ส่วน**พระธรรมคำสั่งสอน** เกิดจากหัวใจของพระพุทธเจ้า เกิดจากหัวใจพระอรหันตเจ้าทั้งหลาย ทำไมพวกเราและท่านทั้งหลายจึงไม่รู้ ทำไมเราทั้งหลายจึงไม่เห็น

ถ้าเราเป็นพระอรหันต์ เป็นพระโสดาบัน เป็นพระอนาคา เมื่อใด ก็เมื่อนั้นแหละจึงจะเห็นจะรู้ที่อยู่ของพระพุทธเจ้า ที่อยู่ของพระอรหันตเจ้าทั้งหลาย

เมื่อเป็นมนุษย์ ตาก็เป็นมนุษย์ หูก็เป็นมนุษย์ รูจมูกก็เป็นมนุษย์ ปากก็เป็นมนุษย์ กายก็เป็นมนุษย์ ตาก็เป็นมนุษย์ เห็นเงินก็อยากได้เงิน เห็นคำก็อยากได้คำ (ทอง) เห็นแก้วก็อยากได้แก้ว เห็นแหวนก็อยากได้แหวน เห็นลูกสาวก็อยากได้ลูกสาว เห็นหลานก็รักหลาน ตลอดถึงเหลน ไม่มีสิ้นสุด

เป็นมนุษย์ฟังเสียงขับ เสียงลำ เสียงแคน เสียงแสดงธรรมเทศนา ถ้าขัดคอก็ผิดผีปู่ย่า หูขวา หูซ้าย เป็นของผีตาผียาย โกรธง่ายหายเร็ว

พุทโธ ก็อยู่ที่มนุษย์ ธัมโม สังโฆ ก็อยู่ที่มนุษย์ทั้งนั้น เราจะทำอย่างไรจึงจะไม่มองข้ามตัวมนุษย์นี้ไป ถ้าเรามองข้ามไปเราก็ไม่พบ มนุษย์พุทโธ ไม่พบมนุษย์ธัมโม ไม่พบมนุษย์สังโฆได้

ภาค ๓

พระคาถา

หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

มักจะพาใช้สวดเป็นประจำ

พระคาถาที่หลวงปู่ตื้อ มักจะพาใช้สวดเป็นประจำ

๑. บารมี ๓๐ ทัศ

๑.	ทานะ	ปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
	ทานะ	อุปะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
	ทานะ	ปรมัตถะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
๒.	ศีละ	ปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
	ศีละ	อุปะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
	ศีละ	ปรมัตถะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
๓.	เนกขัมมะ	ปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
	เนกขัมมะ	อุปะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
	เนกขัมมะ	ปรมัตถะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
๔.	ปัญญา	ปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
	ปัญญา	อุปะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
	ปัญญา	ปรมัตถะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
๕.	วิริยะ	ปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
	วิริยะ	อุปะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
	วิริยะ	ปรมัตถะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา

๖. **ขันติ**	ปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
ขันติ	อุปะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
ขันติ	ปรมัตถะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
๗. **สัจจะ**	ปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
สัจจะ	อุปะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
สัจจะ	ปรมัตถะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
๘. **อธิษฐานะ**	ปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
อธิษฐานะ	อุปะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
อธิษฐานะ	ปรมัตถะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
๙. **เมตตา**	ปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
เมตตา	อุปะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
เมตตา	ปรมัตถะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
๑๐. **อุเปกขา**	ปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
อุเปกขา	อุปะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
อุเปกขา	ปรมัตถะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
๑๑. **ทะสะ**	ปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
ทะสะ	อุปะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา
ทะสะ	ปรมัตถะปารมี	สัมปันโนอิติปิโส	ภควา

๒. สวรรค์ ๖ ชั้น

๑.	จาตุมมหาราชิกา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	จาตุมมหาราชิกานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๒.	ตาวะติงสา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	ตาวะติงสานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๓.	ยามา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	ยามานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๔.	ตุสิตา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	ตุสิตานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๕.	นิมมานะระตี	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	นิมมานะระตีนัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๖.	ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา

๓. พรหม ๑๖ ชั้น

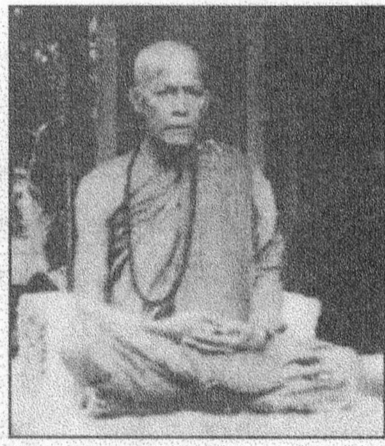
๑.	พรัหมะปาริสัชชา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	พรัหมะปาริสัชชานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๒.	พรัหมะปาริสัชชา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	พรัหมะปะโรหิตานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๓.	มหาพรัหมา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	มหาพรัหมานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๔.	ปะริตตะภา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	ปะริตตะภานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๕.	อัปปะมาณาภา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	อัปปะมาณาภานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๖.	อาภัสสะรา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	อาภัสสะรานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๗.	ปะริตตาสุภา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	ปะริตตาสุภา	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๘.	อัปปะมาณะสุภา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	อัปปมาณะสุภานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา

๙.	สุภะกิณณะหะกา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	สุภะกิณณะหะกานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๑๐.	อสัญญิสัตตา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	อสัญญิสัตตานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๑๑.	เวหัปผะลา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	เวหัปผะลานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๑๒.	อวิหา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	อวิหานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๑๓.	อตัปปา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	อตัปปานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๑๔.	สุทัสสา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	สุทัสสานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๑๕.	สุทัสสี	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	สุทัสสีนัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา
๑๖.	อะกะนิฏฐะกา	เทวา	สัททะมนุสสาเวสุง
	อะกะนิฏฐะกานัง	เทวานัง	สัททัง สุตตะวา

พุทธะรูปัง พุทธัง จักขุง
ธัมมะรูปัง ธัมมัง จังขุง
สังฆะรูปัง สังมัง จักขุง

พุทธะจักขุง นัสโสตถินา
นัสสันตุปัทหวา สัพเพ **ทุกขา** วูปะสะเมนตุ เต
ธัมมะจักขุง นัสโสตถินา
นัสสันตุปัทหวา สัพเพ **ภยา** วูปะสะเมนตุ เต
สังฆะจักขุง นัสโสตถินา
นัสสันตุปัทหวา สัพเพ **โรคา** วูปะสะเมนตุ เต

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเท วะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ

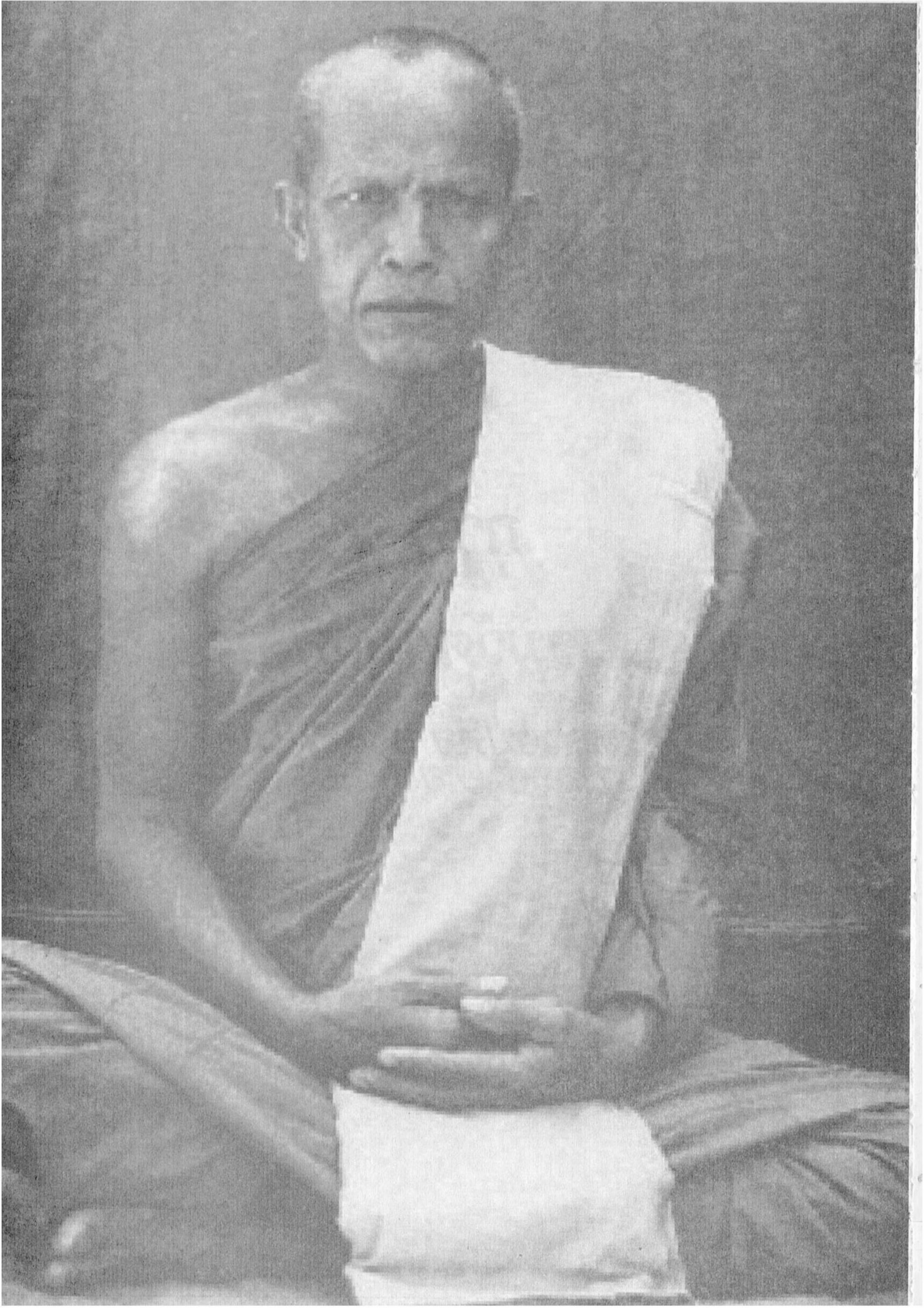
คำสวดมนต์จอง **หลวงปู่ตื้อ อจลธัมโม** ท่านบอกว่าเป็นคำสวดมนต์ที่เป็นของมีมาดั้งเดิม ท่านรับรองว่า ดี เพราะ เป็นคำบูชากราบไหว้คุณของบิดา คุณของมารดา คุณของพระพุทธ คุณของพระธรรม คุณพระสงฆ์ ไม่ว่าจะสุข จะทุกข์ อยู่บนสวรรค์หรืออยู่ในอบาย ก็ให้ใช้คำสวดมนต์นี้ได้ทุกเวลา และทุกสถานที่

ให้ภาวนาก่อนเข้านอนเป็นประจำ ว่าดังนี้คือ

'นะนะ พุทโธ นะนะ ธัมโม นะนะ สังโฆ นะนะ อากะตุโก นะนะ พะสีวะลัง เจตัง ปัญจะวะยัง ขะละโต นะโมพุทธายะ สุระสะ พรหม ลาโณ ภะ สุคะโต ภะ อะระหัง ภะ อะนิจจัง ภะ อะนัตตา กามะโก เวภัง กาไชยัง ชีวิตัง ชีวิตะพุทธัง พุทธะ กันเจวะ ธัมมัง ธัมมะ กัน เจวะ สังฆัง ปัญจะมาเล สิ จิตเต อิ สะวา สุ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง'

ภาค ๔

รวมวัตถุมงคล
หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

รวมวัตถุมงคลรุ่นนิยม หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
วัดป่าอรัญญวิเวก ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

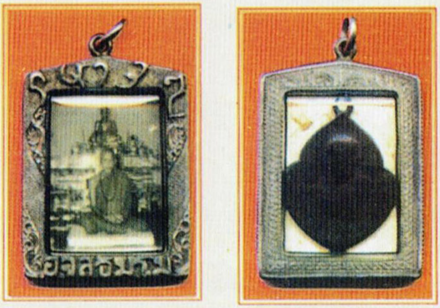
เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
สร้างแจกในปี ๒๕๐๘ ที่วัดอโศการาม

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
เชียงใหม่ เนื้อทองแดงกะไหล่ทอง

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม รุ่น ๓
อริยะสงฆ์ที่สร้างพระเครื่องไว้ไม่มากรุ่น แต่พุทธคุณเยี่ยม

รูปถ่ายโต๊ะหมู่หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ไตรมาส แจกกรรมการ
เหรียญรุ่นนี้สร้างโดย ท่านพระครูอดุลธรรมภาณ
และท่านมหาปาน แห่งวัดศรีวิชัย นครพนม

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม รุ่นไตรมาส ๕
เหรียญรุ่นนี้สร้างโดย ท่านพระครูอดุลธรรมภาณและ
ท่ามหาปาน แห่งวัดศรีวิชัย นครพนม

รวมวัตถุมงคลรุ่นนิยม หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
วัดป่าอรัญญวิเวก ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม รุ่นไตรมาสกะไหล่ทอง
เหรียญรุ่นนี้สร้างโดย ท่านพระครูอดุลธรรมภาณและ
ท่านมหาปาน แห่งวัดศรีวิชัย นครพนม

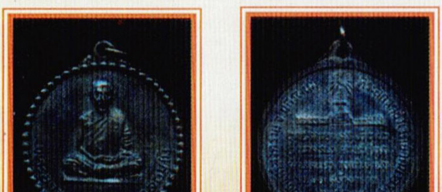
เหรียญไตรมาส แจกกรรมการ
สร้างโดย ท่านพระครูอดุลธรรมภาณและท่านมหาปาน
แห่งวัดศรีวิชัย นครพนม โดยทำเนียบถือเป็นเหรียญ
รุ่นที่ ๙ ของหลวงปู่ตื้อ

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม รร.จ.อ. ปี ๑๖
สร้างโดยศิษย์โรงเรียนจ่าอากาศ ดอนเมือง ในปี ๒๕๑๖

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม รร.จ.อ. ปี ๑๕๑๗
สร้างถวายโดย โรงเรียนจ่าอากาศ ดอนเมือง ในปี ๒๕๑๗

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ร.ร.จ.อ.๒๕๑๗
สร้างถวายโดย โรงเรียนจ่าอากาศ ดอนเมือง ในปี ๒๕๑๗
ภายหลังจากสร้างครั้งแรกในปี ๒๕๑๖ เหรียญรุ่นนี้เป็น
เหรียญเนื้อทองแดงรมดำ

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม รร.จ.อ. ปี ๑๖
สร้างโดยศิษย์ โรงเรียนจ่าอากาศ ดอนเมือง ในปี ๒๕๑๖

รวมวัตถุมงคลรุ่นนิยม หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
วัดป่าอรัญญวิเวก ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

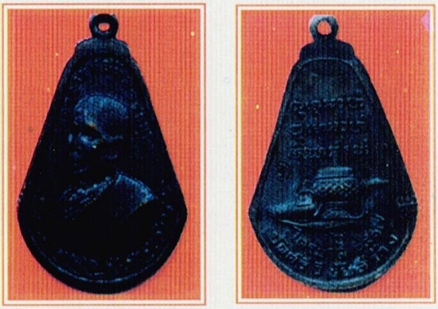
พระผงหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ร.ร.จ.อ. ๒๕๑๗
สร้างถวายโดยโรงเรียนจ่าอากาศ ดอนเมือง ในปี ๒๕๑๗

พระผงหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม รุ่นพิเศษ
รุ่นพิเศษ ปี ๒๕๑๗ สร้างจากผงพุทธคุณ

รูปหล่อหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม รุ่นแรก
สร้างแจกในปี ๒๕๑๗ เนื้อนวะโลหะ
จำนวนสร้าง ประมาณ ๕๐๐ องค์

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม รุ่นไตรมาส
รุ่นสุดท้าย อธิฐานจิตไตรมาส ปี ๒๕๑๗ เนื้อทองแดงรมดำ
เหรียญรุ่นนี้สร้างโดย ท่านพระครูอดุลธรรมภาณ
และท่านมหาปาน แห่งวัดศรีวิชัย นครพนม

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม รุ่น ๓
อริยะสงฆ์ที่สร้างพระเครื่องไว้ไม่มากรุ่น แต่พุทธคุณเยี่ยม

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
วัดป่าอรัญญวิเวก ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม
จังหวัดนครพนม

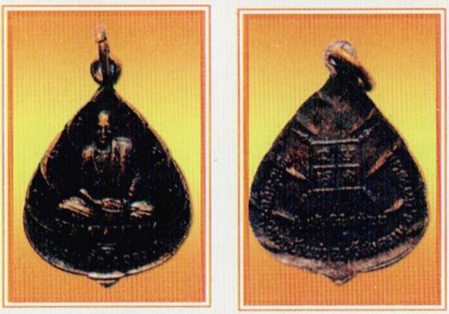
รวมวัตถุมงคลรุ่นนิยม หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
วัดป่าอรัญญวิเวก ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

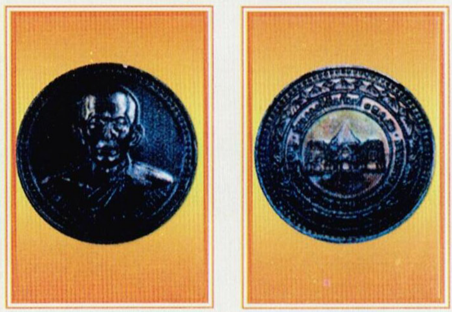
เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
รุ่นสร้างพิพิธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ (เนื้อทอง)
วัดป่าอรัญญวิเวก ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

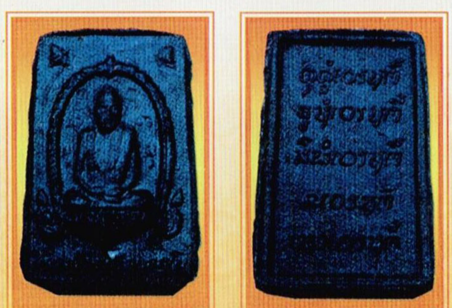
เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
รุ่นสร้างพิพิธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ (เนื้อเงิน)
วัดป่าอรัญญวิเวก ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
รุ่นสร้างพิพิธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ (เนื้อทองแดง)
วัดป่าอรัญญวิเวก ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
รุ่นฉลองพิพิธภัณฑ์ ๑-๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒
วัดป่าอรัญญวิเวก ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

พระผงหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
รุ่นฉลองพิพิธภัณฑ์ ๑-๑๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๒
วัดป่าอรัญญวิเวก ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

พระกริ่งหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
รุ่นฉลองพิพิธภัณฑ์ ๑-๑๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๒
วัดป่าอรัญญวิเวก ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

เหรียญหลวงปู่ตื้อ วัดอรัญญวิเวก ก่ออภินิหารให้ประจักษ์ โดนยิงไม่เข้า

"**เหนือลิขิต?? ประกาศิตฟ้าดิน??**" ฉบับนี้ขอพาท่านผู้อ่านเดินทางไป "**ภาคอีสาน**" พบกับเรื่องราวแห่ง "**อภินิหาร**" ที่ก่อเกิดจาก "**เหรียญ**"ของ "**หลวงปู่ตื้อ วัดป่าอรัญญวิเวก**" ผู้เป็นศิษย์สาย "**พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต**" และเป็นผู้ที่มีศิลาจารวัตรการปฏิบัติธรรมเป็นที่ศรัทธาเลื่อมใสของมหาชนทั่วประเทศ "**มงคลวัตถุ**" ที่ท่านสร้างล้วนมีพุทธคุณดี เป็นที่กล่าวขวัญถึงตลอดมา อย่างเช่นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้มี "**เหรียญหลวงปู่ตื้อ**" เกิดเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๘ เวลาประมาณ ๐๙.๐๐ น. ขณะนั้น "**นายบุญเถิง นะรังศรี**" อายุ ๔๖ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๙๔ ต.ศรีสงคราม อ..ศรีสงคราม จ.นครพนม กำลังนั่งรับประทานอาหารเช้าอยู่กับภรรยา "**นางหนูเพียร**" ได้มีคนร้ายสองคนชื่อ "**นายหำ**" และ "**นายเบอะ**" แอบมาทางด้านหลังห่างตัวนาย "**บุญเถิง**" และภรรยาประมาณ ๒ เมตรเศษได้ใช้ "**ปืนลูกซอง**" จ่อยิงเข้าที่บริเวณสีข้างด้านขวาของ "**นายบุญเถิง**" ซึ่งพอสิ้นเสียงปืนลูกซองที่ดังสนั่นยังผลให้สองสามี-ภรรยาล้มลงทันทีด้วยความตกใจ

ครั้นเสียงปืนสงบลง "**นายบุญเถิง**" ก็รู้ทันทีว่าตัวเอง "**ถูกลอบยิง**" เพราะมีความรู้สึก "**เจ็บที่สีข้างและแขนด้านขวา**" ทำให้เข้าใจว่าคงโดนลูกปืนเข้าเต็มเปาแต่พอใช้มือลูบคลำดู ก็ไม่มีทั้งเลือดและรอยกระสุนใดๆ เลยจึงหายใจโล่งอก แลลุกขึ้นตรวจร่างกายตัวเองก็พบว่ามี "**ลูกปืน**" เกาะติดบนผิวตั้งแต่ไหล่ลงมาถึงเอวด้านขวาที่ปรากฏเป็น "**รอยจ้ำแดง**" ปูดออกมาเกือบเท่าลูกมะนาวถึง ๖ จุด และที่แขนขวามีรอยแดงจ้ำอีก ๒ จุด ซึ่งทุกแห่งปรากฏว่าไม่มี "**รอยแผล**" ให้เห็นใดๆ

ส่วนเหตุที่ถูกลอบยิงก็สืบเนื่องมาจาก "**นายบุญเถิง**" มีเรื่องขัดแย้งอย่าง

ตำรวจจัดทำการแสดงแผนประทุษกรรมในที่เกิดเหตุ

นายบุญเทิง นะรังศรี
ผู้ประสบเหตุการณ์

รุนแรงกับ **"ญาติพี่น้อง"** เรื่อง **"มรดก"** ญาติที่เกิดขัดใจกันจึงไปว่าจ้าง **"นายหำ"** และ **"นายเบอะ"** มาสังหารและหลังทำการยิงเหยื่อแล้วคนร้ายก็หนีไปเพราะเข้าใจว่า **"เหยื่อตายแน่"** ต่อมาชาวบ้านที่อยู่เรือนเคียงได้ยินเสียงปืนจึงรุดมาสอบถามเรื่องราวที่พอทราบว่า **"นายบุญเถิง"** ถูกลอบยิงแต่ปลอดภัยจึงไปแจ้งความกับ **"เจ้าหน้าที่ตำรวจ"** ที่ออกติดตามจับคนร้ายได้ภายในสองวัน โดย **"นายหำ"** รับสารภาพว่าเป็นคนยิงส่วน **"นายเบอะ"** เป็นผู้ร่วมวางแผนพร้อมทำการซัดทอดไปถึง **"ผู้ว่าจ้าง"** ที่หลบหนีไปแล้วจนบัดนี้

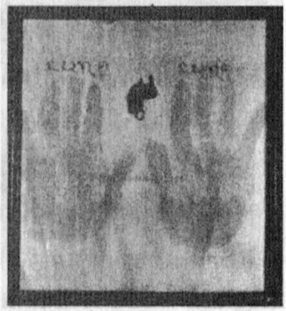
วันต่อมาเจ้าหน้าที่ได้นำตัวผู้ต้องหาทั้งสองไปทำแผนประกอบคำรับสารภาพยังที่เกิดเหตุ (ตามรูป) เพื่อประกอบในการดำเนินคดี ซึ่งตามประวัติของอาชญากรรมผู้ต้องหาทั้งสองเป็น **"มือปืนรับจ้าง"** เคยรับจ้างสังหารผู้คนมาแล้วหลายรายมีคดีติดตัวอยู่หลายจังหวัดในภาคอีสาน ซึ่งการก่อเหตุทุกครั้งสามารถหลบหนีเจ้าหน้าที่มาได้ตลอด แต่สุดท้ายก็มาจนมุมก็คราวนี้เอง

ทางด้าน **"นายบุญเถิง"** ระหว่างถูกลอบสังหารนั้นเจ้าตัวเผยว่ามี **"เหรียญหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม"** รุ่นที่สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ อยู่เพียง **"เหรียญเดียว"** ที่ห่อด้วยผ้าเช็ดหน้าแล้วมัดติดกับคอเสื้อตัวที่ถูกยิง จึงมั่นใจว่าตนเองรอดตายจากการถูกลอบยิงคราวนี้ได้ก็เพราะ **"เหรียญหลวงปู่ตื้อ"** ช่วยไว้จึงมีความเคารพแลนับถือ **"เหรียญหลวงปู่ตื้อ"** มากยิ่งขึ้น

"หลวงปู่ตื้อ" เดิมชื่อ **"ตื้อ ปาลิปัตต์"** เป็นบุตรของ **"นายปา"** และ **"นางปัตต์ ปาลิปัตต์"** เกิดเมื่อวันจันทร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๓๑ ตรงกับวันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ปีชวด ณ บ้านข่า ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม อุปสมบทเป็นศิษย์วัดตั้งแต่ยังเด็ก และได้รับบรรพชาเป็นสามเณรอยู่ระยะหนึ่ง อุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่ออายุ ๒๑ ปี โดยมี **"พระอาจารย์คาน"** เป็นพระอุปัชฌาย์ได้ศึกษาวิชาธรรม คือ**"เรียนสนธิเรียกนามและมูลกัจจายน์"** ซึ่งผู้ที่จบหลักสูตรนี้ได้จะถูกเรียกว่า **"นักปราชญ์"** นอกจากนี้ **"หลวงปู่ตื้อ"** ยังมีความเลื่อมใสในการออก **"ธุดงค์กับมัฏฐาน"** จึงออกธุดงค์ตามความเลื่อมใสและได้พบกับสหธรรมิกคือ **"หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ"** และเคยเดินธุดงค์ไปด้วยกันหลายแห่งกระทั่งไปอยู่ทางภาคเหนือด้วยกัน โดยญัตติเป็น **“พระธรรมยุต”** ใน พ.ศ. ๒๔๗๑ เมื่ออายุ ๔๐ ปี โดยมี **"พระอุบาลีคุณูปมาจารย์"** (จันทร์ สิริจนฺโท) เป็นพระอุปัชฌาย์ **"พระครูศรีพิศาลสารคุณ"** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ **"พระครูนพีสี"** เป็นพระอนุสาวนาจารย์

และหลังจากทำการญัตติเป็น **"พระธรรมยุต"** แล้วท่านมีข้อวัตรปฏิบัติเด็ดขาดเอาจริงเอาจัง อุปนิสัยเป็นผู้มีวาจาขวานผ่าซาก โผงผาง เทศนาโวหารไม่เคยไว้หน้าใคร ไม่ว่าจะมีฐานะอย่างไร มั่งมี ผู้ดี หรือยาจก ท่านจะใช้คำพูดเหมือนกันหมดและมักจะมีคำคมขำขันแฝงเสมอเป็นพระสุปะฏิปันโน ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ท่านบำเพ็ญกัมมัฏฐานสร้างบารมีที่ภาคเหนือ โดยได้สร้างวัดป่ากัมมัฏฐานขึ้นหลายแห่งเช่น **"วัดป่าดาราภิรมย์"** อ.แมริม **"วัดป่าสามัคคีธรรม"** อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อวัดเป็น **"วัดป่าอาจารย์ตื้อ"** ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๑๔ ญาติโยมและคณะศิษย์ทาง **"จังหวัดนครพนม"** ได้อาราธนาให้ท่านกลับไปจำพรรษาที่ **"วัดอรัญญวิเวก"** ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม ซึ่งเป็น **"บ้านเกิด"** ของท่านจนกระทั่งมรณภาพเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ สิริรวมอายุได้ ๘๖ ปี ๕ เดือน ๑๖ วัน พรรษา ๔๖

ซึ่งเมื่อครั้งที่ออกเดินธุดงค์ไปกับ **"พะอาจารย์มั่น ภูริทตฺตเถร, พระอาจารย์แหวน สุจิณฺโณ"** และ **"พระภิกษุ-สามเณร"** อีกหลายรูปผ่านไปทางอำเภอ **"บ้านพร้าว"** จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างทาง ได้พบเห็น **"ช้างเชือกหนึ่ง"** ยืนกินใบไม้ขวางหน้าบนทางเดินแคบๆ ที่ทำให้คณะ **"กองทัพธรรม"**

ผ้ายันต์รอยมือหลวงปู่ตื้อ

ไม่สามารถเดินผ่านไปได้ "**พระอาจารย์มั่น**" จึงเอ่ยกับหลวงปู่ตื้อขึ้นว่า

"**ท่านตื้อลองพูดกับช้างดูบ้างซิ**" หลวงปู่ตื้อจึงหันไปมองช้างเชือกนั้นก็พูดขึ้นว่า "**พี่ชายขอพูดด้วย**" เท่านั้นเองช้างเชือกนั้นก็หยุดกินใบไม้แล้วหันมามองคณะ "**กองทัพธรรม**" พร้อมกับจ้องตาเขม็งขณะที่ใบหูเริ่มกางออกแต่ยังคงยืนนิ่งไม่กระดุกกระดิกใดๆ

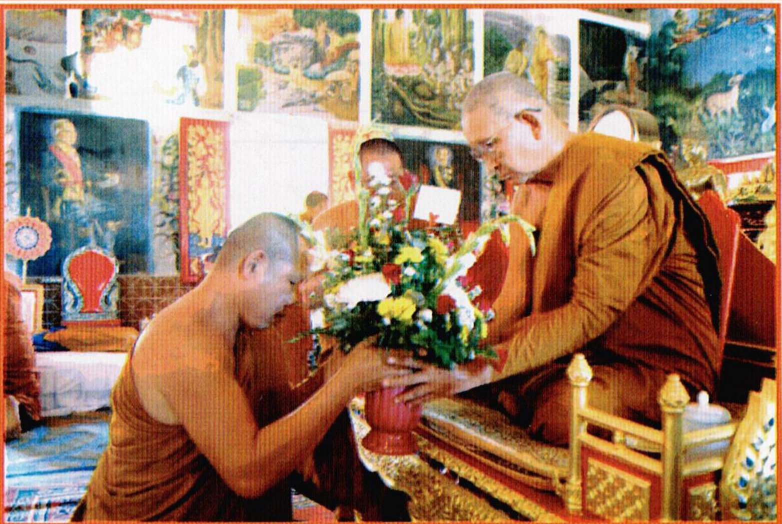
"**หลวงปู่ตื้อ**" จึงพูดกับช้างอีกว่า "**พวกเราขอทางเดินหน่อย... พี่ชายมายืนกินใบไม้อยู่ที่นี่...พวกเราจึงไม่มีทางเดิน...เพราะพี่ชายยืนปิดทาง...พวกเรากลัวพี่ชายมาก...จึงขอให้หลีกทางให้พวกเราด้วย**" ทันทีที่พูดจบ "**ช้างตัวนั้น**" ก็หันหน้าออกกอไผ่ข้างทางประหนึ่งแสดงให้รู้ว่าได้ "**หลีกทาง**" ให้แล้วคณะ "**กองทัพธรรม**" จึงเดินผ่านไปโดยมี "**อาจารย์แหวน สุจิณฺโณ**" เดินรั้งท้ายสุดที่พอผ่านช้างไปเพียงประมาณวาเศษๆ "**ขอเหล็ก**" ที่ใช้สำหรับแขวนกรดธุดงค์ของท่านกลับไปเกี่ยวเอา "**กิ่งไผ่**" ที่อยู่ใกล้ๆ กับช้างเชือกนั้นพอดีแม้ว่า "**พระอาจารย์แหวน**" ทำการปลดอย่างไรก็ไม่หลุดขณะที่ช้างยังยืนนิ่งเฉย "**พระอาจารย์มั่น**" จึงบอกให้ "**หลวงปู่ตื้อ**" ไปช่วย "**พระอาจารย์แหวน**" ทำการปลดขอเหล็กจึงทำการปลดขอเหล็กออกได้และหลังจากเดินทางได้อีกระยะจึงหยุดพักผ่อน พร้อมทำการสนทนากันถึงเรื่องช้างเชือกนั้นว่าเป็นสัตว์ที่ฉลาด โดย "**พระอาจารย์มั่น**" ได้เอ่ยชมว่า "**ท่านตื้อ...ท่านเก่งมากที่สามารถพูดให้ช้างตัวใหญ่หลีกทางให้ได้**"

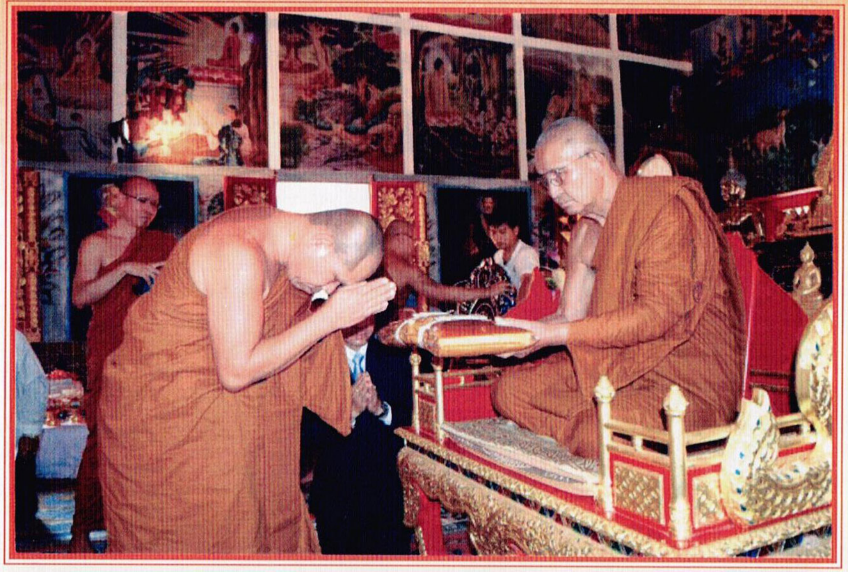
หลวงปู่ตื้อจึงกล่าวตอบว่า "**พอช้างเห็นถนัดว่าเป็นผ้ากาสาวพัสตร์พวกเราครองอยู่ ก็รู้ทันทีว่าเป็นเพศที่สงบเย็นไม่เบียดเบียนใครและเชื่อใจได้ ก็หลีกทางให้แต่โดยดี**" จึงนับว่า "**หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม**" เป็นเพชรเม็ดเอกแห่งกองทัพธรรมสาย "**อาจารย์มั่น ภูริทัตโต**" ที่ได้รับการกล่าวขวัญว่าเป็ผู้มีบุญญาภินิหารมากกว่าพระเถระองค์ใดๆในสายนี้

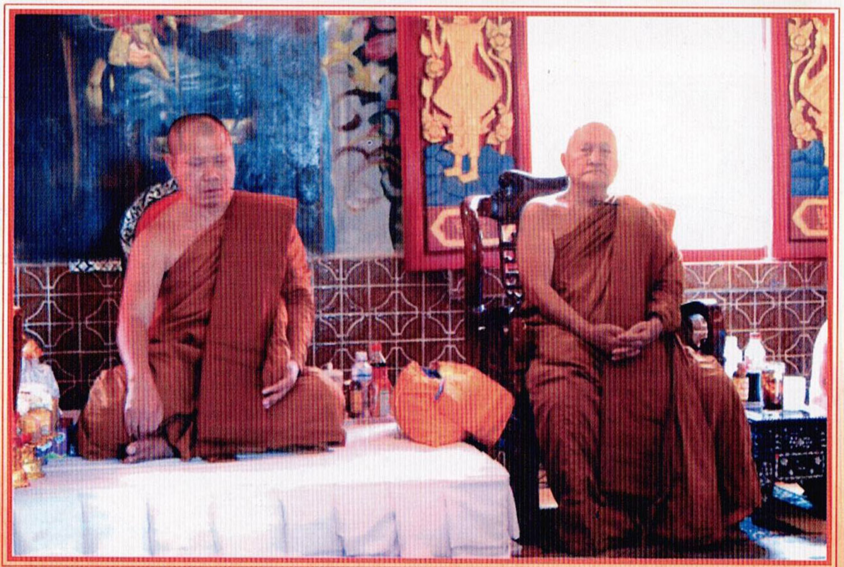
แฉ่ง บางกระเบา

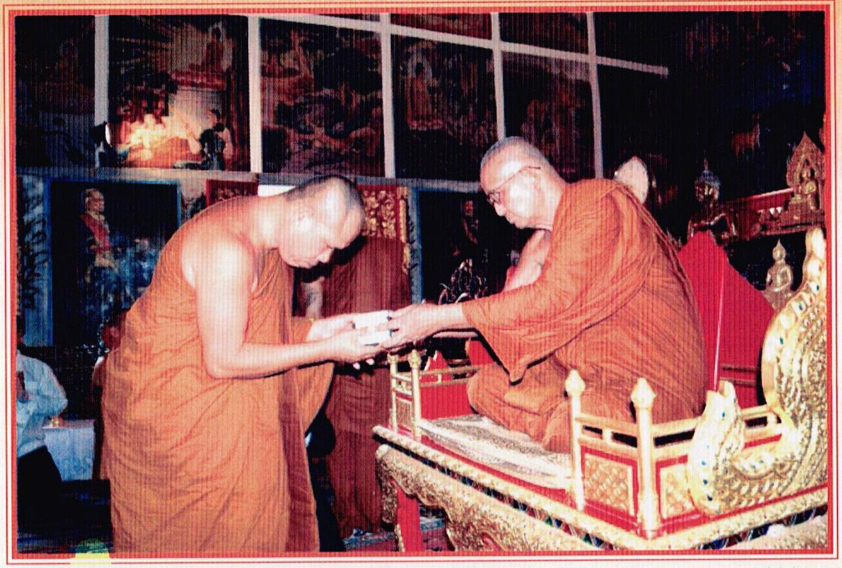
เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2555 พระครูวิมลศีลโสภณ (สำเนา) เจ้าคณะอำเภอ ศรีสงคราม-นาหน้า-บ้านแพง-นาทม (ธรรมยุต) และเจ้าอาวาสวัดทุ่งศรีสองเมือง ตำบลบ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เข้ารับพระบัญชาแต่งตั้ง เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าคณะจังหวัดนครพนม (ธรรมยุต) จากพระธรรมฐิติญาณ (ศรีจันทร์ ปุญฺญรโต) ตำแหน่งเจ้าคณะภาค 10 (ธรรมยุต) ณ วัดศรีเทพประดิษฐาราม อ.เมือง จ.นครพนม

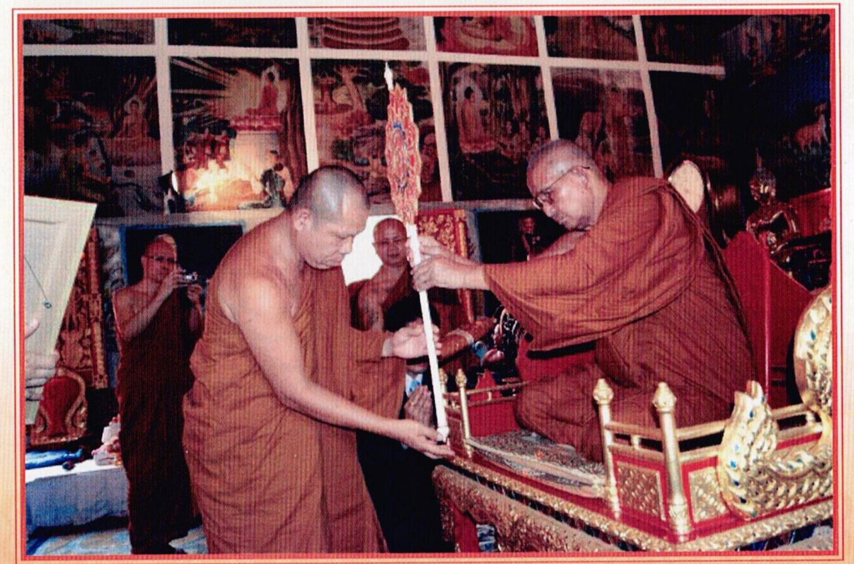

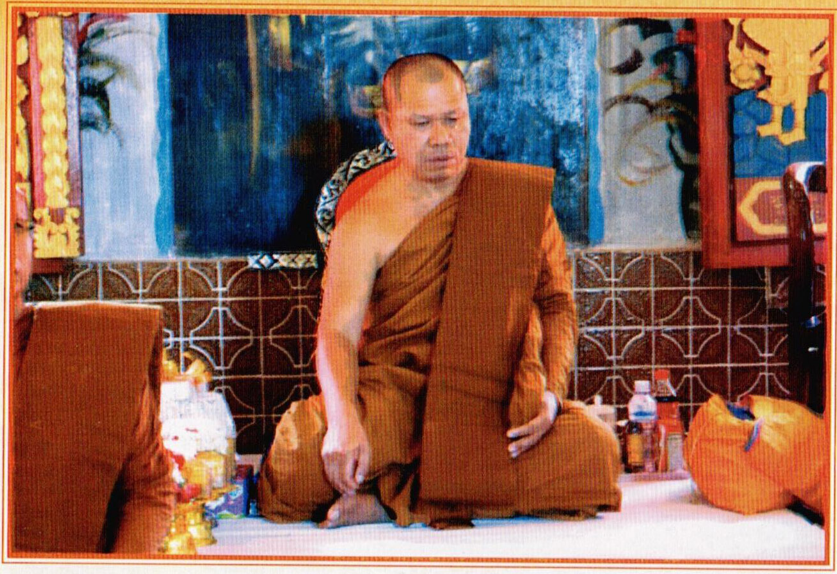

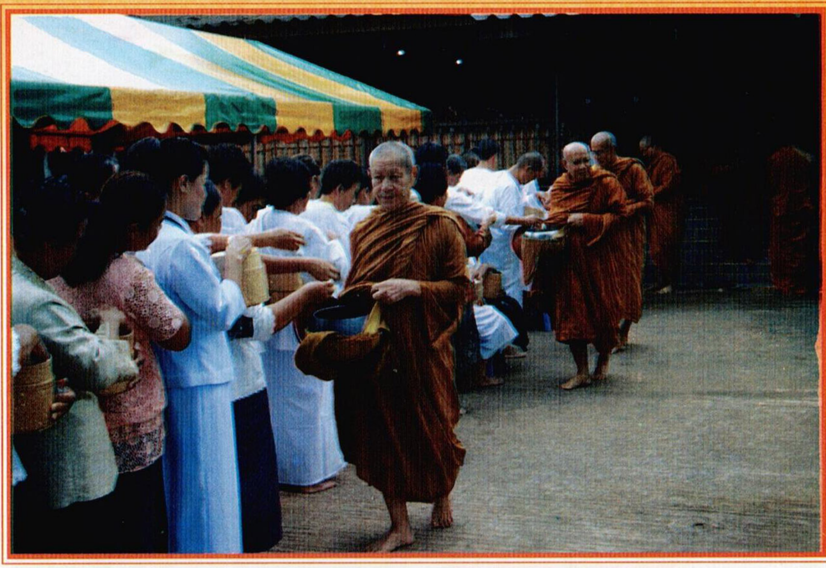

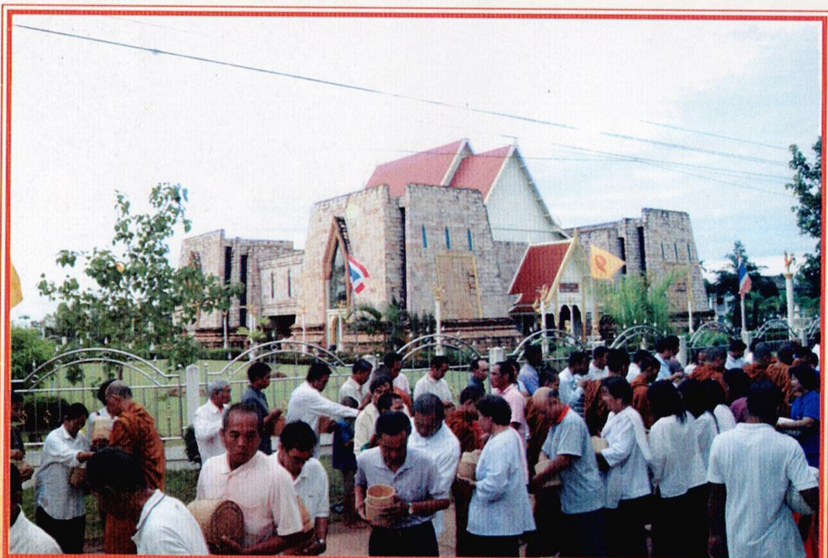

รายชื่อผู้เป็นเจ้าภาพพิมพ์หนังสือหลวงปู่ตื้อ อจฺลธมฺโม

ชมรมคนรักดี กทม.	6,000 บาท
คณะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ทต.บ้านข่า	2,500 บาท
นายธวัชวงค์-ดร.สิริพร ลววัลย์	1,500 บาท
นางสาวภูริชญา วันทา	1,500 บาท

รายละ 1,000 บาท

อาจารย์ไสว-นางแพรพราย ราชกรม

ครูสมัย ทีสุกะ พร้อมครอบครัว

นางไพจิตร รักฉายา

นายพรชัย ขันทะชา พร้อมครอบครัว

นายชาติชาย คำเกษ พร้อมครอบครัว

นางสาวพิกุลทอง ยะภักดี

นางสาวเย็นนภา อินทริง

ครูธำรง-ครูหนูถิ่น คำเกษ

นายสหพล ยะภักดี

นายสุรวี คะลีล้วน

นายชนะสิน-นางบุญกุศล นุ่นสวัสดิ์

นายบุญชิต วังภูสิทธิ์ พร้อมครอบครัว

คณะแม่ชีวัดอรัญญวิเวก 800 บาท

นายพิทักษ์-นางหนูเรียม คะปัญญา

นายธนวัฒน์ นางสุดารัตน์ ยะภักดี

คุณทองอินทร์ ปู่ทองศรี

นางมะลิจันทร์ ขันทะขา พร้อมครอบครัว

นางปิ่นแก้ว บงกชแก้ว พร้อมครอบครัว

คุณจรรยา อรรคสูรย์

นางเดือนใส ยะภักดี พร้อมครอบครัว

นางหนูจันทร์ ทีสุกะ

นายสุรีย์ ทีสุกะ

นางพันธ์ คะลีล้วน

นางสาวอินเดีย ทีสุกะ

นายอำนาจ บุญเติม 999 บาท

ร.ต.ท.กุลรัตน์-นางอภันตรี บุญยืน 600 บาท

รายละ 500 บาท

นายสมัย-นางบุญเริง ยะภักดี

เด็กหญิงกรกช ทินแท่น

ครูผ่องศรี แก้ววิจิตร

นางสาวจันติยา คะปัญญา

นายนิวัตร อุระมา

นางถวิล แก้วชาลุน

นางรัชนี วาลล์

นางบุญแถม ทีสุกะ พร้อมครอบครัว

นางบันดิษฐ์ แก้วชาลุน

นายสมัย ทีสุกะ(โงก)

นางนิลวรรณ ยะภักดี

นายยงศิลป์ ยะภักดี พร้อมครอบครัว

นางพรชัย คำเกษ
นางวิไล ทีสุกะ
นางดาราสว่าง สุวรรณมาโจ
นายชัชวาล นางนิภาลัย ยะภักดี
นางพยอม ทีสุกะ
นางกาญจนา นคะจัด
นายอินทร์ อุปทุม
นายนอบน้อม ยะภักดี
ว่าที่ร้อยเอก ฤทธิยันต์-นางยุพยงค์ อุดานนท์
ว่าที่ร้อยตรี วิทยา-นางสมจิตร นามเสาร์
นายศราวุธ-นางสุวรรณี พลหาราช
นายยอดชาย-นางกชกร ธงยศ
นางสาวจินตหรา วงค์กระโซ่
นางกาญจนา ขันทะชา
นายสาคร ทะเยี่ยม
นายรณยุทธ แก้วฝ่าย
นางลัดดาวรรณ์ ตาระบัตร พร้อมครอบครัว
นายนฤสรณ์ กาญจนะสอน พร้อมครอบครัว
นายธนพงศ์ ยะภักดี
คุณ Anong otto พร้อมครอบครัว
เด็กชายสุวโรตม์ ฟ้าสาร
นางสาวนันทิยา-เด็กชายปาณัสม์ ทีสุกะ
นายอดิศักดิ์-น.ส.ละออง ทองไสย์

รายละ 300 บาท

นายอินแปลง ประทุมทิพย์
นางจำปา ลุนบุตร
นางชลิตา วงษาเนาว์
นางวันทอง ยะภักดี
นางเกษี คะสา
นายธีระ แก้วชาลุน
นางกานิน ขันทะชา
นางสาวสายพิน สหัสนา พร้อมครอบครัว
นายชินกฤต บุญจันทร์ พร้อมครอบครัว
นางสาววารุณี ทองน้อย 209 บาท
นางสาวพนิดา เดชโฮม 209 บาท
นางสาวนฤมล คะปัญญา 209 บาท
นางรุ่งทิวา กันปัญญา 209 บาท

รายละ 200 บาท

นายสุพิน คะปัญญา
นายประทวน ขันทะชา
นายบัญญัติ ดีระดา
นางชลิตา-นายศุภกร คะปัญญา
นางเสาวณิต สุธรรม
นายประยูร สถิตวัฒน์
นางนิลาวรรณ นาโควงค์
นางปุน ขันทะชา
นางหนูจันทร์ ทีสุกะ
นางบุญลอด คะพันธ์
นางอำนวย น้อยนาง
นางสุนีย์ สายคำภา
นายประทีป แก้วชาลุน พร้อมครอบครัว
นางสิริรัตน์ สระเสียงดี
นางสมพร น้อยนาง
นางล้วน คะปัญญา
นายสิทธิชัย พรมแสง
นางปริยากร ติยะบุตร
นายอนุชิต ขันทะชา
นางหนูเดิน แก้วกอ

นางราตรี น้ำใส	นางอัญญพร โน๊ตศิริ	นางสมร จำปาน
นายอนุชิต ขันทะชา	นางกาญจนา แก้วชาลุน	นางบรรทม ทีสุกะ
นางวิไลพร คำใบ	นายสมพงษ์ คำใบ	นายไกรสร คำใบ
นางบรรทม ยะภักดี	นางเสวย ขันทะชา	นางสาวพนิดา ยะภักดี
นางสาวชนิกา ติยะบุตร	นางสายใจ ขันทะชา	นางยุวรรณดา คะพันธ์
นางบรรทม ยะภักดี	นางกรรณิกา แก้วฝ่าย	นางละพิง แสงโพธิ์
นางบังอร นนตะแสน	นางสาวศิริลักษณ์ วดีศิริศักดิ์	นางสายสุดา ประสงค์ดี
นางนัยนา คะพันธ์	นางบุญธรรม ยะภักดี	นายอุทัย ขันทะชา
นางทรัพย์ คะพันธ์	นางบันดิษฐ์ ขันทะชา	นางประหยัด คะลีล้วน
นายพจนาถ แดงพิบูลย์	นางสาวจิณห์นิภา เกษมสินธุ์	นางสาวขนิษฐา เส
นางประภาพร เหง้าน้อย	นางนุสภาพร ยะภักดี	นางไกรสร ทีสุกะ
นางกรรณชนก ทีสุกะ	นางสาวสุคนธา ทีสุกะ	นายฉลองชาติ ช่างสอน
ด.ญ.ชุตินิษฐ์ ช่างสอน	เด็กหญิงกุลธิดา บุญยืน	เด็กหญิงพุทธิดา บุญยืน
นางรัศมี ทีสุกะ	นายชูพงษ์ ทีสุกะ	นายวิทวัส ทีสุกะ
นางสาวพิสมัย สะอาดศรี		

รายละ 100 บาท

นางแสงเดือน ขันทะชา	นางนาถ อภัยโส	นางสำลี ยะภักดี
นางรำพึง ขันทะชา	นางสมาน สร้างโสก	นางบุญเพ็ง ขันทะชา
นายวินิจ ยะภักดี	นางชูศรี ผงชานันท์	นางบุญธรรม นนทะจันทร์
นางดอกแก้ว ผงชานันท์	นางจันทร์เพ็ญ ติยะบุตร	นางวรรณี ทีสุกะ
นางสุวรรณ ทีสุกะ	นางสมสะอาด วรวงศ์	นางไพจิตร ทีสุกะ
เด็กหญิงชญนิน ยะภักดี	นายชวลิตร คะลีล้วน	คุณทองคำ พรหมมินทร์
นายพงษ์ศักดิ์ ศรีมุกดา	นางอินธิรา ยะภักดี	เด็กหญิงชนิกานต์ ศรีมุกดา
นางประพันธ์ ขันทะชา	นางไก่ฟ้า ยะภักดี	นางดวงเดือน จันทนิตย์
ร.ต.ต.หญิง สมบูรณ์ สวัสดิภาพ	นายนัฐวุฒิ ยะภักดี	นางนวล ยะภักดี
เด็กหญิงญาดา ยะภักดี	เด็กหญิงอพัชชา ยะภักดี	นางอุไรวรรณ ยะภักดี
นางจันทร์เพ็ญ ขันทะชา	นางหอมหวน สีดีสึก	นางวิเชียร คะลีล้วน
นางทวี กงซุย	นางเรวดี เหมือยพรม	นางพร คะลีล้วน

นางธมลวรรณ บุญรอด	นางสุกานดา ยงใจยุทธ	นางนิภาพร ศรีชนะ
นายกฤตภาส พักตร์พรม	นางอุรชา พักตร์พรม	นางสาวกัญญ์รัตน์ พักตร์พรม
นายธนบดี พักตร์พรม	นางเรือง ยะภักดี	นางสมหมาย ทีสุกะ
นางรำไพ ขันทะชา	นายพรรษา อุปทุม	นางทำนอง ทีสุกะ
นางวิจิตร ทีสุกะ	นางจิตร ยะภักดี	นางสิริยา หลักใหญ่
นางสาวจิราวัจน์ หลักใหญ่	นายสุขุม คะปัญญา	ยายกองแก้ว แก้วชาลุน
นางสุมาลี ยะภักดี	นางอรุณศรี ขันทะชา	นางสาวฉวีวรรณ ยะภักดี
นางเอียน คะพันธ์	นายวานร ยะภักดี	นายเผดิม ทีสุกะ
นางบุญเนื่อง ไชยศรี	นางนวลแข ดุลย์แสง	นางใจ อุปทุม
นางนวลมณี ขันทะชา	นางนัทธนี ขันทะชา	นางบุญชอบ ทีสุกะ
นางนิ่ม แสนทวีสุข	นางเจียมจิตร แก้วชาลุน	นางสาวธนาภรณ์ สิงห์งอย
นายวัชรารินทร์ ขันทะชา	นางสาวชุติมา คะพันธ์	น.ส.นิสารัตน์ คะปัญญา
นางสาวพิทยา สิงห์งอย	นางชญาพัชร สิงห์งอย	นายบรจง วันทา
นางสาวศศิธร วันทา	นางสาวนัฐฐาพร วันทา	เด็กหญิงพัชราภรณ์ วันทา

นายเนติพงษ์ วรสาร พร้อมครอบครัว นายเรืองเดช คะโยธา พร้อมครอบครัว

นางอำนวย ปาละสิทธิ์	นายอาณัติ จันทร์มาลา	นางสาวฤดีมาศ จันทร์มาลา
นายพิทักษ์ สาระรักษ์	นางประวีณวัช ตระกูลยศ	นางจงจิตร แก้วชาลุน
นางสาวสิตา แก้วชาลุน	นายไชยเมศ แก้วชาลุน	เด็กชายธณพล ห้องแซง
เด็กชายจิราวุฒิ ห้องแซง	นายสิทธิชัย ขันทะชา	นางมาริสา ขันทะชา
นางสาวรัชนก ขันทะชา	นายอนุวัฒน์ ปารีสร้อย	นายภาดล ขันทะชา
นางยุพิน เปี่ยมงาม	นางฉวีวรรณ คะปัญญา	นางบุญเพ็ง ขันทะชา
นางสาวชุตินันท์ ยะภักดี	ด.ญ.กัญญาพร ยะภักดี	นางรื่น ขันทะชา
นางรุ่งทิพย์ ขันทะชา	นางเพ็ญประภา ขันทะชา	

นางเชี่ยม ขันทะชา 40 บาท เด็กชายนัฐวุฒิ ทีสุกะ 20 บาท

อาคารพิพิธภัณฑ์หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม
วัดป่าอรัญญวิเวก ต.บ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม

ออกแบบปกโดย นายทศพล ทีสุกะ

พิพิธภัณฑ์ หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม ณ วัดอรัญญวิเวก
ตำบลบ้านข่า อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม 48150

http://luangputuemuseum.info/